

ความพึงพอใจ
ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มีต่อการเรียนการสอน
วิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

โดย

นฤมล กิจไพศาลรัตน์

สถาบันสังคมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤษภาคม 2547

ISBN 974-13-2726-9

ความพึงพอใจ
ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มีต่อการเรียนการสอน
วิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

โดย

นฤมล กิจไพศาลรัตนา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤษภาคม 2547

ISBN 974-13-2726-9

รายงานการวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนสนับสนุน

จาก

งบประมาณเงินนอกงบ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีงบประมาณ 2547

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินผลความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ทั้งการเรียนในชั้นเรียนรวมที่มีการสอน 8 หัวข้อได้แก่ หัวข้อการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิง เอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น และการเรียนในชั้นเรียนย่อย โดยทั้งการเรียนในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล โดยใช้ระดับความพึงพอใจ 1-5 เป็นเกณฑ์ในการประเมิน

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งสิ้น 227 คน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 216 ชุดหรือคิดเป็นร้อยละ 95.15 ของประชากรทั้งหมด

การประเมินผลความพึงพอใจครั้งนี้ใช้วิธีการทางสถิติโดยประเมินตามระดับคะแนนความพึงพอใจที่นิสิตตอบในแบบสอบถาม และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Science for Windows) ผลจากการวิจัยพบว่า

- โดยรวมนิสิตร้อยละ 50.00 พึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ระดับปานกลาง
- นิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยร้อยละ 59.26 พึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนรวมระดับปานกลาง และร้อยละ 46.76 พึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนย่อยระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดหัวข้อวิชาที่เรียนในชั้นเรียนรวมพบว่า นิสิตพึงพอใจทั้ง 8 หัวข้อในระดับมาก ได้แก่ หัวข้อการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น และเมื่อพิจารณารายด้านได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล พบว่านิสิตพึงพอใจเกือบทุกด้านระดับมาก ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผลที่นิสิตพึงพอใจระดับปานกลาง
- นิสิตภาควิชาการปกครอง ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา พึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้ระดับมาก ในขณะที่นิสิตอีก 3 ภาควิชาพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้ระดับปานกลาง

Abstract

A survey was conducted to evaluate first-year students' satisfaction at the Faculty of Political Science, Chulalongkorn University. This survey evaluates data for the subject of studying Skills in Social Inquiry which include 8 topics in large class: information searching; listening and note taking; reading; critical thinking; documentation; writing; presentation and criticism and in small group tutorial. The study focus on 5 major aspects of teaching criteria comprising lecturers; the contents; teaching methods; activities learning and measurement and evaluation. The evaluation was ranked by scoring from 1-5.

The population used for the study consisted of 227 first-year students enrolled in the Skills in Social Inquiry subject in 2003 and 216 usable questionnaires or 95.15 percent were returned.

Statistical method was used to evaluate the scoring of student satisfaction. The results were then processed by SPSS for Windows program (Statistical Package for Social Science for Windows) and summarized as follow : -

- Almost all of first-year students (50.00%) are satisfied with Skills in Social Inquiry subject at medium level.
- The level of students' satisfaction with large class and small group tutorial are significantly different. 59.26 per cent of the students are satisfied with large class at medium level but 46.76 per cent of them are satisfied with small group tutorial at high level. In detail students are very satisfied with all 8 topics in large class and 4 aspects of the teaching criteria such as lecturers; the contents; teaching methods and activities learning but they are less sanguine about measurement and evaluation.
- Results are significantly different among departments: students in the Department of Politics, Public Administration and Sociology and Anthropology are satisfied with this subject at the medium level where as the students in the Department of International Relations are satisfied with this subject at the high level.

คำนำ

การศึกษาวิจัยเรื่อง "ความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์" ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนวิชานี้ โดยที่ผู้วิจัยเห็นว่าการเรียนการสอนจะประสบผลมากน้อยเพียงใดผู้เรียนเป็นส่วนประกอบสำคัญ เพราะในปัจจุบันรูปแบบการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยให้ความสำคัญกับผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นว่าการต้องการและความพึงพอใจของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญในการประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชานี้เป็นระยะๆ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นครั้งแรก และครั้งต่อมาในปีการศึกษา 2544 ส่วนครั้งล่าสุดคือการศึกษาครั้งนี้ในปีการศึกษา 2546 โดยผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาวิจัยมาปรับปรุงการเรียนการสอนทุกครั้ง โดยหวังว่าการประเมินผลเป็นระยะๆดังกล่าวจะช่วยให้การเรียนการสอนวิชานี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะไม่บรรลุผลตามความคาดหมาย หากผู้วิจัยไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลและกลุ่มบุคคลต่อไปนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ดังนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการวิจัย และคณะกรรมการประจำคณะรัฐศาสตร์ ที่กรุณาอนุมัติงบประมาณให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้โดยสะดวก

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำกลุ่มย่อยทั้ง 17 ท่านที่ได้กรุณาสละเวลาในการสอนในชั้นเรียนย่อยในปีการศึกษา 2546 ได้แก่ ศ.ดร. สุภาวงศ์ จันทวานิช รศ.ดร.อภิญาญา รัตนมงคลมาศ รศ.ดร. วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ รศ.ดร.ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ รศ.ดร. กุลลดา เกษบุญชู มีดี รศ.ใจ อึ้งภากรณ์ รศ.สุชาย ตริรัตน์ ผศ.ดร. สุภาวดี มีตรสมหวัง ผศ.ดร. บุญยง ชื่นสุวิมล ผศ.ดร.กฤษณา กิตติชาติชัย อ.ดร.วีระ สมบูรณ์ อ.ศุภมิตร ปิติพัฒน์ อ.ฉัตรมงคล แน่นหนา อ.สุรัตน์ ไหราชัยกุล อ.เวียงรัฐ เณติโพธิ์ อ.ณัฐนันท์ คุณมาศ และอ.กนกรัตน์ เลิศชูสกุล

ขอขอบคุณตัวแทนนิสิตกลุ่มย่อยทั้ง 17 กลุ่มที่ให้การช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามทำให้ได้รับกลับคืนมาถึงร้อยละ 95.15 และขอขอบคุณนิสิตชั้นปีที่ 1 ทุกคนที่ได้สละเวลาตอบคำถามและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ศ.ดร. อมรา พงศาพิชญ์ ท่านคณบดี และรศ.ดร.ฉันทนา หวันแก้ว รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนการเรียนการสอนวิชานี้ด้วยดีมาโดยตลอดทั้งในฐานะผู้ที่เคยร่วมสอนในชั้นเรียนย่อย และในฐานะผู้บริหารคณะในปัจจุบัน ทำให้วิชานี้มีพัฒนาการในทางที่ดีมาโดยตลอด

นฤมล กิจไพศาลรัตนา

พฤษภาคม 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
ทฤษฎี กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการประเมินการเรียนการสอน	4
กรอบแนวคิด	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
สมมุติฐานการวิจัย	9
คำถามในการวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
ระเบียบวิธีวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	11
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	12
ระยะเวลาในการวิจัย และสถานที่เก็บข้อมูล	12
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
เอกสารอ้างอิง	14
2 การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	17
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการเรียนการสอน	17
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมิน	17
การประเมินทางการศึกษา	18
วัตถุประสงค์สำคัญของการประเมินผลการศึกษา	19
รูปแบบการประเมินผลการศึกษา	20

สารบัญ (ต่อ)

2	การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
	แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน	23
	ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินและความพึงพอใจ	24
	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
	งานวิจัยในประเทศไทย	25
	งานวิจัยในต่างประเทศ	29
	สรุปผลจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	32
	เอกสารอ้างอิง	33
3	วิธีดำเนินการวิจัย	38
	กลุ่มประชากร	38
	รูปแบบการวิจัย	39
	เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล	39
	การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ	40
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
	การวิเคราะห์ข้อมูล	41
	เอกสารอ้างอิง	43
4	การวิเคราะห์ข้อมูล	44
	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ	44
	ความพึงพอใจของนิสิตในภาพรวมที่มีต่อวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์	45
	ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม	46
	ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย	69
	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตในประเด็นต่างๆ	74
	ข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์	77

สารบัญ (ต่อ)

5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
	การสรุป อภิปรายผล ทดสอบสมมุติฐาน และตอบคำถามการวิจัย	81
	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ	81
	ความพึงพอใจในภาพรวมของนิสิตที่มีต่อวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์	81
	การทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 และตอบคำถามการวิจัยข้อ 1	82
	ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม	83
	ตอบคำถามการวิจัยข้อ 2	87
	ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย	90
	ตอบคำถามการวิจัยข้อ 3	91
	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตในประเด็นต่างๆ	91
	ทดสอบสมมุติฐานข้อ 2 และตอบคำถามการวิจัยข้อ 4	92
	ทดสอบสมมุติฐานข้อ 3 และตอบคำถามการวิจัยข้อ 5	94
	ข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์	94
	ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์	95
	แนวทางการวิจัยในอนาคต	97
	เอกสารอ้างอิง	98
	ภาคผนวก	101
	ก แบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์	102
	ข รายละเอียดการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์	114

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรที่ทำการศึกษา	39
2	ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์	45
3	ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม	46
4	อันดับที่ 1-3 ของหัวข้อวิชาในชั้นเรียนรวมที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด	47
5	ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการค้นคว้า	50
6	ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อ การฟังและการจดบันทึก	52
7	ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการอ่าน	54
8	ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการคิด	56
9	ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการอ้างอิง	58
10	ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการเขียน	60
11	ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อนำเสนอ	62
12	ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อ การวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น	64
13	ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน	66
14	ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาวิชา	67
15	ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อวิธีการสอน	67
16	ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน	68
17	ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการวัดและประเมินผล	69
18	ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย	69
19	อันดับที่ 1-3 ของประเภทแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อยที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด	70
20	ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย	73
21	ความแตกต่างของระดับความพึงพอใจในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย	74
22	ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม และชั้นเรียนย่อย	75
23	การวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความพึงพอใจของนิสิตแต่ละภาควิชา	76
24	ความทดสอบความแตกต่างของระดับความพึงพอใจของนิสิตแต่ละภาควิชารายคู่	77
25	ข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย	79

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการ ค้นคว้าฯ ปีการศึกษา 2542 และ 2544	3
2	จำนวนประชากรที่ทำการศึกษา	44
3	ร้อยละของนิสิตที่พึงพอใจการเรียนวิชาทักษะการค้นคว้าทาง สังคมศาสตร์	45
4	ร้อยละของนิสิตที่พึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนรวม	46
5	หัวข้อวิชาในชั้นเรียนรวมที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับ 1	48
6	หัวข้อวิชาในชั้นเรียนรวมที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับ 2	48
7	หัวข้อวิชาในชั้นเรียนรวมที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับ 3	49
8	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวมของการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมแต่ละหัวข้อ	65
9	ร้อยละของนิสิตที่พึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย	70
10	ประเภทแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อยที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับ 1	71
11	ประเภทแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อยที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับ 2	71
12	ประเภทแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อยที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับ 3	72
13	เปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย	74
14	ระดับความพึงพอใจของนิสิตแต่ละภาควิชาที่มีต่อการเรียนวิชาทักษะ การค้นคว้าทางสังคมศาสตร์	76

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	องค์ประกอบสำคัญในขบวนการทางการศึกษา	18
2	รูปแบบการประเมินของ Tyler	21
3	รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam	21
4	รูปแบบการประเมินของ Hammond	22

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์เป็นผู้แนะนำความรู้ในเรื่องต่างๆ นำเสนอเป็นข้อถกเถียงให้มีการคิดต่อ หรือแนะนำให้ไปหาความรู้เพิ่มเติม การเรียนในระดับนี้ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้หลายด้าน ทั้งการค้นคว้า การฟัง การอ่าน การคิด และการเขียน หากไม่มีการฝึกฝนหรือใช้ทักษะดังกล่าว การเรียนในสถาบันอุดมศึกษาย่อมไม่แตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ที่เรียนตามที่อาจารย์เป็นผู้มอบความรู้ให้ ดังนั้นไม่ว่าจะเรียนรู้อะไรก็ตาม ย่อมต้องรู้จักการใช้ทักษะเหล่านี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะทักษะดังกล่าวเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาความรู้จนถึงการสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ในที่สุด

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เล็งเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ดังกล่าว จึงได้เปิดสอนวิชาซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมทักษะพื้นฐานด้านการคิด การค้นคว้า การเขียน และการอ้างอิง เอกสารในปีการศึกษา 2540 โดยใช้ชื่อว่า "วิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์" (Skills in social inquiry) โดยกำหนดให้เป็นวิชาบังคับ 3 หน่วยกิตสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 แบ่งรายละเอียดการสอนเป็นการบรรยายในชั้นเรียนรวม 30 ชั่วโมง และการฝึกทักษะการเขียนในชั้นเรียนย่อย 15 ชั่วโมง โดยแบ่งนิสิตเป็นกลุ่มๆ ละ 15-20 คน แต่ละกลุ่มมีอาจารย์ที่ได้รับมอบหมายจากภาควิชารับผิดชอบกลุ่มละ 1 คน

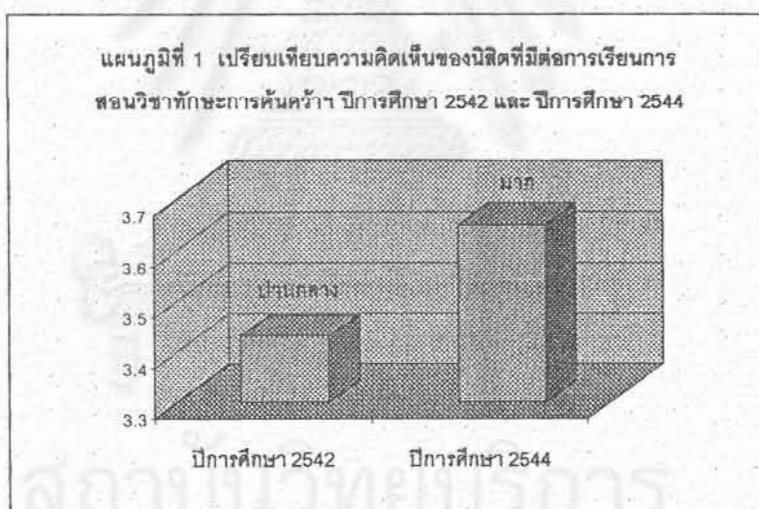
ในปัจจุบันการประเมินผลการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับสูงทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นสิ่งที่ทั้งผู้สอนและสถาบันการศึกษาให้ความสำคัญมากขึ้น Seldin (1993, A-30) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ร้อยละ 86 ของการประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรในสถาบันการศึกษาชั้นสูงประเมินจากความคิดเห็นของนักศึกษา อัตราส่วนดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นจากปี 1984 ซึ่งมีเพียงร้อยละ 68 และในปี 1973 มีเพียงร้อยละ 28 (Seldin 1984) อย่างเช่นที่ Wall (2001, 23) ซึ่งเป็นอาจารย์อาวุโสด้านบริหารธุรกิจและการคลังแห่งมหาวิทยาลัยเซฟฟีลด์ ประเทศอังกฤษ ได้แสดงความเห็นว่าข้อมูลหรือความคิดเห็นจากการประเมินผลสามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็เป็นสิทธิของผู้เรียนที่จะแสดงทัศนะหรือความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนในวิชาเหล่านั้นได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Williams (2000, 323) ผู้อำนวยการศูนย์ทดสอบการศึกษา มหาวิทยาลัยพรินซ์ตัน สหรัฐอเมริกา ที่เห็นว่าการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอน โดยนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่างๆ ไปปรับปรุงให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก

เช่นเดียวกับในประเทศไทยภายหลังการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542, 14) ซึ่งได้ระบุไว้ในมาตรา 48 กำหนดให้สถาบันการศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพ โดยการประเมินผลการเรียนการสอนซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเปิดเผย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าการให้ความสำคัญกับผู้สอนอย่างแต่ก่อน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543, 1) การเรียนการสอนที่ดีจึงควรเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นภายหลังจากมีการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 เป็นต้นมา ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบหลักในการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ได้มีความมุ่งมั่นที่จะจัดการเรียนการสอนวิชานี้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยพยายามแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน และสนใจที่จะประเมินการเรียนการสอนวิชานี้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อให้ทราบว่าการจัดการเรียนการสอนวิชานี้บรรลุผลมากน้อยเพียงใด และควรมีการปรับปรุงด้านใดบ้างในแต่ละปี ผู้วิจัยจึงได้ประเมินผลการเรียนการสอนวิชานี้ 2 ครั้ง ครั้งแรกในปีการศึกษา 2542 โดยสอบถามความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชานี้จำนวน 207 คน (นฤมล กิจไพศาลรัตนา 2543) ในด้านวัตถุประสงค์ของการเรียน เนื้อหาวิชา วิธีการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล และความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนวิชานี้ โดยนำผลการศึกษาดังกล่าวไปปรับปรุงการสอนและการบริหารจัดการวิชานี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544

ต่อมาในปีการศึกษา 2544 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคำความคิดเห็นของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซ้ำอีกครั้งภายหลังจากที่ได้มีการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆมาปรับปรุงให้นำสนใจและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น โดยการศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตกว้างกว่าการศึกษารั้งแรก คือศึกษาความคิดเห็นของนิสิตทั้ง 4 ชั้นปี จำนวนทั้งสิ้น 351 คน (นฤมล กิจไพศาลรัตนา 2546) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ทั้งในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย และประเมินความพึงพอใจในภาพรวมของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนวิชานี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ และผู้วิจัยได้นำผลการศึกษารั้งนี้ไปปรับปรุงการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2545-2546 (นฤมล กิจไพศาลรัตนา 2546, 51) ดังนี้

1. เพิ่มเนื้อหาการเรียนหัวข้อพื้นฐานการอ่านให้ละเอียดชัดเจน พร้อมทั้งให้นิสิตได้ทำแบบฝึกหัดทักษะการอ่านในชั้นเรียนรวม
2. ปรับปรุงเอกสารการสอนและตำราเรียนหัวข้อการค้นคว้าและการอ้างอิงเอกสารเพื่อให้นิสิตใช้อ่านประกอบการเรียนในชั้นเรียนรวมและเป็นคู่มือเขียนรายงานในชั้นเรียนย่อย

3. ให้นิสิตได้ฝึกปฏิบัติทักษะต่างๆมากขึ้น ได้แก่ การทำแบบฝึกหัดหัวข้อการค้นคว้า การอ่าน และการอ้างอิงเอกสาร ทั้งแบบฝึกหัดในชั้นเรียนรวมและการบ้านนอกชั้นเรียน สำหรับข้อเสนอแนะอื่นๆ เช่น การแบ่งกลุ่มผู้เรียนในชั้นเรียนรวมให้มีขนาดเล็กลงเพื่อให้บรรยากาศในชั้นเรียนน่าเรียนมากขึ้น รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยให้มีมาตรฐานเดียวกันทั้งรูปแบบการสอน การมอบหมายงาน และการให้คะแนน ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป การที่ได้ทำการประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนในปีการศึกษา 2542 และนำผลการวิจัยดังกล่าวมาปรับปรุงในปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544 และทำการประเมินผลการศึกษาอีกครั้งในปีการศึกษา 2544 ตามรายละเอียดที่กล่าวแล้วข้างต้นนั้นจะเห็นว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับน่าพึงพอใจ แม้กลุ่มนิสิตที่ได้รับการประเมินจะเป็นคนละกลุ่มก็ตาม โดยในปีการศึกษา 2542 ผู้เรียนพึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในภาพรวมระดับปานกลาง แต่ภายหลังการปรับปรุงการเรียนการสอนในด้านต่างๆ และทำการประเมินอีกครั้งในปีการศึกษา 2544 พบว่าผู้เรียนพึงพอใจมากขึ้นในระดับมาก แม้จะไม่พึงพอใจทุกด้านก็ตาม ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว และจากการประมวลผลการศึกษาทั้ง 2 ครั้ง ทั้งในปีการศึกษา 2542 และปีการศึกษา 2544 และจากสมมุติฐานเบื้องต้นของการวิจัยดังกล่าว และจากความคิดที่ว่า การเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จ ควรนำมาซึ่งความพึงพอใจของผู้เรียน จึงเป็นความจำเป็นสำหรับผู้สอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์และวิชาอื่นๆที่มีการเรียนการสอนในคณะรัฐศาสตร์ ควรได้ทำการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล เพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวไปปรับปรุงหรือประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เรียนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในปีการศึกษา 2546 อีกครั้ง

ทฤษฎี กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการประเมินการเรียนการสอน

Baroudi, Olson and Ives (1988) และ Igarbia and Nachman (1990) ชี้ให้เห็นว่าความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็นดัชนีชี้วัดประสิทธิผลของการบริการได้เป็นอย่างดี

ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกของความรู้สึกที่มีต่อประสบการณ์ที่มนุษย์ได้รับ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2538, 588) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง สมใจ ชอบใจ หรือเหมาะสม ส่วนหลุยส์ จำปาเทศ (2538, 8) กล่าวว่า "ความพึงพอใจ หมายถึง ความต้องการได้บรรลุเป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะมีความสุข สังเกตได้จากสายตา คำพูด และการแสดงออก" และปุระชัย เปี่ยมสมบุรณ์ (2531, 34-36) ได้กล่าวว่า "ความพึงพอใจจัดเป็นทัศนคติที่ต้องผ่านกระบวนการรับรู้และตีความของบุคคล ซึ่งมีการประเมินค่าของสิ่งที่รับรู้ว่าจะชอบหรือไม่ชอบ ปรารถนาหรือไม่ปรารถนา พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ"

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านโดยเฉพาะที่เป็นชาวต่างประเทศ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในมุมมองที่แตกต่างกันดังนี้

Vroom (1964, 99) แสดงความเห็นว่าเป็น "บุคคลมีความต้องการและมีความคาดหวังในหลายสิ่งหลายอย่าง ดังนั้นจึงต้องกระทำด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการหรือสิ่งที่คาดหวังไว้ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองตามที่ตั้งความหวังหรือที่คาดหวังเอาไว้แล้ว บุคคลก็จะได้รับความพึงพอใจ และขณะเดียวกันก็จะคาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นเรื่อยๆ"

Tiffin and McCormick (1965, 349) กล่าวว่า "ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน มีความเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ"

Shelly (1975) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบและสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์ ได้แก่ ทรัพยากรและสิ่งเร้า ดังนั้นการวิเคราะห์ความพึงพอใจของมนุษย์จึงเป็นการศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดที่จะทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจและมีความสุข และได้ข้อสรุปว่า ความพึงพอใจจะเกิดได้มากที่สุดเมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่ต้องการครบถ้วน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าความพึงพอใจเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและสิ่งจูงใจ ซึ่งจะปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆของบุคคล ดังนั้นจึงพอสรุปความหมายของความพึงพอใจได้ว่า เป็นความรู้สึกชอบพอที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต่อองค์ประกอบ และสิ่งจูงใจในด้านต่างๆในเชิงการประเมินค่าเมื่อได้รับสิ่งที่คาดหวัง ความรู้สึกดังกล่าวเป็นความรู้สึกทั้งทางบวกและลบ

หากเป็นความรู้สึกทางบวกจะทำให้เกิดความสุข ดังนั้นทั้งสามส่วนมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ และสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์ได้แก่ ทรัพยากร และ/หรือสิ่งเร้า ดังนั้นการศึกษาหรือวิเคราะห์ความพึงพอใจ จึงเป็นการศึกษาว่าทรัพยากร หรือสิ่งเร้า แบบใดที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

ในกระบวนการเรียนการสอนมีองค์ประกอบสำคัญหลายด้านที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เป็นต้น ดังนั้นหากผู้เรียนเข้ามาเรียนแล้วมีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบเหล่านี้ จะทำให้เกิดความสุขและปรารถนาจะค้นหาความรู้อย่างเต็มที่ (ประพัฒน์ จำปาไทย 2525, 44) ในปัจจุบันจึงมีการให้ความสำคัญกับการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน และได้มีผู้ทำการศึกษาและหาคำตอบในประเด็นนี้กันมากขึ้น แม้การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในด้านต่างๆดังกล่าวจะยังมีไม่มากก็ตาม ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวแตกต่างกันไปดังนี้

อุทุมพร ทองอุไทย (2523) ได้ศึกษาลักษณะอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ โดยสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ นิสิตปริญญาโทบัณฑิตและนิสิตปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลจากการศึกษาพบว่า ลักษณะอาจารย์ในอุดมคติจะต้องเป็นผู้ที่ใช้ตัวอย่างเปรียบเทียบและใช้ความจริงในการอธิบายได้อย่างเหมาะสม มีการเตรียมการสอนอย่างดี มีความสนใจและสนุกในการสอน ให้ความคิดใหม่ๆแก่นิสิตและตั้งใจให้นิสิตทำงานอย่างดีที่สุด

ประพัฒน์ จำปาไทย (2525) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศึกษาจากนิสิตปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จำนวน 413 คน ในด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล อาจารย์ผู้สอน บทบาทและบุคลิกภาพของนิสิต และปัจจัยสนับสนุนต่อการเรียนการสอนได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด และห้องทำงานของนิสิต ผลจากการวิจัยพบว่า นิสิตพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนด้านต่างๆระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านอาจารย์ผู้สอน บทบาทและบุคลิกภาพของเพื่อนนิสิต การประเมินผล เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และปัจจัยสนับสนุนต่อการเรียนการสอน

วารุณี จันทร์นุวัฒน์ (2535) ได้สำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านอาจารย์ผู้สอน วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล และเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชายที่เรียนแผนการเรียนนิชาวิทยาศาสตร์และแผนการเรียนศิลปะในแต่ละระดับชั้น โดยผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า นักเรียนทุกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความพึง

พอใจต่อการเรียนการสอนในระดับมากต่ออาจารย์ผู้สอน และการวัดและประเมินผล และพึงพอใจระดับปานกลางต่อวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

สำหรับในต่างประเทศมีการศึกษาความคิดเห็นและประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย เพราะทั้งผู้สอน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน และสถาบันการศึกษาล้วนให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของผู้เรียนในฐานะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอน (Seldin 1993, A40) เช่นเดียวกับ Rayder (1968) ที่เห็นว่านิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่มตัวแปรสำคัญในการประเมินการเรียนการสอนเนื่องจากนักศึกษาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้สอน มีโอกาสได้สัมผัสวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์อยู่ตลอด ดังนั้นจึงไม่ควรละเลยตัวแปรกลุ่มนี้ในฐานะผู้ประเมิน ในต่างประเทศจึงได้มีการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนกันมากมายดังนี้

Gaynor (1976, 5732) ได้สำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเมืองนอร์ธ ออเรนจ์ ที่มีต่อโปรแกรมการเรียนในด้านอาจารย์ผู้สอน หลักสูตร การวัดและประเมินผล ผลจากการศึกษาพบว่านักศึกษาพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอนมากที่สุดและพึงพอใจต่อระบบการให้คะแนนระดับสูงเช่นกัน

Bailey (1977, 3239) ได้ศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน วิธีการสอน โปรแกรมการศึกษา และการแนะนำของนักศึกษาที่เรียนภาคปกติและภาคนอกเวลา ผลจากการศึกษาพบว่านักศึกษาทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลามีความพึงพอใจในด้านดังกล่าวสูงพอสมควร นอกจากนี้ยังพอใจในด้านความก้าวหน้าของงานและการฝึกงานด้วย

Field and Giles (1980) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 68 คน ที่มีต่อการจัดการศึกษาในคณะวิชาทางธุรกิจ

Dwinell and Higbee (1993) ได้ประเมินความคิดเห็นของนักศึกษา 150 คน ในด้านการเรียนการสอนพบว่า ร้อยละ 67 ของผู้ตอบเห็นว่าการให้ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินผู้สอนเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ และร้อยละ 83 เห็นว่าผู้สอนเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนภายหลังได้รับการประเมิน เช่นเดียวกับ Crumbley, Henry and Kratchman (2001) ได้ทำการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาจำนวน 530 คนที่มีต่อผู้สอน ซึ่งพบว่าผลจากการศึกษาดังกล่าวมีส่วนช่วยในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

Monks (1997) ได้นำเสนอรายงานโปรแกรมการเรียนการสอนวิชาทักษะการสื่อสารด้วยการเขียนสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ที่เรียนบริหารธุรกิจที่มหาวิทยาลัย Dublin City เมืองดับลิน ประเทศไอร์แลนด์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มทักษะการเขียน ความเข้าใจในระบบสารสนเทศ ความสามารถในการประเมินงานวิชาการของตนเอง โดยมีวิธีการเรียน 2 ส่วนคือการสัมมนา 12 ชั่วโมง และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจัดแบ่งเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 20 คน โดยมีผู้สอนเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอก เนื้อหาการสอนเป็นการผสมผสานหัวข้อการเรียนหลายหัวข้อได้แก่ เนื้อหาไวยากรณ์

การสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน และการเขียนภาษาอังกฤษ ทักษะการค้นคว้าในห้องสมุด การฝึกทักษะการประเมินผลงานด้วยตนเอง จากผลการเรียนดังกล่าวพบว่า ผู้เรียนได้รับประโยชน์มากมายทั้งทักษะการเขียน การค้นคว้าและการประเมินผลงาน โดยเฉพาะการค้นคว้าซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาเนื่องจากไม่คุ้นเคยกับการค้นคว้าในห้องสมุดระดับมหาวิทยาลัยซึ่งมีแหล่งค้นคว้ามายาก

Willemsen และคนอื่นๆ (1999) ได้ทำการประเมินนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ที่เรียนจิตวิทยาจำนวน 87 คน ที่มหาวิทยาลัย Santa Clara รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ผลจากการศึกษาพบว่า คุณภาพการสอนของอาจารย์สถาบันนี้เข้มแข็งมาก โดยนักศึกษาเห็นว่าอาจารย์เป็นผู้มีความรู้ในเนื้อหาวิชาจิตวิทยาเป็นอย่างดี มีความรู้ใหม่ๆ มีความกระตือรือร้น มีความสามารถในการสอนและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม และพึงพอใจในตัวผู้สอนในระดับมาก ในขณะที่ด้วยกันมีความพึงพอใจในระดับน้อยในประเด็นประสิทธิภาพการแนะนำหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต

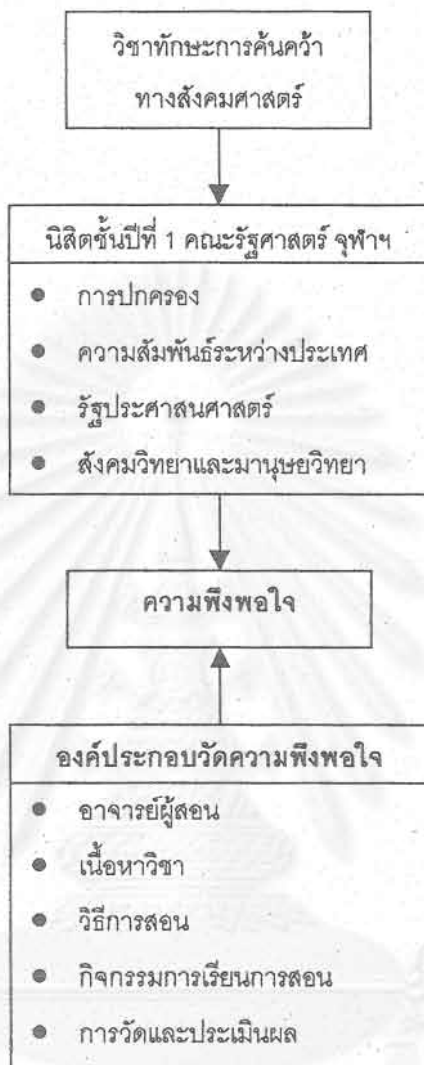
Chapman, Pettway and White (2001) ได้ทำการประเมินการสอนการใช้ห้องสมุดที่ Odum Library มหาวิทยาลัย Valdosta State University รัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา โดยสอบถามความคิดเห็นและประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมการสอนการใช้ห้องสมุด

Grant (2001) ได้ทำการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชา logistics และวิชาการตลาดที่ University of Calgary โดยการจัดหลักสูตรเร่งรัดเป็นการสัมมนา 1 สัปดาห์ หรือ block courses ทุกวันๆละ 8 ชั่วโมง เป็นเวลา 40 ชั่วโมง มีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย ได้แก่ การบรรยาย การสัมมนา การอภิปรายกลุ่ม การทัศนศึกษาภาคสนาม การบรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี จากนั้นทำการประเมินผลโดยการสอบ การทำโครงการ และการให้คะแนนการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

Raquepau and Richards (2002) ได้สอนวิชา Informatics 220 (INFO 220) ซึ่งเป็นวิชาบังคับ 3 หน่วยกิตสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยวอชิงตัน เมืองซีแอตเติล สหรัฐอเมริกา โดยเน้นทักษะการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้ โดยต้องการให้มีการเรียนการสอนเช่นนี้อีกในปีการศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านการเรียนการสอนและความพึงพอใจของผู้เรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ผสมผสานตัวแปรต่างๆ ได้แก่ ผู้เรียนซึ่งในที่นี้หมายถึงนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้ง 4 ภาควิชา ความพึงพอใจในการเรียนการสอน และองค์ประกอบวัดความพึงพอใจ เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล เพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวไปปรับปรุงการบริหารจัดการการเรียนการสอนวิชานี้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ระหว่างชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย

3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ระหว่างนิสิตภาควิชาการปกครอง ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

สมมุติฐานการวิจัย

1. จากการที่ นฤมล กิจไพศาลรัตน์ ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 (2543, 57) ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์พบว่า โดยรวมนิสิตมีความพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้ในด้านต่างๆในระดับปานกลาง และภายหลังจากการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขและทำการประเมินซ้ำอีกครั้งในปีการศึกษา 2544 (2546, 51) พบว่านิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้ในภาพรวมในระดับมาก จากข้อค้นพบดังกล่าวผู้วิจัยเชื่อว่าการศึกษาวิจัยและการนำผลการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ประโยชน์ มีแนวโน้มที่จะทำให้ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจมากขึ้น จึงกำหนดสมมุติฐานการวิจัยในครั้งนี้ว่า "โดยภาพรวมนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ระดับมาก"
2. จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดสมมุติฐานว่า "นิสิตพึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อยแตกต่างกัน"
3. นิสิตภาควิชาการปกครอง ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา พึงพอใจต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์แตกต่างกัน

คำถามในการวิจัย

1. ในภาพรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในระดับใด และเพราะเหตุใด
2. นิสิตพึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนรวมระดับใด และพึงพอใจรายละเอียดการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมด้านต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด อาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล
3. นิสิตพึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนย่อยระดับใด และพึงพอใจรายละเอียดการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยด้านต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด อาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

4. จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อยแตกต่างกันหรือไม่
5. นิสิตแต่ละภาควิชา พึงพอใจการเรียนวิชานี้แตกต่างกันหรือไม่ และพึงพอใจระดับใด

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ และเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองตามความคาดหวัง หรือมากกว่าความคาดหวัง หรือไม่ได้คาดหวัง

นิสิต หมายถึง นิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2546

วิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ หมายถึง วิชาบังคับ 3 หน่วยกิต สำหรับนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 ที่มีการสอนในภาคการศึกษาต้นของทุกปีการศึกษา โดยแบ่งการเรียนการสอนเป็น 2 ส่วน คือการเรียนในชั้นเรียนรวม และการเรียนในชั้นเรียนย่อย

การเรียนในชั้นเรียนรวม หมายถึง การเรียนการสอนในชั้นเรียนขนาดใหญ่ที่มีการสอนแบบบรรยายเป็นหลัก แบ่งเนื้อหาเป็นหลายหัวข้อ ได้แก่ หัวข้อการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น แต่ละหัวข้อมีผู้บรรยายหัวข้อละ 1 คน และเรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

การเรียนในชั้นเรียนย่อย หมายถึง การเรียนการสอนเป็นกลุ่ม จัดแบ่งนิสิตตามภาควิชาที่สังกัด กลุ่มละประมาณ 15-20 คน แต่ละกลุ่มมีอาจารย์ประจำกลุ่มละ 1 คน มีการเรียนการสอนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง เนื้อหาการเรียนการสอนเป็นการมอบหมายให้นิสิตทำแบบฝึกหัดการเขียนประเภทต่างๆได้แก่ การเขียนความเห็นเสรี การจับประเด็น การสรุปความ การเขียนคำจำกัดความ การเขียนวิจารณ์ และการเขียนเชิงโต้แย้ง ทั้งนี้วิธีการสอนและประเภทแบบฝึกหัดดังกล่าวอาจแตกต่างกันไปตามแต่ละกลุ่ม เช่นบางกลุ่มเปิดโอกาสให้นิสิตอภิปรายปัญหาประเด็นต่างๆก่อนการเขียน เป็นต้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 227 คน โดยการสำรวจครั้งนี้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 216 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 95.15 ของประชากรทั้งหมด นอกจากนี้ยังวิจัยจากเอกสารโดยศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและการประเมินการเรียนการสอนอีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล โดยทำการศึกษาประชากรที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชานี้ในปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 216 คน และตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ภาควิชาที่สังกัด ได้แก่ ภาควิชาการปกครอง ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
2. ลักษณะชั้นเรียน ได้แก่ การเรียนในชั้นเรียนรวม และการเรียนในชั้นเรียนย่อย
3. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ โดยนำไปทดสอบกับนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 2-4 ภาควิชาละ 3 คน 4 ภาควิชา รวมทั้งสิ้น 12 คน รายละเอียดของคำถามประกอบด้วยคำถาม 6 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 : เป็นการสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ครอบคลุมตัวแปรสถานภาพซึ่งหมายถึง ภาควิชาที่สังกัด ได้แก่ ภาควิชาการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐประศาสนศาสตร์ และสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ส่วนที่ 2 : สอบถามความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

ส่วนที่ 3 : สอบถามความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนรวม และจัดอันดับความพึงพอใจในหัวข้อวิชาที่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม

ส่วนที่ 4 : สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนรวมในหัวข้อการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ การวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น โดยสอบถามความคิดเห็นด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 5 : สอบถามความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย และจัดอันดับความพึงพอใจประเภทแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ 6 : สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนย่อยในด้าน อาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยทำการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ หนังสือ บทความวารสาร รายงานการศึกษาวิจัย และฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศ
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - 2.1 แบบสอบถามสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 รายละเอียดของคำถามประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ ความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนรวมในหัวข้อการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล และความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนย่อยในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล
 - 2.2 ทดสอบและปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเพื่อเตรียมฉบับสมบูรณ์
3. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือถามความพึงพอใจนิสิตคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 227 คน แต่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 216 ชุด หรือคิดเห็นร้อยละ 95.15 ของประชากรทั้งหมด
4. วางแผนและทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Science for Windows) และใช้สถิติค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความแตกต่างระหว่างตัวแปร
5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
6. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะ

ระยะเวลาในการวิจัย และสถานที่เก็บข้อมูล

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 7 เดือน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ กันยายน 2546 – มีนาคม 2547 และเก็บข้อมูลที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows และเก็บสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ One-way ANOVA

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ผู้สอนทั้งในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย ในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับฝ่ายวิชาการคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการกำหนดนโยบาย การจัดการและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยและค้นคว้าเพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอนแก่นิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- Bailey, Mary Longan. 1977. Perceived satisfaction of adult students with community college traditional program. *Dissertation Abstracts International* A38/06(December): 3239.
- Baroudi, J.J., N.H.Olson, and B.Ives. 1988. An empirical study of the impact of user involvement on system usage and information satisfaction. *Communication of the ACM* 29(3): 232-238.
- Chapman, Julie M., Charlcie Pettway and Michelle White. 2001. The portfolio: An instruction program assessment tool. *Reference Service Review* 29(4): 294-300.
- Crumbley, Larry, Byron K. Henry and Stanley H. Kratchman. 2001. Students' perceptions of the evaluation of college teaching. *Quality Assurance in Education* 9(4): 197-207.
- Dwinell, P.L.and J.L. Higbee. 1993. Students' perceptions of the value of teaching evaluations. *Perceptual and Motor Skills*. 76: 995-1000.
- Filed, Herbert S. and William Giles. 1980. Student satisfaction with graduate education: Dimensionality and assessment in a school of business. *Educational Research Quarterly* 2(Summer): 67-73.
- Gaynor, Arnold Ehret. 1976. A student satisfaction survey in the North Orange County Regional Occupational Program. *Dissertation Abstracts International* A37/09(March): 5732.
- Grant, David Bruce. 2001. Using block courses for teaching logistics. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management* 31(7-8): 574-584.
- Igbaria, M. and S.A. Nachman. 1990. Correlation of user satisfaction with end user computing. *Information and Management* 19(2): 73-82.
- Monks, Kathy. 1997. Enhancing the written communication skills of undergraduate students. *Education & Training* 39(1): 36-39.
- Raquepau, Cynthia A. and Louise M. Richards. 2002. Investigation the environment: Teaching and learning with undergraduates in the sciences. *Reference Service Review* 30(2): 19-323.
- Rayder,N.F. 1968. College student ratings of structors. *Journal of Experimental Education* 37 (2): 76-81.

Seldin, P. 1993. The use and abuse of student ratings of professors. *The Chronicle of Higher Education* 12(June): A40.

----. 1984. *Changing practices in faculty evaluation*. San Francisco: Jossey-Bass.

Shelly, Maynard W. 1975. *Responding to social change*. Dowden: Hutchison Press.

Tiffin, Joseph and Ernest J. McCormick. 1965. *Industrial psychology*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.

Vroom, W.H. 1964. *Working and motivation*. New York: John Wiley & Sons.

Wall, Ann L. 2001. Evaluating an undergraduate unit using a focus group. *Quality Assurance in Education* 9(1): 23-31.

Willemsen, Eleanor et al. 1999. Evaluation of an undergraduate psychology program: A doable department response. ERIC <http://thailis.uninet.th/eric/detail.nsp> 12/7/46.

Williams, Janet L. 2000. Creativity in assessment of library instruction. *Reference Services Review* 28(4): 323-335.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการ.

นฤมล กิจไพศาลรัตนนา. 2543. *ความคิดเห็นของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ (240-0102) ปีการศึกษา 2542*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----. 2546. *รายงานผลการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ปีการศึกษา 2544*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประพัฒน์ จำปาไทย. 2525. *ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2531. *ความพึงพอใจของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อกระบวนการยุติธรรม*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. 2538. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ อักษรเจริญทัศน์.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542. 2542. *ราชกิจจานุเบกษา* 116(74ก): 1-23.

วารุณี จันทรานูวัฒน์. 2535. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หลุยส์ จำปาเทศ. 2533. จิตวิทยาการสูงใจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามัคคีสาส์น.

อุทุมพร ทองอุไทย. 2523. ลักษณะอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ. การวิจัยการศึกษา 3(ธันวาคม):
74-86.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง "ความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์" ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการเรียนการสอน
- แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน
- ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินและความพึงพอใจ
- รายละเอียดการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์
- ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- สรุปผลการศึกษาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการเรียนการสอน

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมิน

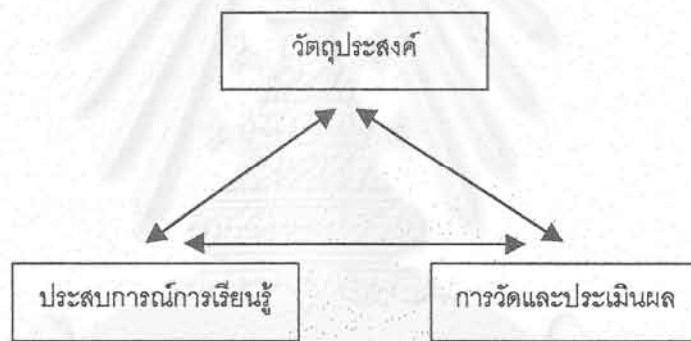
การประเมินผล ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, 664) ได้ให้ความหมายว่าหมายถึง "พิจารณาและวัดคุณค่าของกิจการใดๆตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้"

Smith and Tyler (1942) กล่าวว่า "การประเมินหมายถึงกระบวนการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างผลที่ได้กับวัตถุประสงค์ที่กำหนด" ดังนั้นถ้าโครงการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จแล้วผู้เรียนจะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษานั้น ส่วน Cronbach (1963) กล่าวว่า " การประเมินเป็นกระบวนการในการเก็บรวบรวมและใช้สารสนเทศในการตัดสินใจ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อทราบผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการเพื่อการปรับปรุงแก้ไข" Alkin (1969) เห็นว่าการประเมินเป็นกระบวนการในการคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสม รวบรวมและวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายงานที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม และ Stufflebeam (1971) เห็นว่าการประเมินเป็นการกล่าวถึงปัญหา การจัดการ และนำเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ ส่วนสุภาพ วาดเขียน และอรพินธ์ โภชนดา (2520, 3-4) ให้ความหมายว่า "การประเมินเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณค่าของโปรแกรมหรือกระบวนการ และการประเมินผลจะมีประโยชน์ต่อเมื่อได้ผลหรือข้อมูลที่ต้องการและแน่นอนตรงกับข้อเท็จจริง และตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด"

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดคุณค่าของสิ่งที่สนใจ ด้วยการสรุปอ้างอิงจากสิ่งที่สังเกตได้โดยตรงที่เป็นตัวบ่งชี้คุณค่านั้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ตัดสินคุณค่าภายใต้บริบททางสังคมที่ต้อศึกษา มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและสร้างประโยชน์แก่สังคม การประเมินจึงเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในกรอบของบริบทที่มีความเฉพาะเพื่อตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศของผู้ที่เกี่ยวข้อง (ศิริชัย กาญจนวาสี 2545, 185)

การประเมินทางการศึกษา

ขบวนการทางการศึกษาเป็นขบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์ ขบวนการทางการศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ วัตถุประสงค์ทางการศึกษา (Objectives) ประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning experience) และการวัดและประเมินผล (Measurement and evaluation) (สุภาพ วาดเขียน และอรพินธ์ โภชนดา 2520, 1)

ภาพที่ 1 องค์ประกอบสำคัญในขบวนการทางการศึกษา

องค์ประกอบทั้ง 3 ประการดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (Furst 1958, 3) หากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปย่อมทำให้ขบวนการทางการศึกษาไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลซึ่งเป็นขบวนการที่กระทำเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่การสรุปว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ในขณะเดียวกันผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ทราบถึงบทบาทของการวัดและประเมินผลที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง และผู้สอนจะรู้ว่าผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปอย่างไรบ้างก็ต้องอาศัยการประเมินผล อีกทั้งเปรียบเสมือนการตรวจสอบผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อีกด้วย (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ 2541, 1-3)

วัตถุประสงค์สำคัญของการประเมินผลการศึกษา

ในสถาบันการศึกษาโดยทั่วไปมีการประเมินผลการศึกษาอย่างแพร่หลาย โดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันได้แก่ เพื่อให้การให้คะแนน เพื่อให้การจัดกลุ่มการเรียน เพื่อให้การรายงานผลให้ผู้ปกครองรับทราบ หรือเพื่อการรายงานทางการเงินต่อคณะกรรมการการศึกษาของสถาบัน นอกจากวัตถุประสงค์ทั่วไปดังกล่าวแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์สำคัญอื่นอีกได้แก่ เพื่อให้การประเมินและตรวจสอบประสิทธิภาพของสถาบันการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถาบัน วัตถุประสงค์ดังกล่าวเช่นเดียวกับการประเมินผลการทำงานในหน่วยงานธุรกิจที่มีการประเมินผลทุกเดือน เพื่อตรวจสอบการทำงานของแต่ละแผนก รวมทั้งการศึกษางบดุลกำไร และประมาณการขายสินค้าแต่ละเดือน การประเมินดังกล่าวเป็นการกระตุ้นให้มีการตรวจสอบ และทบทวนการทำงานในหน่วยงานได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้การประเมินผลศึกษายังเป็นการยืนยันสมมุติฐานที่สถาบันการศึกษาแห่งนั้นๆ กำหนดขึ้น โดยทั่วไปสถาบันการศึกษาไม่ว่าจะดำเนินการศึกษาในรูปแบบเก่าหรือแบบก้าวหน้าสมัยใหม่ก็ตาม การจัดหลักสูตรมักเป็นไปตามความพึงพอใจของบุคลากรของสถาบันเป็นสำคัญ หลักการจัดหลักสูตรในลักษณะดังกล่าวนับว่าไม่เพียงพอ ในบางกรณีสมมุติฐานที่สถาบันการศึกษาที่กำหนดขึ้นก็ไม่สมเหตุสมผล แต่สถาบันศึกษานั้นๆ ก็ยังคงจัดหลักสูตรการศึกษาไปตามสมมุติฐานดังกล่าว ทั้งนี้เพราะไม่มีการประเมินผลที่ดีพอที่จะตรวจสอบความสมเหตุสมผลของสมมุติฐานตัวอย่างเช่น สถาบันการศึกษาบางแห่งได้กำหนดหลักสูตรจากสมมุติฐานที่ว่าผู้เรียนจะพัฒนาและมีทักษะการเขียนที่เหมาะสมและเป็นไปตามความต้องการถ้าได้มีการเรียนรู้และแสดงความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งจากการประเมินผลอย่างรอบด้านจะเห็นว่าสมมุติฐานดังกล่าวไม่สมเหตุสมผลเท่าที่ควร

วัตถุประสงค์สำคัญของการประเมินผลการศึกษาอีกประการก็เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เรียนทั้งในด้านความสำเร็จ และพัฒนาการด้านการเรียน ดังนั้นการประเมินผู้เรียนจากการเรียนแต่ละวิชาจึงไม่เพียงพอ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมว่าอะไรที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ และอะไรที่ทำให้ผู้เรียนประสบปัญหา

นอกจากนี้วัตถุประสงค์สำคัญของการประเมินผลเพื่อความรู้สึกลับมั่นคงในเชิงจิตวิทยาที่มีต่อบุคลากรของสถาบันการศึกษา ต่อผู้เรียน และต่อผู้ปกครอง ความรับผิดชอบของสถาบันการศึกษาจึงมีขอบเขตกว้าง การที่บุคลากรของสถาบันการศึกษาหรือผู้สอนเกิดความวิตกกังวลว่าการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ความไม่มั่นใจและการวิตกกังวลดังกล่าวจะนำไปสู่สิ่งที่ดีหากได้มีการประเมินผลอย่างรอบคอบ และมีการวัดผลอย่างสร้างสรรค์เพื่อการยกระดับคุณภาพของหลักสูตรการเรียนการสอน ในทางตรงกันข้ามหากไม่มีการประเมินผลที่เป็นระบบ จะทำให้ผู้สอนขาดความมั่นใจ

วัตถุประสงค์ประการสุดท้ายการประเมินผลเป็นการประชาสัมพันธ์สถาบันการศึกษาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะไม่มีปัจจัยอะไรมีความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้เท่ากับว่ามีประ

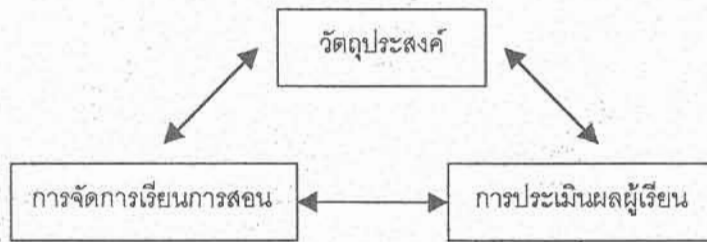
สิทธิภาพของสถาบันการศึกษา สถาบันจึงควรมีการประเมินผลการศึกษาที่ปรากฏหลักฐานที่แสดงถึงความสำเร็จหรือทรงคุณค่าของสถาบันการศึกษาแห่งนั้นๆ และสามารถสะท้อนกลับได้อีกทางจากความคิดเห็นของผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ของสถาบัน (Madaus and Stufflebeam 1989, 99-101)

การวัดและประเมินผลจึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการเรียนการสอน เพราะนอกจากทั้งผู้เรียนและผู้สอนจะได้รู้ถึงผลการเรียนและการสอนที่ได้รับแล้ว ยังทำให้ทราบว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ การประเมินจึงเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวัดและเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น โดยข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการจัดและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น (วารุณี จันทรานูวัฒน์ 2535, 20) เช่นเดียวกับ ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2544, 44) ที่เห็นว่าการประเมินทางการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของวงจรการวางแผน (Planning cycle) เป็นภาระหน้าที่ทั้งของอาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารสถาบันการศึกษา ที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อพัฒนาบุคลากรผู้สอนให้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยนำผลการศึกษาไปปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Crumley, Henry and Kratchman (2001) ที่ได้ทำการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อผู้สอน และพบว่า การประเมินผลมีส่วนนำไปปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับ Grant (2001, 574) ที่เห็นว่าเป็นความสำคัญในการศึกษาความคิดเห็นจากผู้เรียนเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลกระทบในการใช้รูปแบบการศึกษาแบบสำเร็จรูป (block formats) และ Richard-Amto (1988, 204-205) ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ทั้งนี้เพราะช่วยให้ครูรู้ว่านักเรียนมีความชำนาญในทักษะใด มีความรู้ในเนื้อหา มากน้อยเพียงใด และคะแนนที่นักเรียนได้จากการทดสอบเพียงอย่างเดียวไม่สามารถนำมาเป็นเครื่องตัดสินพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน

รูปแบบการประเมินผลการศึกษา

การประเมินมีหลากหลายรูปแบบทั้งการประเมินทางวิทยาศาสตร์หรือการประเมินเชิงปริมาณที่เน้นการสังเกต และการวัดวัดตุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นต้น และการประเมินเชิงมนุษยศาสตร์และธรรมชาติที่เน้นการแปลความเข้าใจ การค้นหาคุณค่าของกิจกรรมในหลักสูตร และการให้ความสำคัญต่อสังคม (ปทีป เมธาคุณวุฒิ 2544, 45) แต่ละแบบมีข้อเด่นและข้อด้อยแตกต่างกันดังนี้

การประเมินแบบของ Tyler (1950) เป็นแนวคิดการประเมินในระดับชั้นเรียน โดยมีแนวคิดที่ว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน และการประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่ผู้เรียนสามารถทำได้จริงหลังการเรียนการสอน ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ก่อนการจัดการเรียนการสอน

ภาพที่ 2 แบบการประเมินของ Tyler

แบบการประเมินของ Cronbach (1963) ที่ชี้ให้เห็นว่าการประเมินเป็นการรวบรวมข้อมูลและการใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมทางการศึกษา ในการประเมินโครงการด้านการเรียนการสอนที่เหมาะสมควรพิจารณาหลายด้านควบคู่กันไป ได้แก่ การประเมินการศึกษา กระบวนการ การวัดศักยภาพของผู้เรียน การวัดทัศนคติ และการติดตามผล ซึ่งเรียกการประเมินรูปแบบนี้ว่า "Cronbach's Goal & Side Effect Attainment Model"

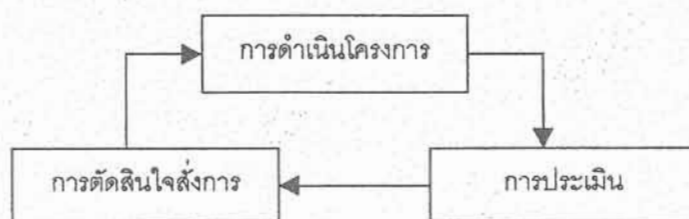
แบบการประเมินของ Scriven (1967) ได้เสนอรูปแบบการประเมินในลักษณะการรวบรวมหรือประเมินข้อมูลโดยมีเป้าหมายเพื่อการตัดสินใจคุณค่าของกิจกรรม การประเมินมี 2 ลักษณะคือ การประเมินระหว่างดำเนินการ และการประเมินผลรวม

แบบการประเมินของ Stake (1967) เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายๆแหล่ง เพื่อนำมาจัดทำให้เป็นระบบระเบียบ

แนวความคิดการประเมินของ Alkin (1969) ซึ่งเห็นว่าการประเมินเป็นกระบวนการของการคัดเลือกข้อมูลและการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อนำเสนอต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจ

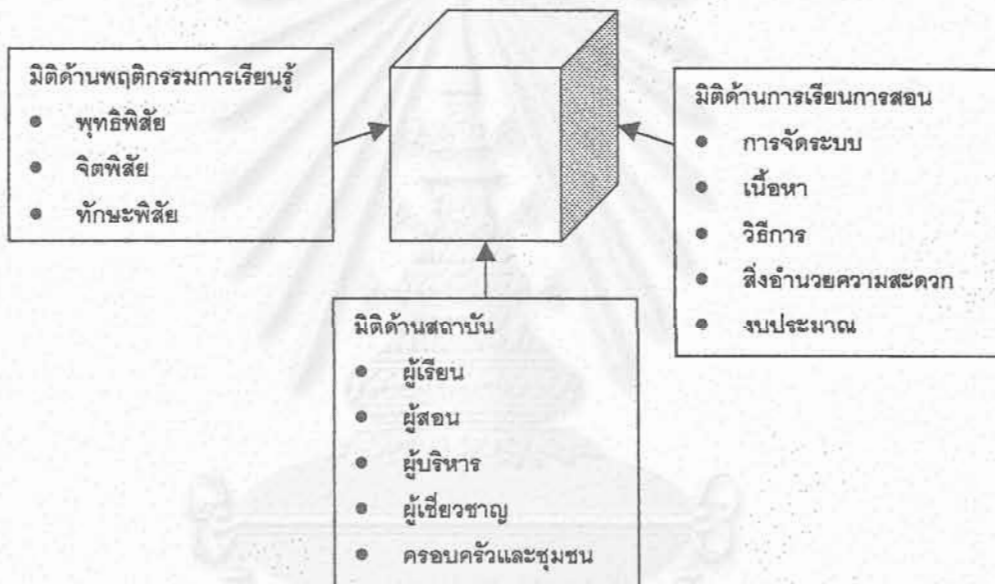
แนวความคิดการประเมินของ Provus (1971) เป็นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน การค้นหาช่องว่างระหว่างภาวะที่เป็นจริงกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เพื่อใช้ระบุข้อบกพร่องของโครงการ

รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam (1971) หรือโมเดล CIPP มีสาระการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินสภาวะแวดล้อม การประเมินตัวนำเข้า (Input) การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต ซึ่งต่อมา Worthen and Sanders (1973, 134) ได้เขียนเป็นรูปแบบพื้นฐานได้ดังนี้

ภาพที่ 3 รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam

ส่วน Hammond (1973) ได้เสนอรูปแบบการประเมินโครงการที่เป็นระบบที่ประกอบด้วยมิติด้านพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ มิติด้านการเรียนการสอน และมิติด้านสถาบัน โดยมิติแต่ละด้านประกอบด้วยตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ ตัวแปรของมิติแต่ละด้านได้แก่ มิติด้านพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย มิติด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดระบบ เนื้อหา วิธีการ สิ่งอำนวยความสะดวก และงบประมาณ และมิติด้านสถาบันได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครอบครัวและชุมชน (ตามรายละเอียดในภาพที่ 4) การประเมินตามแนวคิดและรูปแบบของ Hammond นับว่าเป็นการประเมินอย่างเป็นระบบและครบถ้วนสมบูรณ์ มีความสำคัญต่อการศึกษาในเวลาต่อมา

ภาพที่ 4 รูปแบบการประเมินแบบของ Hammond

จากรูปแบบการประเมินดังกล่าว สามารถจัดกลุ่มการประเมินโดยอาศัยลักษณะพฤติกรรมการณ์ประเมินเป็นหลักได้เป็น 3 กลุ่มดังนี้ (ชาลิต สืบรุ่งสาส์น 2537)

1. แบบประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-attainment or Objective base model) แบบประเมินนี้เน้นจุดมุ่งหมาย เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก ได้แก่ แบบประเมินของ Tyler แบบประเมินของ Cronbach และแบบประเมินของ Scriven
2. แบบประเมินการตัดสินคุณค่า (Judgemental model) เป็นแบบมที่ ต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิและอาศัยปัจจัยภายในซึ่งได้แก่กระบวนการต่างๆที่ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ และปัจจัยภายนอกซึ่งหมายถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น แบบที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ แบบประเมินของ Stake และแบบประเมินของ Provus

3. แบบประเมินที่ช่วยการตัดสินใจ (Decision model) เป็นแบบที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหาร แบบประเมินที่จัดในกลุ่มนี้ได้แก่ แบบประเมินของ Stufflebeam แบบประเมินของ Alkin และแบบประเมินของ Hammond

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

ในการเรียนการสอนมีองค์ประกอบสำคัญหลายด้าน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และสิ่งสนับสนุนอื่นได้แก่ ห้องสมุด ห้องเรียนและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเรียน เหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น ถ้าผู้เรียนพึงพอใจต่อองค์ประกอบเหล่านี้ก็ย่อมเรียนได้อย่างมีความสุข (ประพัฒน์ จำปาไทย 2525, 44) ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จจึงควรนำมาซึ่งความพึงพอใจของผู้เรียน การศึกษาที่ให้ความสนใจต่อความพึงพอใจของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นสิ่งที่ทั้งผู้สอนและผู้บริหารสถาบันควรให้ความสนใจเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นผลมาจากความสนใจสิ่งต่างๆหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Good 1973, 518) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย (Drever 1972, 112)

ความพึงพอใจ เป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน และเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ โดยการพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ (Tiffin and McCormick 1965, 349) นอกจากนี้ความพึงพอใจยังเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ที่สัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน คือความรู้สึกในทางบวกและทางลบ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ (Shelly 1975)

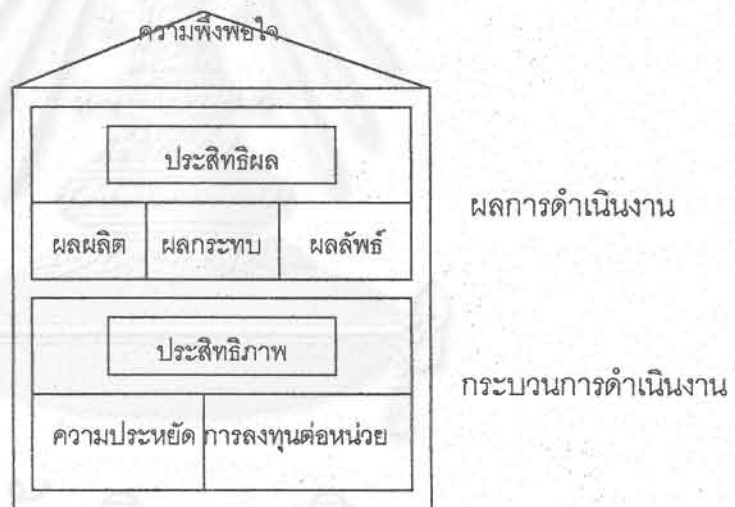
ความพึงพอใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและสิ่งจูงใจซึ่งจะปรากฏออกมาทางพฤติกรรม และเป็นความรู้สึกชอบพอที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจ และบุคคลจะเกิดความพึงพอใจต่อบริการที่ได้รับหรือมีประสบการณ์เมื่อสิ่งที่ได้รับเป็นไปตามที่คาดหวัง (Parasuraman, Zeithaml and Berry 1985) ดังนั้นความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนจึงหมายถึงความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อองค์ประกอบต่างๆด้านการเรียนการสอน ซึ่งเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รับผลตามที่คาดหวัง

การสร้างบรรยากาศหรือแรงจูงใจในการเรียนมีผลต่อความพึงพอใจของผู้เรียน (Hunter 1994, 1) ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีองค์ประกอบคู่ของ Frederick Herzberg ที่กล่าวถึงไว้ในงานวิจัยของวินิจ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรีดา แก้วโพน (2534, 17-18) ที่ว่าปัจจัยจูงใจ หรือแรงจูงใจ (Motivation) เป็นปัจจัยเชิงบวกที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และเกิดความต้องการที่จะ

ได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดของตน ซึ่งได้แก่ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบและความก้าวหน้าในงาน ในขณะที่ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene) เป็นองค์ประกอบที่มีส่วนทำให้เกิดความพอใจหรือไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานได้ ได้แก่ นโยบายการบริหาร การปกครองบังคับบัญชา สัมพันธภาพในการทำงาน สภาพการทำงาน เงินเดือนและสวัสดิการ และความมั่นคงปลอดภัยในงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินและความพึงพอใจ

ในการวัดผลสำเร็จของงานหรือโครงการใดๆ โครงการนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่เป็นระบบ มีเป้าหมายของโครงการชัดเจน และสามารถประเมินได้จากตัวชี้วัดที่สำคัญซึ่งครอบคลุมถึงประสิทธิผล (Effectiveness) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และความพึงพอใจ (Satisfaction) ของกลุ่มเป้าหมาย ตามรายละเอียดที่แสดงข้อมูลตัวชี้วัดผลการดำเนินงานในภาพที่ 5 ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี 2545, 148)

ภาพที่ 5 ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน

ในการประเมินประสิทธิภาคนั้นมีทั้งประสิทธิภาพภายในและประสิทธิภาพภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินหรือศึกษาประสิทธิภาพภายนอก ซึ่งเป็นการศึกษาคุณค่าของผลผลิตที่ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยสามารถตัดสินใจได้จากความสมดุลของค่าใช้จ่ายทางสังคม ผลประโยชน์ทางสังคม หรือการตอบสนองความต้องการจากภายนอก เช่นความพึงพอใจของผู้บริโภค เป็นต้น (ศิริชัย กาญจนวาสี 2545, 98) ดังนั้นการศึกษาความพึงพอใจจึงเป็นการประเมินความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ได้เป็นอย่างดีว่าสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคหรือไม่ และตอบสนองในระดับใด แนวความคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีของ Flynn (1997) ที่ได้เสนอว่า ตัวชี้วัดผลการ

ปฏิบัติงานที่สำคัญควรประกอบด้วย ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ซึ่งหมายถึงการบรรลุผล ความประหยัด (Economy) ซึ่งหมายถึงการประหยัดทรัพยากร และประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งหมายถึงการสร้างผลผลิต

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจในการเรียนการสอนวิชาต่างๆที่งานวิจัยที่ศึกษาในประเทศไทยและงานวิจัยของต่างประเทศที่น่าสนใจมีดังนี้

งานวิจัยในประเทศไทย

ประพัฒน์ จำปาไทย (2525) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตปริญญาโทบัณฑิต คณะครู ศาสตราจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 413 คน ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาในด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล อาจารย์ผู้สอน บทบาทและบุคลิกภาพของนิสิต และปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด และห้องทำงานนิสิต ผลจากการวิจัยพบว่า นิสิตพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนด้านต่างๆระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านอาจารย์ผู้สอน บทบาทและบุคลิกภาพของเพื่อนนิสิต การประเมินผล เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และปัจจัยสนับสนุนต่อการเรียนการสอน

สินีนาถ สัตยมาศ (2528, 61) ได้ทำการศึกษาความสามารถทางทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้เป็นกลุ่มพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจกับทักษะการเขียนแบบแบ่งกลุ่ม แม้ว่านักเรียนไม่ชอบทักษะการเขียนก็ตาม แต่เมื่อได้รับการฝึกเขียนด้วยวิธีเรียนรู้เป็นกลุ่ม นักเรียนก็พึงพอใจและสามารถเขียนได้ดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนในกลุ่มมีโอกาสได้แสดงออก ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนเห็นประโยชน์ของการเขียนในเรื่องใกล้ตัว และเรื่องที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และยังเห็นว่าการเขียนความเรียงให้มีคุณภาพดีขึ้น จะต้องได้รับการฝึกฝนอบรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคนอื่นๆ (2529) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนระดับมากเรียงตามลำดับคือ ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ด้านการทำวิทยานิพนธ์ และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ส่วนด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านวิธีการสอนและบุคลิกภาพของอาจารย์ และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาระดับมหาบัณฑิตมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรในระดับมาก และพึงพอใจด้านวิธีการสอนและบุคลิกภาพของ

อาจารย์ บัจฉัยสนับสนุนการเรียนการสอน การทำวิทยานิพนธ์ กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนในระดับปานกลาง

วดี พันธุ์มณี (2529, 62-73) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) ปีการศึกษา 2526 และปีการศึกษา 2527 จำนวน 218 คน เกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนภาษาอังกฤษในด้านเนื้อหาวิชา แบบเรียน การจัดห้องเรียน สื่อการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล ความเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และปัญหาในการเรียน ผลจากการศึกษาพบว่า โปรแกรมการเรียนภาษาอังกฤษที่โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ มีเนื้อหาเหมาะสมกับชั้นเรียน และสอดคล้องกับเนื้อหาของข้อสอบเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา และหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนในมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะว่า ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนมากกว่าที่เป็นอยู่

สมพร โตนวล (2530) ได้ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2528 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 134 คน ที่มีต่อการเรียนการสอนของวิชาสามัญ 5 วิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ผลจากการวิจัยด้านความคิดเห็นที่มีต่อวิชาเรียนพบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษมากที่สุด ส่วนความคิดเห็นที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนนั้น ในวิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยในด้านอาจารย์ผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน กิจกรรมนักศึกษา การบริหารนักศึกษา การปกครองและอาคารสถานที่ พบว่านักศึกษาพึงพอใจสภาพแวดล้อมโดยรวมระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาพึงพอใจอาจารย์ผู้สอน และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนในระดับมาก และพึงพอใจสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา การบริหารนักศึกษา การปกครองและอาคารสถานที่ในระดับปานกลาง

พันธิรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2531, 91) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเรียน ความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา จังหวัดพังงา จำนวน 60 คน ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกัน

วินิจ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรีดา แก้วโพน (2534) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก และเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในหลักสูตรต่างๆของกระทรวงสาธารณสุข โดยศึกษาจากข้าราชการที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรต่างๆ ณ

วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใต้ จังหวัดยะลา จำนวน 197 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลจากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านเพศ อายุ ระยะเวลารับราชการ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส หลักสูตรที่อบรม การเคยได้รับการอบรมการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก ไม่มีผลต่อความพึงพอใจ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในหลักสูตรต่างๆไม่มีความแตกต่างกัน

วารุณี จันทรานูวัฒน์ (2535) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และแผนการเรียนศิลป์ในแต่ระดับชั้น ที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในด้านอาจารย์ผู้สอน วิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำรวจข้อมูล ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนพึงพอใจอาจารย์ผู้สอน และการวัดและประเมินผลในระดับมาก และพึงพอใจวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปานกลาง และนักเรียนทั้ง 3 ระดับมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2535, 215-222) ได้ประเมินประสิทธิผลการเรียนการสอนวิชา 412646 หลักการประเมินโครงการ ในภาคต้นปีการศึกษา 2534 โดยพิจารณาจากความพึงพอใจของนิสิตที่เรียนที่ประมวลผลข้อมูลโดยหน่วยพัฒนาคณาจารย์ฯ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดในประมวลการสอน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลจากการศึกษาพบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ส่วนการวัดและประเมินผลได้ข้อสรุปว่าข้อสอบมีความตรงตามเนื้อหา แต่มีความเที่ยงในระดับต่ำ ควรปรับปรุงให้มีความเที่ยงสูงขึ้นอีก ความยากง่ายของข้อสอบอยู่ในระดับใช้ได้ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพบว่า เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับด้านการประเมินตนเองของผู้สอนเห็นว่าการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยเฉพาะการตรวจคั่นงานให้เสร็จรวดเร็วทันท่วงทีในระหว่างการเรียนการสอนยังดำเนินอยู่ และควรปรับปรุงตัวเลือกตัวลงของข้อสอบให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

อันธิมา จงคำ (2535) ได้ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา เรื่องบุหรี่กับสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จำนวน 270 คน ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักมีค่าเฉลี่ยความรู้เรื่องบุหรี่ ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ ความเชื่อที่เกี่ยวกับโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นหลังจากการ

เรียน และนักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ

อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ (2539) ได้ทำการวิจัยประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในภาคเรียนที่ 1/2538 ในเขตพื้นที่ทดลองของโครงการ 5 จังหวัด คือ ภูเก็ต สงขลา ขอนแก่น นครราชสีมา และชลบุรี โดยเน้นการประเมิน 5 ประเด็นคือ การจัดโครงการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน ระบบการกระจายการใช้สื่อ และระบบการหมุนเวียนผู้เข้าชมรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ผลจากการวิจัยพบว่า ในด้านประสิทธิภาพของสื่อประกอบการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่มพึงพอใจชุดวิชาที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และรายการโทรทัศน์ในระดับปานกลางถึงระดับมาก และโดยรวมเห็นว่่ายังไม่มีความมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะสื่อการเรียนการสอนดังกล่าวมีจำนวนไม่เพียงพอต่อผู้รับบริการ และเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ไม่สอดคล้องกับรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศ ซึ่งการจัดการสื่อสิ่งพิมพ์และการผลิตรายการโทรทัศน์เช่นนี้ มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของโครงการการศึกษาทางไกลในพื้นที่ทดลอง

นงลักษณ์ ประสพสุข (2540) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนวิชา คี๋ยบอร์ด 1 ของนิสิตวิชาเอกดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 20 คน ที่ได้รับการฝึกทักษะคี๋ยบอร์ดแบบนิ้วนำเสียง ผลจากการวิจัยในด้านความพึงพอใจพบว่า นิสิตพึงพอใจด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน และด้านการวัดและประเมินผลในระดับมาก และพึงพอใจด้านสภาพการเรียนการสอนและอุปกรณ์ในระดับปานกลาง

ปรีชา ตันจรรย์านนท์ (2540) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนิสิตชั้นปีที่ 1-4 คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 248 คน ผลจากการศึกษาพบว่านิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พึงพอใจต่อการเรียนการสอนในระดับมาก ในด้านอาจารย์ผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์และมีการเตรียมการสอนที่ดี และพึงพอใจสภาพและบริการของห้องสมุดในระดับมากเช่นกัน ในด้านที่ไม่พึงพอใจนิสิตเห็นว่าอาจารย์ไม่ยุติธรรม และไม่เที่ยงตรงในการให้คะแนน นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตเพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนทุกด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านระดับชั้นพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นที่เหลือ นิสิตระหว่างชั้นปีมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

ธาริณี วิทยานิวัตต์ (2542) ได้ศึกษาผลการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนที่

เรียนด้วยวิธีสตอรีไลน์ ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสตอรีไลน์มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนระดับมาก โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงและระดับปานกลาง มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนระดับมาก และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนระดับปานกลาง

อาภรณ์ แสงรัตมี (2543) ศึกษาผลของการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักต่อลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีแบบใช้ปัญหาเป็นหลักมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในระดับมาก

งานวิจัยในต่างประเทศ

มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ ให้ความสำคัญและสนใจต่อความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนมานานแล้ว โดยเห็นได้จากการมีการศึกษาวิจัย และมีข้อสรุปเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในสถาบันต่างๆดังนี้

Gaynor (1976) ได้สำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเมืองนอร์ธ ฮอเรนจ์ ที่มีต่อโปรแกรมการเรียนในด้านอาจารย์ผู้สอน หลักสูตร การวัดและประเมินผล ผลจากการศึกษาพบว่านักศึกษาพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอนและส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวอาจารย์ ได้แก่ การสอน การสอบ กิจกรรมในห้องเรียนในระดับสูง และพึงพอใจระบบการให้คะแนนในระดับสูงเช่นกัน

Bailey (1977, 3239-A) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาภาคปกติ และภาคนอกเวลาที่มีต่อการเรียนการสอนในด้านอาจารย์ผู้สอน วิธีการสอน โปรแกรมการศึกษาและการแนะแนว ผลจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มพึงพอใจในด้านต่างๆข้างต้นในระดับสูง

Somers (1977, 5735-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีสุดท้าย ที่มีต่อการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและทัศนคติของครู ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนไม่พึงพอใจบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยนักเรียนที่เลือกเรียนด้านการจัดโครงการเห็นว่า ครูผู้สอนไม่สามารถเข้ากับนักเรียนได้ และไม่ให้ความช่วยเหลือนักเรียนเท่าที่ควร

Field and Giles (1980, 67-73) ได้ทำการวิจัยความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 68 คน ในคณะวิชาธุรกิจที่มีต่อการจัดการศึกษา โดยศึกษาความพึงพอใจต่อสิ่งเร้าด้านพุทธิปัญญา ได้แก่ คุณภาพรายวิชาที่สอน บรรยากาศทางความคิด ความสามารถด้านวิชาชีพของอาจารย์ และการจัดการศึกษาโดยส่วนรวม ความพึงพอใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

ของคณะ ความพึงพอใจกับความสัมพันธ์ทางสังคม และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ต่อสิ่งเร้าด้านพุทธิปัญญาในกลุ่มเพื่อน ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ความพึงพอใจในการเลือกโปรแกรมการเรียนอย่างเสรี ความพึงพอใจในความก้าวหน้าทางการเรียนรายวิชาในหลักสูตร และความพึงพอใจในกฎเกณฑ์ที่นิสิตพึงปฏิบัติ

Morrison (1980, 2022) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยมิสซูรี-โคลัมเบีย และมหาวิทยาลัยมิสซูรี-แคนซัส ในด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ผลจากการศึกษาพบว่าระดับชั้นเป็นตัวแปรสำคัญ โดยพบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพึงพอใจสภาพแวดล้อมทางวิชาการมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี

Galiouridis (1981, 3348) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษานานาชาติที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยอลาบามา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านส่วนตัว ด้านสังคม และด้านการเงิน ผลจากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 80 ของนักศึกษาพึงพอใจด้านวิชาการและด้านชีวิตในมหาวิทยาลัย และร้อยละ 53 พึงพอใจด้านชีวิตส่วนตัว

Lassiter (1990, 1970) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาผิวดำ ชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในมลรัฐหลุยส์เซียนา และนักศึกษาผิวขาวชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในมลรัฐมิสซิสซิปปี อلابามา และหลุยส์เซียนา ที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจำนวน 778 คน ผลของการวิจัยพบว่า นักศึกษาผิวดำมีความพึงพอใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนการสอนที่มีอุปกรณ์การสอน ในขณะที่นักศึกษาผิวขาวให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษามาก นอกจากนี้ยังพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของนักศึกษาแต่ละกลุ่มในด้านภูมิหลังทางภาษา ด้านอาจารย์ผู้สอนทั้งในด้านวิธีการสอน และบุคลิกภาพของผู้สอน

Bundy (1995, 19-35) ได้ประเมินผลการเรียนการสอนวิชา "วิชาชีพทางกฎหมาย" ที่สอนในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยคาลิฟอร์เนีย เบิร์กลีย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาวิชานี้ โดยทดลองสอนในภาคการศึกษาแรกของชั้นปีที่ 1 โดยสอนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีปฏิกิริยาในทางลบต่อการเรียนการสอนวิชานี้ และเห็นว่าเนื้อหาวิชามีมากเกินไปทำให้ไม่น่าสนใจเท่าที่ควร สำหรับการประเมินจากผู้สอนได้ข้อสรุปว่าวิชานี้มีความสำคัญควรมีการเรียนการสอนต่อไป แต่ควรนำไปสอนสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่มีประสบการณ์และความรู้ทางกฎหมายมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และสอนสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง

Feldman (1995, 51-59) ได้ศึกษาวิจัยและนำเสนอรูปแบบใหม่ในการเรียนการสอนวิชาจริยธรรมทางกฎหมาย ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมิชิแกน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของวิชานี้ และเห็นความสัมพันธ์ของวิชานี้ที่มีต่อวิชากฎหมายในประเด็นอื่น ให้

นักศึกษาเข้าใจถึงความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องของวิชานี้กับวิชาปรัชญา สังคมวิทยา ประวัติศาสตร์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยคาดหวังที่จะให้มีการนำไปประยุกต์ใช้และให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

Monks (1997) ได้นำเสนอรายงานโปรแกรมการเรียนการสอนวิชาทักษะการสื่อสารด้วยการเขียนสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ที่เรียนบริหารธุรกิจที่มหาวิทยาลัย Dublin City เมืองดับลิน ประเทศไอร์แลนด์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มทักษะการเขียน ความเข้าใจในระบบสารสนเทศ ความสามารถในการประเมินงานวิชาการของตนเอง เนื้อหาการเรียน 2 ส่วนคือ การสัมมนา 12 ชั่วโมง และการประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งจัดแบ่งเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 20 คน โดยมีผู้สอนเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอก เนื้อหาการสอนเป็นการผสมผสานหัวข้อการเรียนหลายหัวข้อได้แก่ เนื้อหาไวยากรณ์ การสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน และการเขียนภาษาอังกฤษ ทักษะการค้นคว้าในห้องสมุด การฝึกทักษะการประเมินผลงานต่างๆด้วยตนเอง จากผลการเรียนดังกล่าวพบว่า ผู้เรียนได้รับประโยชน์มากมายทั้งทักษะการเขียน การค้นคว้าและการประเมินผลงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้นคว้าซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหา เนื่องจากไม่คุ้นเคยกับการค้นคว้าในห้องสมุดระดับมหาวิทยาลัยซึ่งมีแหล่งค้นคว้ามากมาย

Ilatov, Hertz-Lazarovitz and Shamai (1998, 269-277) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ 7 จำนวน 2 ห้องเรียน ที่โรงเรียนในประเทศอิสราเอล โดยแต่ละห้องมีความแตกต่างกันทั้งผู้สอน การจัดกลุ่มผู้เรียน และรูปแบบการเรียนการสอน โดยห้องแรกผู้เรียนเป็นนักเรียนหญิงล้วน ส่วนอีกห้องเป็นนักเรียนหญิงและนักเรียนชายอย่างละเท่าๆกัน ห้องเรียนแรกกำหนดให้ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการควบคุมห้องเรียน ส่วนอีกห้องให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญและเป็นศูนย์กลางในการเรียน ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้เรียนที่แบ่งตามเพศ เนื้อหาการเรียนการสอน และวิธีการสื่อสารของผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนการสอน

Candela (1999, 1419) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักกับการเรียนแบบบรรยายที่มีผลต่อคะแนนสอบของนักศึกษาผู้ช่วยพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 73 คน ผลจากการศึกษาความพึงพอใจพบว่า นักศึกษาผู้ช่วยพยาบาลที่เรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักเห็นว่า โครงสร้างของการเรียนมีความซับซ้อน ทั้งนี้เป็นผลมาจากนักศึกษาไม่คุ้นเคยกับการเรียนใช้ปัญหาเป็นหลักมาก่อน

Willemsen และคนอื่นๆ (1999) ได้ทำการประเมินนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ที่เรียนจิตวิทยา จำนวน 87 คน ที่มหาวิทยาลัย Santa Clara รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ผลจากการศึกษาพบว่า คุณภาพการสอนของอาจารย์สถาบันนี้เข้มแข็งมาก โดยนักศึกษาเห็นว่าอาจารย์เป็นผู้มีความรู้ในเนื้อหาวิชาจิตวิทยา มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีความสามารถในด้านการสอน และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม และพึงพอใจในตัวผู้สอนในระดับมาก ในขณะที่เดียวกันพึงพอใจในระดับน้อยในประเด็นประสิทธิภาพการแนะนำ หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาระดับมหาบัณฑิต

Chapman, Pettway and White (2001) ได้ทำการประเมินการสอนการใช้ห้องสมุดที่ Odum Library มหาวิทยาลัย Valdosta State University รัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา โดยสอบถามความคิดเห็นและประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมการสอนการใช้ห้องสมุด

Grant (2001) ได้ทำการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชา logistics และวิชาการตลาด ที่ University of Calgary โดยการจัดหลักสูตรเร่งรัดเป็นการสัมมนา 1 สัปดาห์ หรือ block courses ทุกวันๆละ 8 ชั่วโมง เป็นเวลา 40 ชั่วโมง มีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย ได้แก่การบรรยาย การสัมมนา การอภิปรายกลุ่ม การทัศนศึกษาภาคสนาม การบรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการเรียนการสอนโดยใช้เทปโทรทัศน์ จากนั้นทำการประเมินผลโดยการสอบ การทำโครงการ และการให้คะแนนการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ผลจากการศึกษาพบว่านักศึกษาพึงพอใจเป็นอย่างมากในการเรียนการสอนแบบ block formats ที่นำมาใช้ในวิชา logistics และวิชาการตลาด และนักศึกษาได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี การเรียนการสอนด้วยรูปแบบนี้จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทั้งกับผู้เรียนและผู้สอน และยังเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาด้วย

Raquepau and Richards (2002) ได้สอนวิชา Informatics 220 (INFO 220) ซึ่งเป็นวิชาบังคับ 3 หน่วยกิต สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยวอชิงตัน เมืองซีแอตเติล สหรัฐอเมริกา โดยเน้นทักษะการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลจากการศึกษาพบว่านักศึกษาพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้ โดยต้องการให้มีการเรียนการสอนเช่นนี้อีกในปีการศึกษาต่อไป

สรุปผลจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษา ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาต่างๆทั้งในประเทศไทยและของต่างประเทศพบว่า ในสถาบันการศึกษาของไทย แม้มีการศึกษาความพึงพอใจในด้านต่างๆมานานนับ 20 ปี ทั้งด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน หรือการศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีส่วนสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น สภาพห้องเรียน ห้องสมุด เป็นต้น แต่ความสนใจศึกษาดังกล่าวยังขาดความต่อเนื่อง และไม่แพร่หลายเท่าที่ควร เป็นลักษณะการสนใจเป็นช่วงๆ และไม่ได้เป็นไปเพื่อจุดประสงค์ด้านการนำไปปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ในขณะที่ในต่างประเทศมีการศึกษาความคิดเห็นและประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย และต่อเนื่องสม่ำเสมอเป็นเวลากว่า 30 ปี เพราะตัวอาจารย์ผู้สอน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และผู้บริหารสถาบันการศึกษาล้วนให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของผู้เรียนในฐานะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินการเรียนการสอน (Seldin 1993, A40)

เอกสารอ้างอิง

- Alkin, Marvin C. 1979. An approach to evaluation theory development. *Studies in Educational Evaluation Comment* 5(2): 125-127.
- Bailey, Mary Logan. 1977. Perceived satisfaction of adult students with community college traditional program. *Dissertation Abstracts International* A38/06(December): 3239.
- Bundy, Stephen McG. 1995. Ethics education in the first year: An experiment. *Law and Contemporary Problems* 58(Summer/Autumn): 19-35.
- Candela, Lori Leann. 1999. Problem-based learning versus lecture: Effects on multiple choice test scores in associate degree nursing student. *Dissertation Abstracts International* A60/05 (November): 1419.
- Chapman, Julie M., Charcie Pettway and Michelle White. 2001. The portfolio: An instruction program assessment tool. *Reference Service Review* 29(4): 294-300.
- Cronbach, L.J. 1963. Course improvement through evaluation. *Teachers College Record* 64: 672-683.
- Crumbley, Larry, Byron K. Henry and Stanley H. Kratchman. 2001. Students' perceptions of the evaluation of college teaching. *Quality Assurance in Education* 9(4): 197-207.
- Drever, James. 1972. *A dictionary of psychology*. Baltimore, MD.: Penguin Books.
- Dwinell, P.L. and J.L. Higbee. 1993. Students' perceptions of the value of teaching evaluations. *Perceptual and Motor Skills*. 76: 995-1000.
- Feldman, Heidi Li. 1995. Enriching the legal ethics curriculum: From requirement to desire. *Law and Contemporary Problems* 58(Summer/Autumn): 51-59.
- Filed, Herbert S. and William Giles. 1980. Student satisfaction with graduate education: Dimensionality and assessment in a school of business. *Educational Research Quarterly* 2(Summer): 67-73.
- Flynn, N. 1997. *Public sector management*. 3rd ed. London: Prentice-Hall.
- Furst, E. 1958. *Constructing evaluation instruments*. New York: Longman.
- Galiouridis, George. 1981. A perceptual study of international students' satisfaction at the University of Alabama. *Dissertation Abstracts International* A41/08(February): 3348

- Gaynor, Arnold Ehret. 1976. A student satisfaction survey in the North Orange County Regional Occupational Program. *Dissertation Abstracts International* A37/09(March): 5732.
- Good, C.V. 1973. *Dictionary of education*. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Grant, David Bruce. 2001. Using block courses for teaching logistics. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management* 31(7-8): 574-584.
- Hammond, Robert L. 1973. Evaluation at the local . In B.R. Worhten and J.R. Sanders, eds. *Educational evaluation: Theory and practice*. Ohio: Jones.
- Hunter, Madeline. 1994. *Motivation theory for teachers: A programmed book*. El Segundo, CA.: TIP Publications.
- Ilatov, Zinaida Z., Rachel Hertz-Lazarovitz and Shmuel Shamai. 1998. Teacher-student classroom interactions: The influence of gender, academic dominance, and teacher communication style. *Adolescence* 33(Summer): 269-277.
- Lassiter, Linda Elizabeth. 1990. The relationship between race and attitudes of students toward foreign language study at selected universities. *Dissertation Abstracts International* A50/07 (January): 1970.
- Madaus, George F. and Daniel Stufflebeam, eds. 1989. *Educational evaluation: Classic works of Ralph W. Tyler*. Boston: Kluwer Academic.
- Monks, Kathy. 1997. Enhancing the written communication skills of undergraduate students. *Education & Training* 39(1): 36-39.
- Morrison, Mary Dyer. 1980. Older students' perceptions of the ideal versus real academic environment and their level of satisfaction. *Dissertation Abstracts International* A41/05 (November): 2022.
- Parasuraman, A. V.A. Zeithaml and L.L.Berry. 1985. A conceptual model of service quality and its implications for future research. *Journal of Marketing* 49(Fall): 41-50.
- Provus, M.N. 1971. *Discrepancy evaluation*. Berkeley: McCutcheon Publishing.
- Raquepau, Cynthia A. and Louise M. Richards. 2002. Investigation the environment: Teaching and learning with undergraduates in the sciences. *Reference Service Review* 30(2): 319-323.
- Richard-Amto, Patricia A. 1988. *Making it happen*. White Plains, N.Y.: Longman.
- Scriven, M. 1967 *The methodology of evaluation*. Chicago: Rand McNally.

- Seldin, P. 1993. The use and abuse of student ratings of professors. *The Chronicle of Higher Education* 12(June): A40.
- Shelly, Maynard W. 1975. *Responding to social change*. Dowden: Hutchison Press.
- Smith E. and R.W.Tyler. 1942. *Appraising and recording student progress*. New York: Harper & Row.
- Somers, Gerald W. 1977. Levels of satisfaction of high school senior related to curriculum programs and teacher attitudes. *Dissertation Abstracts International* A37/09(March): 5735.
- Stake, R.E. 1967. The countenance of educational evaluation. *Teachers College Records* 68: 523-540.
- Stufflebeam, D.L. et al. 1971. *Educational evaluation and decision making*. Ithaca, Ill.: Peacock Publishing.
- Tiffin, Joseph and Ernest J. McCormick. 1965. *Industrial psychology*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Tyler, R.W. 1950. *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Willemsen, Eleanor et al. 1999. Evaluation of an undergraduate psychology program: A doable department response. ERIC <http://thailis.uninet.th/eric/detail.nsp> 12/7/46.
- Worthen, B.R. and J.R. Sanders. 1973. *Educational evaluation: Theory and practice*. Ohio: Charles and Joanes.
- กาญจนา ภาสุรพันธ์. 2531. *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8*. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชวลิต สีห์บำรุงสาส์น. 2537. *การประเมินการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตรในวิทยาลัยครู*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ. 2541. *เอกสารประกอบการสอนวิชา การประเมินผลการเรียนการสอน (2702302)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธาริณี วิทยาอนิวรรณ. 2542. ผลการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ ประสพสุข. 2540. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนวิชาคีย์บอร์ด 1 ของนิสิตวิชาเอกดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับการฝึกทักษะคีย์บอร์ดแบบนี้ว่าน่าเสียง. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. 2544. หลักสูตรอุดมศึกษา: การประเมินและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพัฒน์ จำปาไทย. 2525. ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา ตันจรรย์านนท์ 2540. รายงานการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนิสิต คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผาสุวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคนอื่นๆ 2529. รายงานการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. 2546. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- พันธิรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. 2531. การเปรียบเทียบความสามารถในการเรียน เจตคติ และความคงทนในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนตามแนวหน้าที่ของภาษาเพื่อสื่อความหมาย และการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร.
- วลี พันธุ์มณี. 2529. ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) เกี่ยวกับโปรแกรมการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียน: รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม).
- วารุณี จันทรานูวัฒน์. 2535. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วินิจฉัย อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรีดา แก้วโพน. 2534. **ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานในการอบรมหลักสูตรต่างๆของกระทรวงสาธารณสุข.** ยะลา: วิทยาลัยการสาธารณสุข จังหวัดยะลา.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2545. **ทฤษฎีการประเมิน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร ไตนวล. 2530. **รายงานการวิจัย การประเมินผลสัมฤทธิ์และความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2528.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2535. **ประสิทธิผลของการเรียนการสอนวิชา 412646: การประเมินตนเอง. ในหลักการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน: เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตร Mini M.ED. สำหรับอาจารย์โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม.** กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สินีนารถ สัตยมาศ. 2528. **ความสามารถทางทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยการเรียนรู้เป็นกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3: รายงานวิจัย.** กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม).
- สุภาพ วาดเขียน และอรพินธ์ โภชนดา. 2520. **การประเมินผลการเรียนการสอน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์. 2539. **รายงานผลการวิจัยการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในภาคเรียนที่ 1/2538.** กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อันธิมา จงคำ. 2535. **เปรียบเทียบประสิทธิผลการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักและการเรียนการสอนแบบปกติ เรื่องบุรุษกับสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสันป่าตองวิทยา อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อาภรณ์ แสงรัศมี. 2543. **ผลของการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักต่อลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.** วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
-

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง "ความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์" มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ เปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย และเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตแต่ละภาค วิชาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชานี้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงการเรียนการสอน วิชานี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับ องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน และความพึงพอใจของผู้เรียน ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดแนวทางในการศึกษาได้โดยดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้ กลุ่มประชากร รูปแบบการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มประชากร

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2546 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในชั้นเรียนรวมในหัวข้อวิชาการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการเรียนในชั้นเรียนย่อย ในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

ในการประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอน มีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ วัตถุประสงค์การประเมิน ผู้ประเมิน ประเด็นในการประเมิน และวิธีการประเมิน สำหรับผู้ประเมินนั้นที่ใช้กันมากได้แก่ ตัวอาจารย์ผู้สอนเอง เพื่อนอาจารย์ ผู้บริหาร นักศึกษา และผู้เชี่ยวชาญทางการประเมิน (บุญธรรม กิจปรีดา บริสุทธิ 2535, 265-268) แต่จากผลการวิจัยหลายครั้งยืนยันว่า ถ้าใช้นักศึกษาเป็นผู้ประเมินจะมีความเที่ยงสูง (Reliability) มีความคงเส้นคงวาและความคลาดเคลื่อนน้อย และได้ผลใกล้เคียงกับการให้เพื่อนอาจารย์ด้วยกันประเมินซึ่งไม่ค่อยมีใช้กัน (อุทุมพร ทองอุไทย 2523, 32) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Dwinell and Higbee (1993) ที่พบว่าการให้ผู้เรียนประเมินผู้สอนเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ และพบว่าผู้สอนเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนภายหลังได้รับการประเมิน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงใช้กลุ่มนิสิตที่เรียนวิชานี้เป็นผู้ประเมิน จึงได้ทำการสอบถามนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 227 คนดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรที่ทำการศึกษา

ภาควิชา	จำนวนประชากร	จำนวนที่ทำการศึกษา	ร้อยละ
การปกครอง	59	54	91.53
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	54	52	96.30
รัฐประศาสนศาสตร์	54	54	100.00
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	60	56	93.33
รวม	227	216	95.15

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) แบบวัดผลเพียงครั้งเดียว (One-shot case study) โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว นำข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของแบบสอบถาม แล้วนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Science for Windows) เพื่อคำนวณค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าความแตกต่างระหว่างตัวแปร และการแปลความหมายผลลัพธ์ที่วิเคราะห์ได้

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหาคำตอบ โดยวางแนวคำถามตามวัตถุประสงค์ สมมุติฐานและคำถามในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ และได้ปรับปรุงแบบประเมินการสอนโดยอาศัยแนวคิดตามที่ ศาสตราจารย์ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535, 276-287) กล่าวไว้ในหนังสือการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และแนวการพัฒนาแบบสอบถามที่ ดร.อุทุมพร ทองอุไทย (2523) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ การประเมินอาจารย์: วิจัยและเครื่องมือ โดยประยุกต์เข้ากับแบบประเมินความพึงพอใจที่ Parasuraman, Zeithaml and Berry (1988) ได้ใช้ศึกษาความพึงพอใจของลูกค้า โดยผู้วิจัยได้ดัดแปลงวัดเพียง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล โดยรายละเอียดของคำถามแบ่งเป็น 6 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 : เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ครอบคลุมตัวแปรสถานภาพคือ ภาควิชาที่สังกัด ได้แก่ ภาควิชาการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐประศาสนศาสตร์ และสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ประกอบด้วยข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) จำนวน 1 ข้อ

ส่วนที่ 2 : สอบถามความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ประกอบด้วยข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) จำนวน 1 ข้อ และคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระจำนวน 1 ข้อ

ส่วนที่ 3 : สอบถามความพึงพอใจในการเรียนในชั้นเรียนรวมในภาพรวม ประกอบด้วยข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) จำนวน 1 ข้อ และจัดอันดับที่ความพึงพอใจในหัวข้อวิชาที่มีการเรียนในชั้นเรียนรวม ประกอบด้วยข้อคำถามแบบจัดอันดับ (Ranking) จำนวน 1 ข้อ

ส่วนที่ 4 : สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนรวมในหัวข้อการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น โดยสอบถามความคิดเห็นในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วยข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Likert rating scales) จำนวน 86 ข้อ และคำถามแบบปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ

ส่วนที่ 5 : สอบถามความพึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยในภาพรวม ประกอบด้วยข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) จำนวน 1 ข้อ และจัดอันดับประเภทแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียนย่อย ประกอบด้วยข้อคำถามแบบจัดอันดับ (Ranking) จำนวน 1 ข้อ

ส่วนที่ 6 : สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนย่อยในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ประกอบด้วยข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Likert rating scales) จำนวน 11 ข้อ และคำถามแบบปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ โดยนำไปทดสอบกับนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 2-4 ภาควิชาละ 3 คน จำนวน 4 ภาควิชา รวมทั้งสิ้น 12 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแบบสอบถามในประเด็นความชัดเจนของภาษา ความเหมาะสมของเนื้อหา และขนาดความยาวของแบบสอบถาม เพื่อนำข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตอบไปปรับเป็นแบบสอบถามที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มประชากร และผลจากการทดสอบดังกล่าวพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าลักษณะของคำถามทั้งหมดใช้ภาษาชัดเจน และขนาดความยาวของแบบสอบถามเหมาะสมดี ยกเว้นด้านเนื้อหาควรเพิ่มคำถามที่สอบถามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชากับเวลาเรียนในหัวข้อต่างๆในการเรียนในชั้นเรียนรวม ได้แก่ การค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ การวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะช่วยให้เนื้อหาของแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มเติมตามที่มีผู้เสนอแนะ และนำไปใช้เก็บข้อมูล

กับกลุ่มประชากรจำนวน 227 คนต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามจำนวน 227 ชุด ภายหลังจากจบหลักสูตรการเรียนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ทั้งในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย คือประมาณวันที่ 19 เดือนกันยายน 2546 โดยได้รับความช่วยเหลือจากนิสิตอาสาสมัครที่เรียนในกลุ่มย่อยจำนวน 17 คน ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อนำไปทำการวิเคราะห์ต่อไป และในจำนวนนี้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 216 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 95.15 ของจำนวนนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่มีทั้งสิ้นจำนวน 227 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. การลงรหัสข้อมูล โดยการแปลงข้อมูลคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามให้เป็นตัวเลข เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป
2. การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จึงเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับข้อมูล และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบที่ 0.01 ดังนี้
 - 2.1 สถิติเชิงพรรณนาประเภทค่าเฉลี่ย เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตราประเมีนค่า ได้แก่ ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์โดยภาพรวม ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม ในหัวข้อการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ การวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น โดยศึกษาแต่ละหัวข้อดังกล่าวในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย ในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล เช่นเดียวกัน โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	=	5
พึงพอใจมาก	=	4
พึงพอใจปานกลาง	=	3
พึงพอใจน้อย	=	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	=	1

สำหรับค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มีความหมายดังนี้

4.51 – 5.00	หมายความว่า	พึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายความว่า	พึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	หมายความว่า	พึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายความว่า	พึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50	หมายความว่า	พึงพอใจน้อยที่สุด

- 2.2 สถิติเชิงพรรณนาประเภทค่าร้อยละ เพื่อศึกษาจำนวนนิสิตที่พึงพอใจการเรียนรู้ วิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ จำนวนนิสิตที่พึงพอใจการเรียนรู้ในชั้น เรียนรวม และการเรียนในชั้นเรียนย่อย อันดับหนึ่งของหัวข้อวิชาในชั้นเรียนรวมที่ นิสิตพึงพอใจมากที่สุด และอันดับหนึ่งของประเภทแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อยที่ นิสิตพึงพอใจมากที่สุด และข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม และชั้นเรียนย่อย
- 2.3 สถิติเชิงอนุมาน โดยการใช้ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ระดับความพึงพอใจของการเรียนในชั้นเรียนรวมและการเรียนในชั้นเรียนย่อย และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบ ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนิสิตภาควิชาการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐประศาสนศาสตร์ และสังคมวิทยาและมานุษย วิทยา

เอกสารอ้างอิง

Dwinell, P.L.and J.L. Higbee. 1993. Students' perceptions of the value of teaching evaluations. *Perceptual and Motor Skills*. 76: 995-1000.

Parasuraman. A. V.A. Zeithaml and L.L.Berry. 1988. SERVQUAL: A multiple-item scale for measuring customer perceptions of service quality. *Journal of Retailing* 64(1): 12-40.

บุญธรรม กิจปรีดาปริสุทธิ. 2535. *การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
อุทุมพร ทองอุไทย. 2523. *การประเมินอาจารย์: วิจัยและเครื่องมือ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สมานมิตรการพิมพ์.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มประชากรที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2546 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ จำนวน 216 คน โดยแบ่งเนื้อหาที่นำเสนอเป็น 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ

ตอนที่ 2 : ความพึงพอใจของนิสิตในภาพรวมที่มีต่อวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

ตอนที่ 3 : ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม

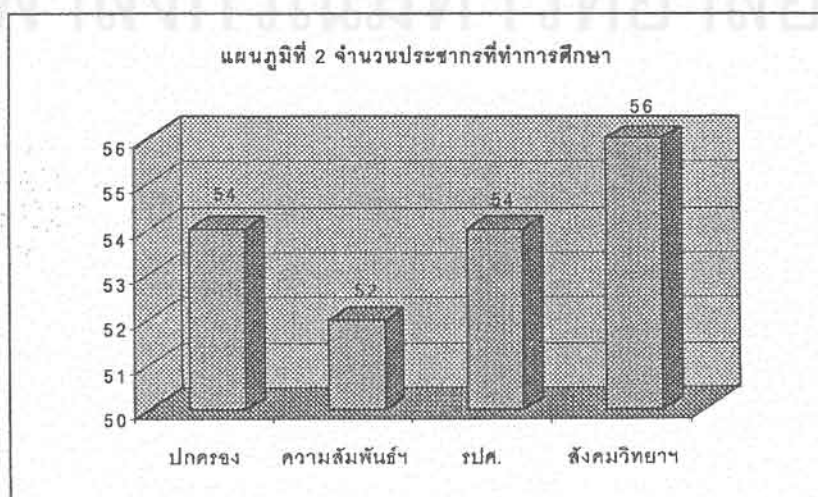
ตอนที่ 4 : ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย

ตอนที่ 5 : การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การเรียนในชั้นเรียนรวมกับการเรียนในชั้นเรียนย่อย และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตแต่ละภาควิชา

ตอนที่ 6 : ข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ

นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 227 คน ในจำนวนนี้เป็นนิสิตภาควิชาการปกครอง 59 คน ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 54 คน ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ 54 คน และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา 60 คน ในการศึกษาคั้งนี้ นิสิตส่งคืนแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 216 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 95.15 ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด โดยเป็นนิสิตภาควิชาการปกครอง 54 คน ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 52 คน ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์จำนวน 54 คน และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา 56 คน ในแผนภูมิที่ 2 ดังนี้

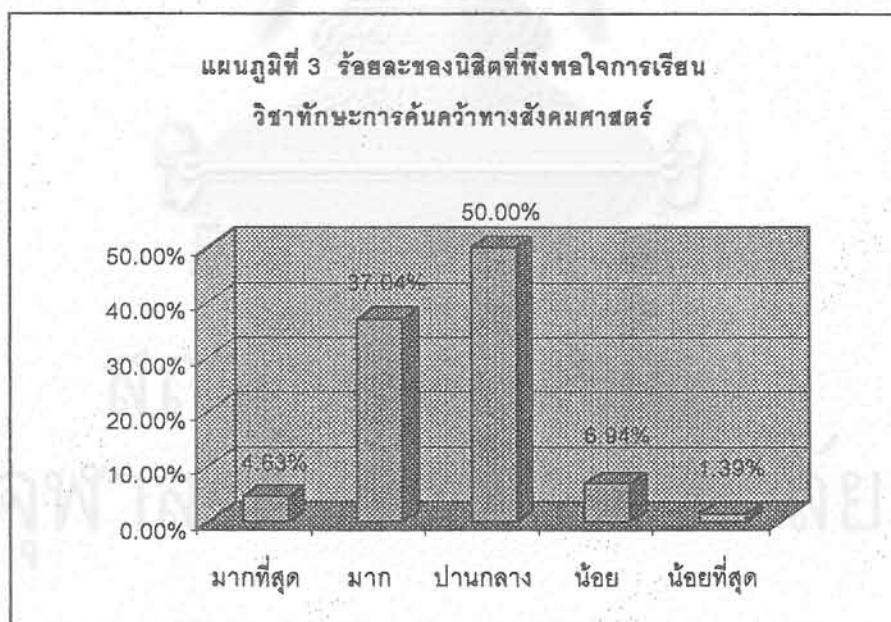

ตอนที่ 2 : ความพึงพอใจของนิสิตในภาพรวมที่มีต่อวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

ในการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตในภาพรวมที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์พบว่า โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$) และเมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจแต่ละระดับพบว่า นิสิตจำนวนมากที่สุด 108 คน หรือร้อยละ 50.00 พึงพอใจระดับปานกลาง รองลงมาจำนวน 80 คน หรือร้อยละ 37.04 พึงพอใจระดับมาก และนิสิตจำนวนน้อยที่สุด 3 คน หรือร้อยละ 1.39 พึงพอใจระดับน้อยที่สุด ตามตารางที่ 2 และแผนภูมิที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 2 : ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

กลุ่มประชากร	ระดับความพึงพอใจ					จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
	5	4	3	2	1				
นิสิตรัฐศาสตร์ ปี 1	10	80	108	15	3	216	3.37	.74	ปานกลาง

สำหรับเหตุผลที่นิสิตจำนวนมากที่สุด 78 คน หรือร้อยละ 36.10 พึงพอใจการเรียนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ เพราะเห็นว่าได้ประโยชน์จากวิชานี้ และรองลงมาจำนวน 29 คน หรือร้อยละ 13.40 เห็นว่าวิชานี้มีเนื้อหาหลากหลายหัวข้อ

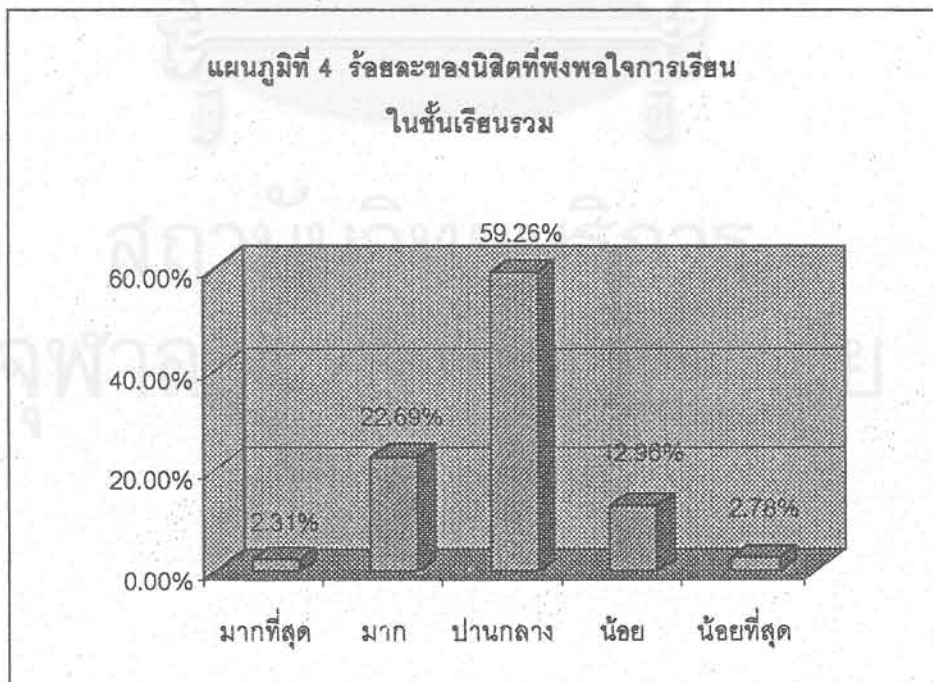
ตอนที่ 3 : ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม

3.1 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อชั้นเรียนรวม

ในการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมพบว่า นิสิตพึงพอใจระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.09$) และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจแต่ละระดับพบว่า นิสิตจำนวนมากที่สุด 128 คน หรือร้อยละ 59.26 พึงพอใจระดับปานกลาง รองลงมาจำนวน 49 คน หรือร้อยละ 22.69 พึงพอใจระดับมาก และจำนวนน้อยที่สุด 5 คน หรือร้อยละ 2.31 พึงพอใจระดับมากที่สุด ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 3 และแผนภูมิที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 : ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม

กลุ่มประชากร	ระดับความพึงพอใจ					จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
	5	4	3	2	1				
นิสิตรัฐศาสตร์ ปี 1	5	49	128	28	6	216	3.09	.74	ปานกลาง

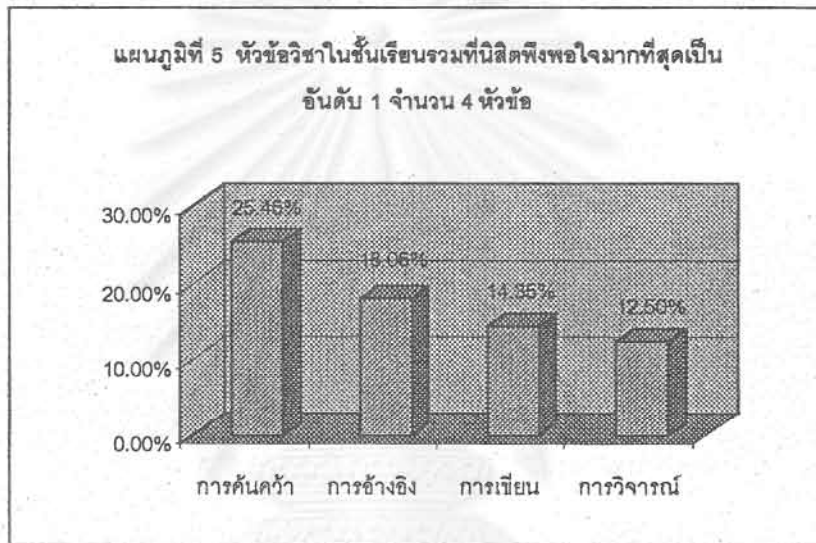
3.2 อันดับของความพึงพอใจหัวข้อวิชาในชั้นเรียนรวม

จากการศึกษาอันดับความพึงพอใจแต่ละหัวข้อวิชา ที่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม พบว่า นิสิตจำนวนมากที่สุด 55 คน หรือร้อยละ 25.46 พึงพอใจหัวข้อการค้นคว้ามากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาจำนวน 39 คน หรือร้อยละ 18.06 พึงพอใจหัวข้อการอ้างอิงเอกสารมากเป็นอันดับ 1 และจำนวนน้อยที่สุด 5 คน หรือร้อยละ 2.31 พึงพอใจหัวข้อการนำเสนอมากเป็นอันดับ 1 ส่วนหัวข้อที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับ 2 จากการศึกษาพบว่านิสิตจำนวนมากที่สุด 39 คน หรือร้อยละ 18.06 พึงพอใจหัวข้อการคิดมากที่สุดเป็นอันดับ 2 รองลงมาจำนวน 36 คน หรือร้อยละ 16.67 พึงพอใจหัวข้อการค้นคว้า และจำนวนน้อยที่สุด 11 คน หรือร้อยละ 5.09 พึงพอใจหัวข้อการนำเสนอ สำหรับหัวข้อที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับ 3 ได้แก่ นิสิตจำนวนมากที่สุด 39 คน หรือร้อยละ 18.06 พึงพอใจหัวข้อการค้นคว้ามากที่สุดเป็นอันดับ 3 รองลงมาจำนวน 33 คน หรือร้อยละ 15.28 พึงพอใจหัวข้อการเขียน และจำนวนน้อยที่สุด 15 คน หรือร้อยละ 6.94 พึงพอใจหัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ตามรายละเอียดในตารางที่ 4 ดังนี้

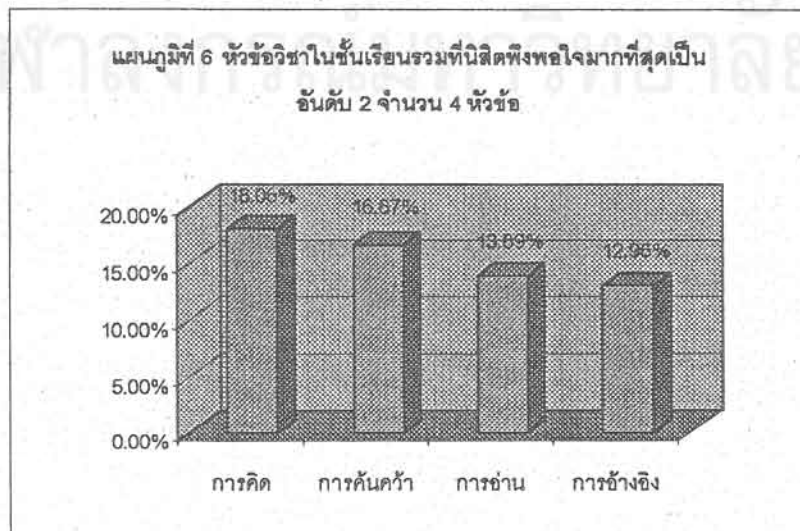
ตารางที่ 4 : อันดับที่ 1-3 ของหัวข้อวิชาในชั้นเรียนรวมที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด

หัวข้อวิชา	อันดับที่					
	1	ร้อยละ	2	ร้อยละ	3	ร้อยละ
การค้นคว้า	55	25.46	36	16.67	22	10.18
การฟังและการจดบันทึก	23	10.65	25	11.57	31	14.35
การอ่าน	17	7.87	30	13.89	30	13.89
การคิด	19	8.80	39	18.06	39	18.06
การอ้างอิงเอกสาร	39	18.06	28	12.96	26	12.04
การเขียน	31	14.35	25	11.57	33	15.28
การนำเสนอ	5	2.31	11	5.09	20	9.26
การวิจารณ์/แสดงความคิดเห็น	27	12.50	22	10.19	15	6.94
รวม	216	100.00	216	100.00	216	100.00

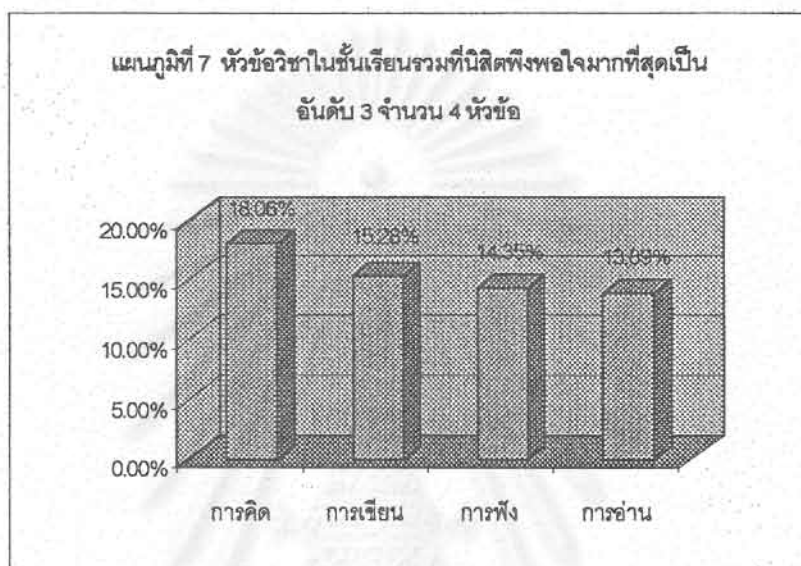
จากการศึกษาหัวข้อวิชาที่มีการสอนในชั้นเรียนรวมที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดอันดับ 1-3 ดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละอันดับให้เห็นชัดเจนจำนวน 4 หัวข้อ พบว่านิสิตมากที่สุดจำนวน 55 คน หรือร้อยละ 25.46 พึงพอใจหัวข้อการค้นคว้ามากที่สุดเป็นอันดับ 1 จำนวนรองลงมา 39 คนหรือร้อยละ 18.06 พึงพอใจหัวข้อการอ้างอิงเอกสาร จำนวน 31 คน หรือร้อยละ 14.35 พึงพอใจหัวข้อการเขียน และจำนวน 27 คน หรือร้อยละ 12.50 พึงพอใจหัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ตามรายละเอียดในแผนภูมิที่ 5 ดังนี้

ส่วนหัวข้อที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับ 2 ได้แก่ จำนวนมากที่สุด 39 คนหรือร้อยละ 18.06 พึงพอใจหัวข้อการคิดมากที่สุด รองลงมาจำนวน 36 คนหรือร้อยละ 16.67 พึงพอใจหัวข้อการค้นคว้า จำนวน 30 คน หรือร้อยละ 13.89 พึงพอใจหัวข้อการอ่าน และจำนวน 28 คนหรือร้อยละ 12.96 พึงพอใจหัวข้อการอ้างอิงเอกสารตามลำดับ รายละเอียดปรากฏในแผนภูมิที่ 6 ดังนี้

สำหรับหัวข้อที่นิสิตพึงพอใจมากเป็นอันดับ 3 ได้แก่ นิสิตจำนวนมากที่สุด 39 คน หรือร้อยละ 18.06 พึงพอใจหัวข้อการคิด รองลงมาจำนวน 33 คนหรือร้อยละ 15.28 พึงพอใจหัวข้อการเขียน จำนวน 31 คนหรือร้อยละ 14.35 พึงพอใจหัวข้อการฟังและจดบันทึก และจำนวน 30 คน หรือร้อยละ 13.89 พึงพอใจหัวข้อการอ่านตามลำดับ ตามรายละเอียดที่ปรากฏในแผนภูมิที่ 7 ดังนี้

3.3 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อต่างๆเป็นรายด้าน

ในการศึกษาระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อต่างๆในชั้นเรียนรวม ได้แก่ หัวข้อการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น โดยศึกษาแต่ละหัวข้อดังกล่าวเป็นรายด้านได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ผลจากการศึกษาพบว่า

หัวข้อการค้นคว้า โดยรวมนิสิตพึงพอใจรายละเอียดทุกด้านของหัวข้อการค้นคว้าทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$) ยกเว้นด้านความเหมาะสมระหว่างเนื้อหาวิชาและเวลาเรียนที่นิสิตพึงพอใจระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$) สำหรับด้านที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดได้แก่ ความตรงต่อเวลาของอาจารย์ผู้สอน ($\bar{x} = 4.28$) รองลงมาเป็นความพึงพอใจในด้านประโยชน์ของเนื้อหาวิชาที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นหรือใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 4.05$) และการเปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.94$) ตามลำดับ ตามรายละเอียดในตารางที่ 5 ดังนี้

หัวข้อการค้นคว้า

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการค้นคว้า

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
อาจารย์ผู้สอน (อ. นฤมล)			
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นักเรียนเข้าใจ	3.81	.68	มาก
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ	3.60	.73	มาก
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน	4.28	.64	มาก
เนื้อหาวิชา			
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม	3.83	.71	มาก
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้	4.05	.81	มาก
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (5 ชม.)	3.50	.78	ปานกลาง
วิธีการสอน			
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม	3.86	.77	มาก
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น	3.94	.80	มาก
กิจกรรมการเรียนการสอน			
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน	3.80	.85	มาก
การวัดและประเมินผล			
10. การประเมินผลทุกครั้งที่ยื่นจบแต่ละบท แล้วเก็บคะแนน	3.56	.79	มาก
11. ระดับความยากง่ายของแบบฝึกหัด/ข้อสอบ	3.63	.74	มาก
12. คะแนนสอบและคะแนนเก็บอัตราส่วน 50:50	3.64	.78	มาก
รวม	3.79	.76	มาก

หัวข้อการฟังและจดบันทึก โดยรวมนิสิตพึงพอใจรายละเอียดทุกด้านของหัวข้อการฟังและจดบันทึกในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) และด้านที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดคือ ความตรงต่อเวลาของผู้สอน ($\bar{x} = 3.93$) รองลงมานิสิตเห็นว่า เนื้อหาวิชาการฟังและจดบันทึกเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นหรือใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 3.84$) และเนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม ($\bar{x} = 3.73$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่นิสิตพึงพอใจระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกว่าด้านอื่นๆ ได้แก่ ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธีเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและมีความน่าสนใจ ($\bar{x} = 3.44$) ด้านการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.39$) และการมีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบทดสอบในชั้นเรียนรวมและแบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.27$) ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกว่าด้านอื่นๆ ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 6 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อการฟังและจดบันทึก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการฟังและจดบันทึก

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
อาจารย์ผู้สอน (รศ. ดร. จันทนา)			
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ	3.71	.75	มาก
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ	3.44	.69	ปานกลาง
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน	3.93	.72	มาก
เนื้อหาวิชา			
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม	3.73	.69	มาก
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้	3.84	.72	มาก
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (2 ช.ม.)	3.63	.74	มาก
วิธีการสอน			
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม	3.58	.81	มาก
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น	3.51	.75	มาก
กิจกรรมการเรียนการสอน			
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน	3.27	.83	ปานกลาง
การวัดและประเมินผล			
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	3.39	.73	ปานกลาง
รวม	3.60	.74	มาก

หัวข้อการอ่าน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการอ่าน

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
อาจารย์ผู้สอน (อ. นฤมล)			
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ	3.81	.69	มาก
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ	3.78	.70	มาก
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน	4.15	.70	มาก
เนื้อหาวิชา			
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม	3.89	.72	มาก
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้	3.95	.75	มาก
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (4 ช.ม.)	3.68	.75	มาก
วิธีการสอน			
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม	3.83	.77	มาก
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น	3.89	.73	มาก
กิจกรรมการเรียนการสอน			
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน	3.75	.85	มาก
การวัดและประเมินผล			
10. การประเมินผลทุกครั้งที่เรียนจบแต่ละบท แล้วเก็บคะแนน	3.58	.73	มาก
11. ระดับความยากง่ายของแบบฝึกหัด/ข้อสอบ	3.61	.67	มาก
12. คะแนนสอบและคะแนนเก็บอัตราส่วน 50:50	3.63	.76	มาก
รวม	3.80	.74	มาก

หัวข้อการคิด โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อการคิดระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) โดยพึงพอใจความตรงต่อเวลาของผู้สอนมากกว่าด้านอื่น ($\bar{x} = 3.86$) รองลงมานิสิตเห็นว่าเนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม ($\bar{x} = 3.81$) และเห็นว่าเนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นหรือใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 3.80$) และด้านที่นิสิตมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกว่าด้านอื่นได้แก่ การเปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.36$) ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 3.35$) และการมีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย ($\bar{x} = 3.25$) ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 8 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อการคิด

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการคิด

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
อาจารย์ผู้สอน (รศ.สุชาย/อ. ดร. วีระ)			
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ	3.63	.79	มาก
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ	3.37	.85	ปานกลาง
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน	3.86	.77	มาก
เนื้อหาวิชา			
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม	3.81	.76	มาก
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้	3.80	.76	มาก
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (2 ชม.)	3.49	.79	ปานกลาง
วิธีการสอน			
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม	3.46	.81	ปานกลาง
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น	3.36	.75	ปานกลาง
กิจกรรมการเรียนการสอน			
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน	3.25	.93	ปานกลาง
การวัดและประเมินผล			
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	3.35	.69	ปานกลาง
รวม	3.54	.79	มาก

หัวข้อการอ้างอิงเอกสาร ในภาพรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อการอ้างอิงเอกสารระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) เช่นเดียวกับหัวข้ออื่นๆที่ได้มาแล้วข้างต้น และเมื่อพิจารณาโดยละเอียดแต่ละด้านพบว่า นิสิตพึงพอใจความตรงต่อเวลาของผู้สอนมากกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{x} = 4.08$) รองลงมาพึงพอใจในด้านประโยชน์ของเนื้อหาวิชา การนำไปใช้ในวิชาอื่นหรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 4.00$) การเปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.94$) และพึงพอใจเนื้อหาวิชาที่มีรายละเอียดเหมาะสม ($\bar{x} = 3.91$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกว่าด้านอื่นแม้จะพึงพอใจในระดับมากก็ตาม ได้แก่ อัตราส่วนระหว่างคะแนนสอบและคะแนนเก็บ 50:50 ($\bar{x} = 3.68$) ความเหมาะสมระหว่างเนื้อหาวิชากับเวลาเรียน ($\bar{x} = 3.63$) และระดับความยากง่ายของแบบฝึกหัดและข้อสอบ ($\bar{x} = 3.60$) ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 9 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อการอ้างอิงเอกสาร

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการอ้างอิง

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
อาจารย์ผู้สอน (อ. นฤมล)			
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ	3.81	.79	มาก
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ	3.76	.79	มาก
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน	4.08	.70	มาก
เนื้อหาวิชา			
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม	3.91	.75	มาก
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้	4.00	.73	มาก
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (5 ช.ม.)	3.63	.85	มาก
วิธีการสอน			
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม	3.85	.76	มาก
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น	3.94	.76	มาก
กิจกรรมการเรียนการสอน			
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน	3.75	.83	มาก
การวัดและประเมินผล			
10. การประเมินผลทุกครั้งที่เรียนจบแต่ละบท แล้วเก็บคะแนน	3.69	.80	มาก
11. ระดับความยากง่ายของแบบฝึกหัด/ข้อสอบ	3.60	.71	มาก
12. คะแนนสอบและคะแนนเก็บอัตราส่วน 50:50	3.68	.75	มาก
รวม	3.81	.77	มาก

หัวข้อการเขียน ในภาพรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อการเขียนในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) เช่นเดียวกัน โดยพึงพอใจด้านต่อไปนี้มีมากกว่าหัวข้ออื่นได้แก่ ประโยชน์ของเนื้อหาวิชาที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นหรือใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 3.91$) รองลงมาพึงพอใจความตรงต่อเวลาของผู้สอน ($\bar{x} = 3.88$) และพึงพอใจเนื้อหาวิชาที่มีรายละเอียดเหมาะสม ($\bar{x} = 3.83$) สำหรับด้านที่นิสิตพึงพอใจน้อยกว่าด้านอื่นได้แก่ ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 3.43$) และด้านกิจกรรมประกอบการเรียน เช่น การทำแบบทดสอบในชั้นเรียนหรือแบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.40$) ตามรายละเอียดในตารางที่ 10 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อการเขียน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการเขียน

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
อาจารย์ผู้สอน (อ. ดร. วีระ)			
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้แนวคิดเข้าใจ	3.71	.75	มาก
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ	3.53	.78	มาก
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน	3.88	.75	มาก
เนื้อหาวิชา			
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม	3.83	.75	มาก
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้	3.91	.81	มาก
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (2 ช.ม.)	3.63	.78	มาก
วิธีการสอน			
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม	3.58	.79	มาก
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น	3.54	.75	มาก
กิจกรรมการเรียนการสอน			
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน	3.40	.84	ปานกลาง
การวัดและประเมินผล			
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	3.43	.71	ปานกลาง
รวม	3.64	.77	มาก

หัวข้อการนำเสนอ โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อนี้ในระดับมากเช่นเดียวกับหัวข้อเรื่องอื่นๆ ($\bar{x} = 3.62$) โดยพึงพอใจความตรงต่อเวลาของอาจารย์ผู้สอนมากกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{x} = 3.80$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 3.79$) และพึงพอใจเนื้อหาวิชาที่มีรายละเอียดเหมาะสม ($\bar{x} = 3.75$) ส่วนด้านที่นิสิตพึงพอใจระดับปานกลางและมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ได้แก่ การมีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่นการทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียนและแบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.47$) และความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 3.43$) ตามรายละเอียดในตารางที่ 11 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อการนำเสนอ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการนำเสนอ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
อาจารย์ผู้สอน (รศ. ดร. วัฒนา)			
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้हितเข้าใจ	3.63	.76	มาก
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ	3.52	.78	มาก
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน	3.80	.80	มาก
เนื้อหาวิชา			
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม	3.75	.75	มาก
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้	3.79	.77	มาก
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (2 ช.ม.)	3.58	.77	มาก
วิธีการสอน			
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม	3.64	.81	มาก
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น	3.54	.80	มาก
กิจกรรมการเรียนการสอน			
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน	3.47	.83	ปานกลาง
การวัดและประเมินผล			
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	3.43	.74	ปานกลาง
รวม	3.62	.78	มาก

หัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อ การวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$) เช่นเดียวกับหัวข้ออื่นๆที่กล่าวมาข้างต้น โดย นิสิตพึงพอใจความตรงต่อเวลาของอาจารย์ผู้สอนมากกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{x} = 3.75$) รองลงมานิสิตพึงพอใจ ในด้านประโยชน์ของเนื้อหาวิชาและการนำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นหรือใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 3.73$) ส่วนด้านที่นิสิตพึงพอใจน้อยกว่าด้านอื่นๆโดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับปานกลาง ได้แก่ การเปิด โอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.47$) ความเหมาะสมในการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 3.39$) และความหลากหลายของกิจกรรมประกอบการเรียน ($\bar{x} = 3.38$) ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 12 ดังนี้

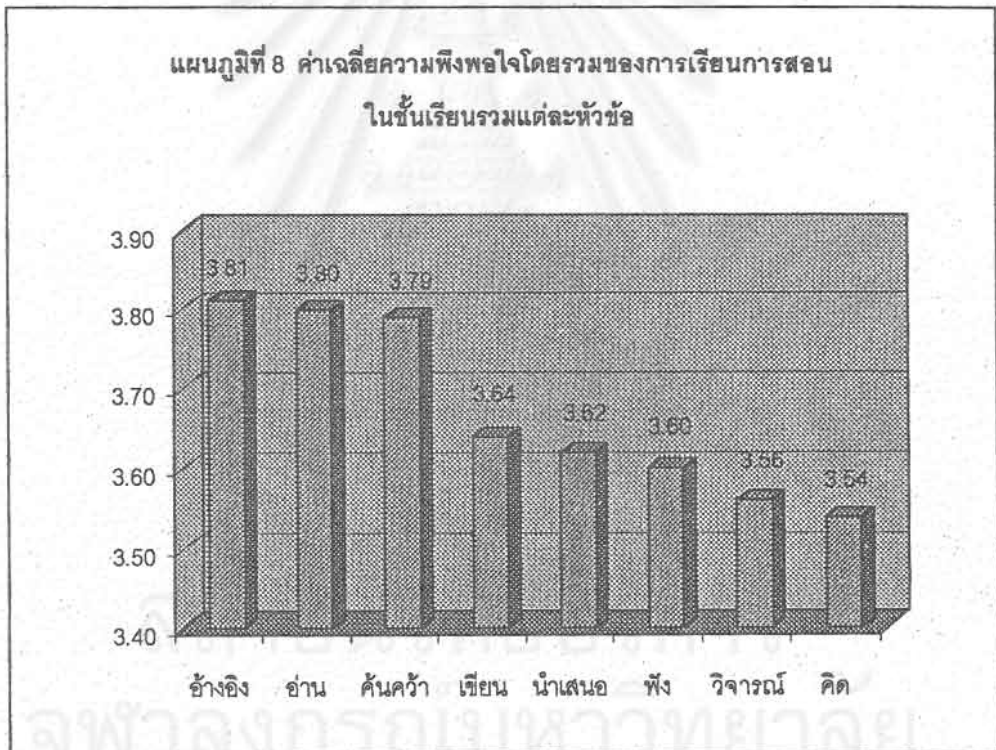
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
อาจารย์ผู้สอน (อ. สุรัตน์)			
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ	3.59	.81	มาก
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ	3.51	.82	มาก
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน	3.75	.77	มาก
เนื้อหาวิชา			
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม	3.67	.77	มาก
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้	3.73	.78	มาก
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (2 ชม.)	3.58	.79	มาก
วิธีการสอน			
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม	3.51	.81	มาก
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น	3.47	.84	ปานกลาง
กิจกรรมการเรียนการสอน			
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน	3.38	.94	ปานกลาง
การวัดและประเมินผล			
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	3.39	.79	ปานกลาง
รวม	3.56	.81	มาก

จากการศึกษารายละเอียดความพึงพอใจในด้านต่างๆแต่ละหัวข้อที่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมที่ได้กล่าวโดยละเอียดแล้วนั้น เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนผู้วิจัยจึงนำเสนอแผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวมของแต่ละหัวข้อตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ นิสิตพึงพอใจการเรียนรู้หัวข้อการอ้างอิงเอกสารมากกว่าหัวข้ออื่นๆ ($\bar{x} = 3.81$) รองลงมาได้แก่ หัวข้อการอ่าน ($\bar{x} = 3.80$) และหัวข้อการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.79$) ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ นิสิตพึงพอใจหัวข้อการเขียน ($\bar{x} = 3.64$) หัวข้อการนำเสนอ ($\bar{x} = 3.62$) หัวข้อการฟังและจดบันทึก ($\bar{x} = 3.60$) และหัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.56$) ตามลำดับ ส่วนหัวข้อที่นิสิตพึงพอใจน้อยกว่าหัวข้ออื่นๆได้แก่ หัวข้อการคิด ($\bar{x} = 3.54$) ตามรายละเอียดที่ปรากฏในแผนภูมิที่ 8 ดังนี้

3.4 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อหัวข้อวิชาในชั้นเรียนรวม

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมแต่ละหัวข้อ เป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัด และประเมินผล พบว่า

ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมนิสิตพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนหัวข้อการอ่านสูงกว่าผู้สอนในหัวข้ออื่นๆ ($\bar{x} = 3.91$) รองลงมานิสิตพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนหัวข้อการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.90$) และหัวข้อการอ้างอิงเอกสาร ($\bar{x} = 3.88$) ตามลำดับ ส่วนอาจารย์ผู้สอนที่นิสิตพึงพอใจน้อยกว่าอาจารย์ผู้สอนในหัวข้ออื่นๆ ได้แก่ หัวข้อการคิด ($\bar{x} = 3.62$) และหัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.62$) ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน

หัวข้อวิชา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
การค้นคว้า	3.90	.68	มาก
การฟังและจดบันทึก	3.69	.72	มาก
การอ่าน	3.91	.70	มาก
การคิด	3.62	.80	มาก
การอ้างอิงเอกสาร	3.88	.76	มาก
การเขียน	3.71	.76	มาก
การนำเสนอ	3.65	.78	มาก
การวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น	3.62	.80	มาก
รวม	3.75	.75	มาก

ด้านเนื้อหาวิชา โดยรวมนิสิตพึงพอใจเนื้อหาวิชาที่มีการสอนในชั้นเรียนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$) เนื้อหาวิชาที่นิสิตมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงกว่าหัวข้ออื่นคือ หัวข้อการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.90$) รองลงมาได้แก่ หัวข้อการอ้างอิงเอกสาร ($\bar{x} = 3.85$) และหัวข้อการอ่าน ($\bar{x} = 3.84$) ตามลำดับ ส่วนหัวข้อที่นิสิตมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกว่าหัวข้ออื่นได้แก่ หัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.66$) ตามรายละเอียดในตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาวิชา

หัวข้อวิชา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
การค้นคว้า	3.90	.77	มาก
การฟังและจดบันทึก	3.73	.72	มาก
การอ่าน	3.84	.74	มาก
การคิด	3.70	.77	มาก
การอ้างอิงเอกสาร	3.85	.78	มาก
การเขียน	3.79	.78	มาก
การนำเสนอ	3.71	.76	มาก
การวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น	3.66	.78	มาก
รวม	3.77	.76	มาก

ด้านวิธีการสอน โดยรวมนิสิตพึงพอใจวิธีการสอนในชั้นเรียนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) และเมื่อพิจารณาแต่ละหัวข้อพบว่า นิสิตพึงพอใจหัวข้อการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.90$) และหัวข้อการอ้างอิงเอกสาร ($\bar{x} = 3.90$) มากกว่าหัวข้ออื่น รองลงมาได้แก่หัวข้อการอ่าน ($\bar{x} = 3.86$) ส่วนหัวข้อที่เหลือมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจด้านวิธีสอนในระดับใกล้เคียงกัน ได้แก่ หัวข้อการนำเสนอ ($\bar{x} = 3.59$) หัวข้อการเขียน ($\bar{x} = 3.56$) หัวข้อการฟังและจดบันทึก ($\bar{x} = 3.55$) ตามลำดับ สำหรับหัวข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกว่าหัวข้ออื่น คือหัวข้อการคิด ($\bar{x} = 3.41$) ตามรายละเอียดในตารางที่ 15 ดังนี้

ตารางที่ 15 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อวิธีการสอน

หัวข้อวิชา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
การค้นคว้า	3.90	.79	มาก
การฟังและจดบันทึก	3.55	.78	มาก
การอ่าน	3.86	.75	มาก
การคิด	3.41	.78	ปานกลาง
การอ้างอิงเอกสาร	3.90	.76	มาก
การเขียน	3.56	.77	มาก
การนำเสนอ	3.59	.81	มาก
การวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น	3.49	.83	ปานกลาง
รวม	3.66	.78	มาก

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมนิสิตพึงพอใจกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$) และเมื่อพิจารณาแต่ละหัวข้อพบว่า นิสิตพึงพอใจกิจกรรมการเรียนการสอนหัวข้อการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.80$) มากกว่าหัวข้ออื่น รองลงมาได้แก่หัวข้อการอ่าน ($\bar{x} = 3.75$) และหัวข้อการอ้างอิงเอกสาร ($\bar{x} = 3.75$) ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนหัวข้อที่นิสิตพึงพอใจน้อยกว่าหัวข้ออื่นได้แก่ หัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.38$) หัวข้อการฟังและการจดบันทึก ($\bar{x} = 3.27$) และหัวข้อการคิด ($\bar{x} = 3.25$) ตามลำดับ ตามรายละเอียดในตารางที่ 16 ดังนี้

ตารางที่ 16 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน

หัวข้อวิชา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
การค้นคว้า	3.80	.85	มาก
การฟังและจดบันทึก	3.27	.83	ปานกลาง
การอ่าน	3.75	.85	มาก
การคิด	3.25	.93	ปานกลาง
การอ้างอิงเอกสาร	3.75	.83	มาก
การเขียน	3.40	.84	ปานกลาง
การนำเสนอ	3.47	.83	ปานกลาง
การวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น	3.38	.94	ปานกลาง
รวม	3.51	.86	มาก

ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมนิสิตพึงพอใจการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$) และเมื่อพิจารณาแต่ละหัวข้อพบว่า นิสิตพึงพอใจหัวข้อการอ้างอิงเอกสารสูงกว่าหัวข้ออื่น ($\bar{x} = 3.66$) รองลงมาได้แก่ หัวข้อการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.61$) และหัวข้อการอ่าน ($\bar{x} = 3.61$) ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนหัวข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกว่าหัวข้ออื่นได้แก่ หัวข้อการฟังและจดบันทึก ($\bar{x} = 3.39$) หัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.39$) และหัวข้อการคิด ($\bar{x} = 3.35$) ตามรายละเอียดในตารางที่ 17 ดังนี้

ตารางที่ 17 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการวัดและประเมินผล

หัวข้อวิชา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
การค้นคว้า	3.61	.77	มาก
การฟังและจดบันทึก	3.39	.73	ปานกลาง
การอ่าน	3.61	.72	มาก
การคิด	3.35	.69	ปานกลาง
การอ้างอิงเอกสาร	3.66	.75	มาก
การเขียน	3.43	.71	ปานกลาง
การนำเสนอ	3.43	.74	ปานกลาง
การวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น	3.39	.79	ปานกลาง
รวม	3.48	.74	ปานกลาง

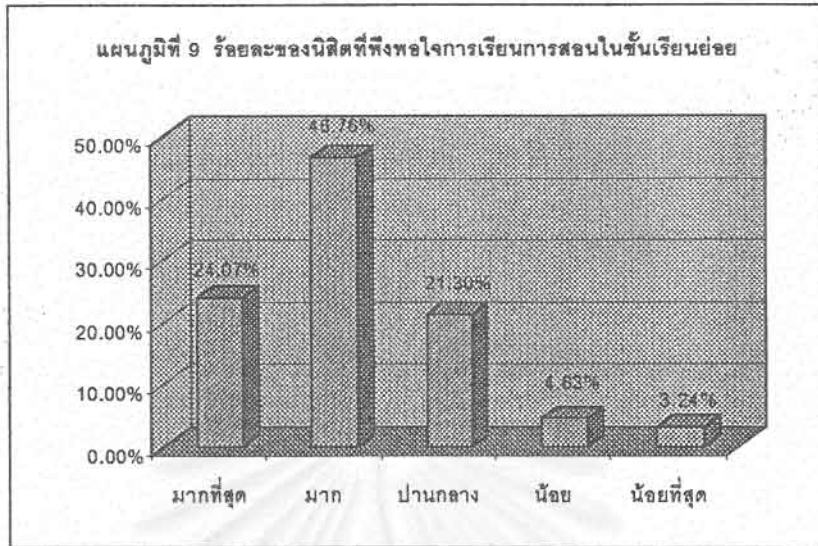
ตอนที่ 4 : ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย

4.1 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อชั้นเรียนย่อย

ในการศึกษาความพึงพอใจโดยรวมของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) โดยมีนิสิตจำนวนมากที่สุดถึง 101 คน หรือร้อยละ 46.76 พึงพอใจระดับมาก รองลงมาจำนวน 52 คนหรือร้อยละ 24.07 พึงพอใจระดับมากที่สุด และจำนวน 46 คน หรือร้อยละ 21.30 พึงพอใจระดับปานกลาง ส่วนจำนวนน้อยที่สุด 7 คนหรือร้อยละ 3.24 พึงพอใจระดับน้อยที่สุด ตามรายละเอียดในตารางที่ 18 และแผนภูมิที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 18 : ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย

กลุ่มประชากร	ระดับความพึงพอใจ					จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
	5	4	3	2	1				
นิสิตรัฐศาสตร์ ปี 1	52	101	46	10	7	216	3.84	.95	มาก

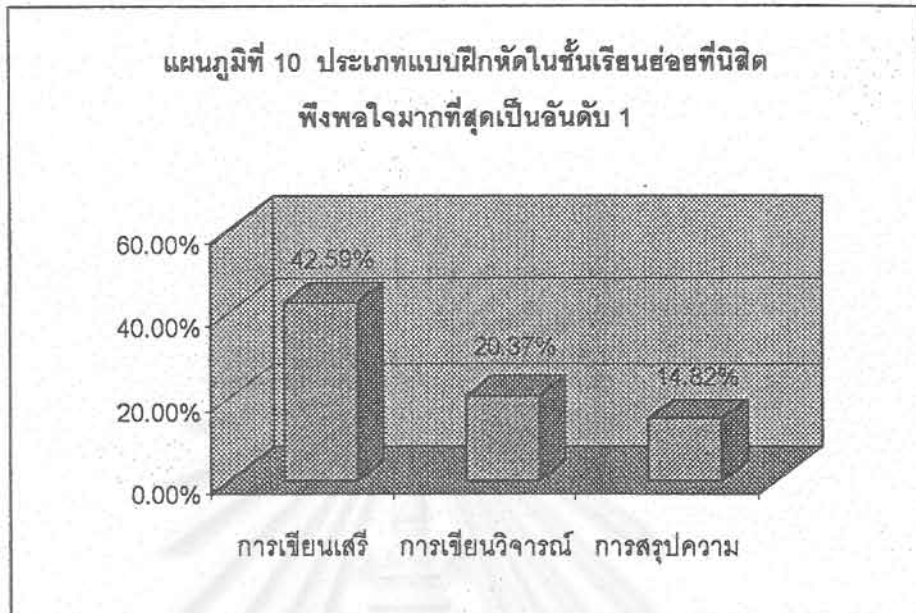

4.2 อันดับของความพึงพอใจประเภทแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อย

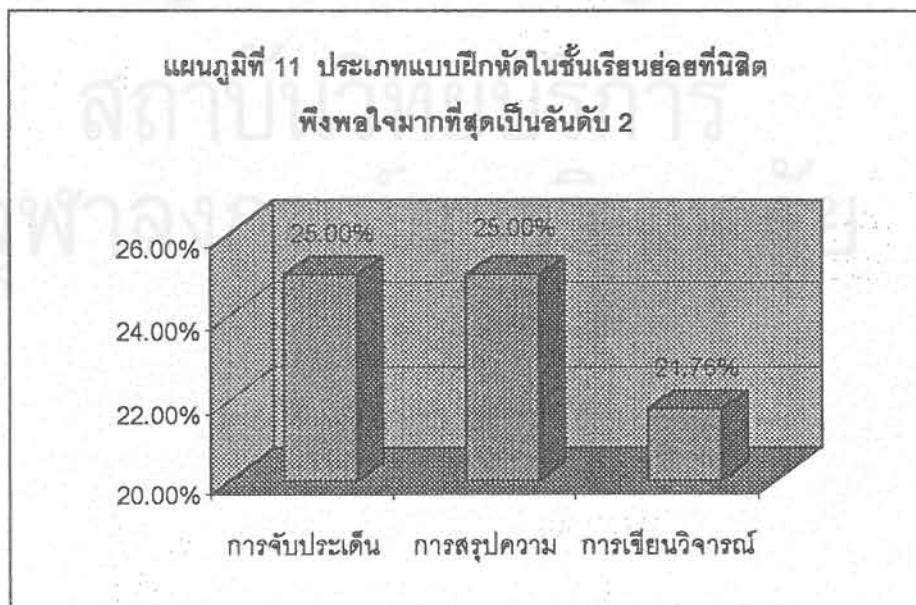
ในการศึกษาอันดับที่ความพึงพอใจของประเภทแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อยแต่ละประเภทได้แก่ การเขียนเสริม การจับประเด็น การสรุปความ การเขียนวิจารณ์ และการเขียนโต้แย้ง ผลจากการศึกษาพบว่านิสิตจำนวนมากที่สุด 92 คน หรือร้อยละ 42.59 พึงพอใจแบบฝึกหัดประเภทการเขียนเสริมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาจำนวน 44 คนหรือร้อยละ 20.37 พึงพอใจแบบฝึกหัดประเภทการเขียนวิจารณ์มากเป็นอันดับ 1 และจำนวน 32 คนหรือร้อยละ 14.82 พึงพอใจแบบฝึกหัดประเภทการสรุปความมากเป็นอันดับ 1 ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 19 และแผนภูมิที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 19 : อันดับที่ 1-3 ของประเภทแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อยที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด

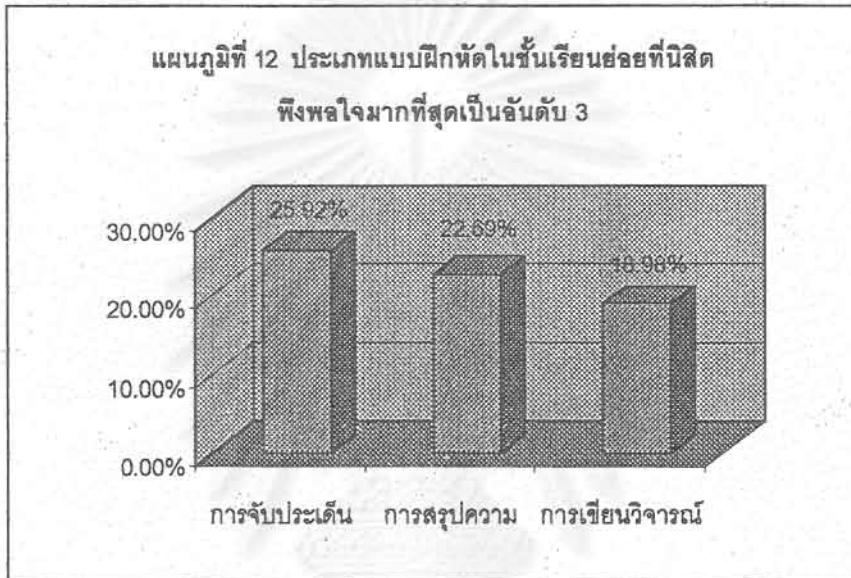
ประเภทแบบฝึกหัด	อันดับที่					
	1	ร้อยละ	2	ร้อยละ	3	ร้อยละ
การเขียนเสริม	92	42.59	31	14.35	31	14.35
การจับประเด็น	27	12.50	54	25.00	56	25.92
การสรุปความ	32	14.82	54	25.00	49	22.69
การเขียนวิจารณ์	44	20.37	47	21.76	41	18.98
การเขียนโต้แย้ง	21	9.72	30	13.89	39	18.06
รวม	216	100.00	216	100.00	216	100.00

สำหรับประเภทแบบฝึกหัดที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับ 2 จากการศึกษาพบว่า นิสิตพึงพอใจแบบฝึกหัดประเภทจับประเด็น และแบบฝึกหัดการสรุปความมากที่สุดในจำนวนที่เท่ากัน คือ 54 คน หรือร้อยละ 25.00 และรองลงมาจำนวน 47 คนหรือร้อยละ 21.76 พึงพอใจแบบฝึกหัดประเภทการเขียนวิจารณ์ ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 19 (หน้า 70) และแผนภูมิที่ 11 ดังนี้

ส่วนประเภทแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อยที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุดเป็นอันดับ 3 จากการศึกษาพบว่า นิสิตจำนวนมากที่สุด 56 คน หรือร้อยละ 25.92 พึงพอใจแบบฝึกหัดการจับประเด็นมากที่สุด รองลงมาจำนวน 49 คน หรือร้อยละ 22.69 พึงพอใจแบบฝึกหัดการสรุปความ และจำนวน 41 คนหรือร้อยละ 18.98 พึงพอใจแบบฝึกหัดการเขียนวิจารณ์ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 19 (หน้า 70) และแผนภูมิที่ 12 ดังนี้

4.3 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย เป็นรายด้าน

ในการศึกษาระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล พบว่าโดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนทุกด้านในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านการเปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็นสูงกว่าค่าเฉลี่ยด้านอื่นๆ ($\bar{x} = 4.32$) รองลงมาเป็นความพึงพอใจด้านประโยชน์ของเนื้อหาวิชาที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นหรือใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 4.16$) และพึงพอใจด้านความสามารถในการสอนหรืออธิบายให้นิสิตเข้าใจ ($\bar{x} = 4.13$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่นิสิตพึงพอใจน้อยกว่าด้านอื่นได้แก่ ด้านความเหมาะสมของสื่อและเอกสารประกอบการสอน ($\bar{x} = 3.68$) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการสอนในชั้นเรียนย่อย ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 20 ดังนี้

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
อาจารย์ผู้สอน (อาจารย์ประจำกลุ่มย่อย)			
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นักเรียนเข้าใจ	4.13	.78	มาก
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ	3.94	.90	มาก
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน	3.88	1.00	มาก
4. การตรงต่อเวลาในการตรวจคืนงาน	3.92	.97	มาก
เนื้อหาวิชา			
5. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม	4.09	.78	มาก
6. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้	4.16	.81	มาก
วิธีการสอน			
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม	3.68	.85	มาก
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น	4.32	.67	มาก
กิจกรรมการเรียนการสอน			
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน	4.07	.83	มาก
การวัดและประเมินผล			
10. มีความเป็นธรรมในการให้คะแนน	4.00	.83	มาก
11. ความกระตือรือร้นในการตรวจวิจารณ์งาน	4.09	.88	มาก
รวม	4.02	.85	มาก

ตอนที่ 5 : การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตในประเด็นต่าง ๆ

5.1 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย

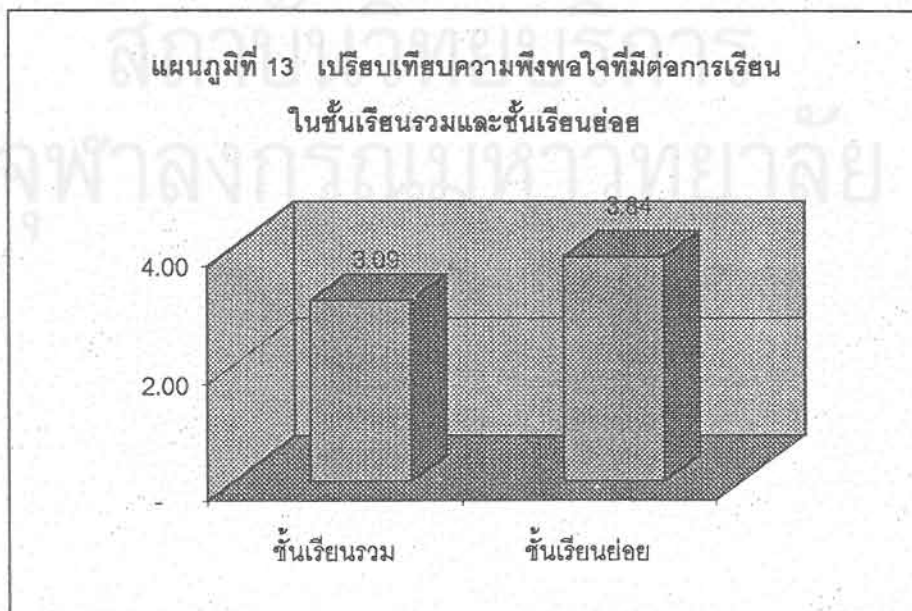
จากการศึกษาระดับความพึงพอใจโดยรวมของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยโดยพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าสถิติ t พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ นิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.09$) ในขณะที่พึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) จากผลการเปรียบเทียบพบว่า ระดับความพึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมแตกต่างจากชั้นเรียนย่อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t = 9.1535$) โดยนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยมากกว่าในชั้นเรียนรวม ตามรายละเอียดในตารางที่ 21 และแผนภูมิที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 21 : ความแตกต่างของระดับความพึงพอใจในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย

ลักษณะการเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t
ชั้นเรียนรวม	216	3.09	.74	9.1535**
ชั้นเรียนย่อย	216	3.84	.95	

$$t_{0.01} = 2.576$$

** แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

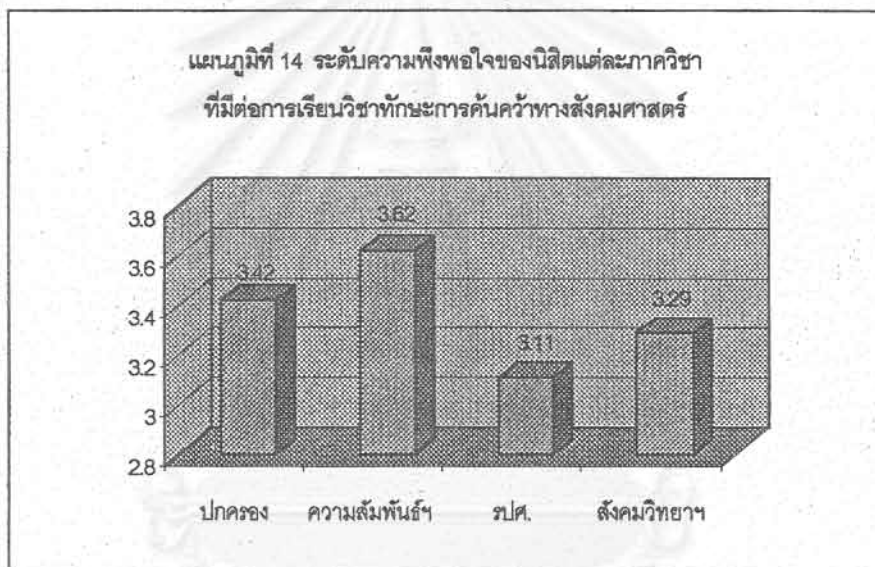
เมื่อนำผลการศึกษาทั้งการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมและในชั้นเรียนย่อยมาพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเนื้อหาวิชาในชั้นเรียนย่อย ($\bar{x} = 4.13$) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ รองลงมาได้แก่กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย ($\bar{x} = 4.07$) และการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนย่อย ($\bar{x} = 4.05$) ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนรวม ($\bar{x} = 3.48$) ซึ่งนิสิตมีความพึงพอใจระดับปานกลางตามรายละเอียดในตารางที่ 22 ดังนี้

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ชั้นเรียนรวม			
• อาจารย์ผู้สอน	3.75	.75	มาก
• เนื้อหาวิชา	3.77	.76	มาก
• วิธีการสอน	3.66	.78	มาก
• กิจกรรมการเรียนการสอน	3.51	.86	มาก
• การวัดและประเมินผล	3.48	.74	ปานกลาง
ชั้นเรียนย่อย			
• อาจารย์ผู้สอน	3.97	.91	มาก
• เนื้อหาวิชา	4.13	.80	มาก
• วิธีการสอน	4.00	.76	มาก
• กิจกรรมการเรียนการสอน	4.07	.83	มาก
• การวัดและประเมินผล	4.05	.86	มาก
รวม	3.84	.81	มาก

5.2 ระดับความพึงพอใจของนิสิตแต่ละภาควิชาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

จากการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนิสิตแต่ละภาควิชาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์โดยรวมพบว่า นิสิตภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ($\bar{x} = 3.62$) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนิสิตภาควิชาอื่น รองลงมาได้แก่ นิสิตภาควิชาการปกครอง ($\bar{x} = 3.42$) นิสิตภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ($\bar{x} = 3.29$) และนิสิตที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกกว่านิสิตภาควิชาอื่นคือ นิสิตภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ ($\bar{x} = 3.11$) ตามรายละเอียดในแผนภูมิที่ 14 ดังนี้

จากการเปรียบเทียบผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า นิสิตแต่ละภาควิชามีความพึงพอใจในการเรียนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($F = 4.614$, $Sig = .004$) ตามรายละเอียดในตารางที่ 23 ผู้วิจัยจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD ตามรายละเอียดในตารางที่ 24 ดังนี้

ตารางที่ 23 : การวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความพึงพอใจของนิสิตแต่ละภาควิชา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
● ระหว่างกลุ่ม	7.310	3	2.437	4.614*	.004
● ภายในกลุ่ม	111.950	212	.528		
รวม	119.259	215			

ตารางที่ 24 การทดสอบความแตกต่างของระดับความพึงพอใจของนิสิตแต่ละภาควิชาเป็นรายคู่

ภาควิชา	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ปกครอง	ความสัมพันธ์	รปศ.	สังคมวิทยา
● ปกครอง	3.42	-	-0.20	.31*	.13
● ความสัมพันธ์	3.62	.20	-	.51*	.33*
● รปศ.	3.11	-.31*	-.51*	-	-.18*
● สังคมวิทยา	3.29	-.13	-.33*	.18	-

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลจากการศึกษาพบว่านิสิตภาควิชาการปกครอง มีความพึงพอใจในการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์แตกต่างจากนิสิตภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นิสิตภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้แตกต่างจากนิสิตภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์และนิสิตภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน ส่วนนิสิตภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีความพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้แตกต่างจากนิสิตทั้ง 3 ภาควิชา ได้แก่ นิสิตภาควิชาการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และนิสิตภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มีความพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้แตกต่างจากนิสิตภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 24 ข้างต้น

ตอนที่ 6 : ข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

จากการสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนทั้งในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย พบว่านิสิตจำนวน 29 คน หรือร้อยละ 13.42 แสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม ในขณะที่จำนวน 187 คนหรือร้อยละ 86.58 ไม่แสดงความคิดเห็น และนิสิตจำนวน 46 คน หรือร้อยละ 21.30 แสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนในชั้นเรียนย่อย ในขณะที่ 170 คนหรือร้อยละ 78.70 ไม่แสดงความคิดเห็น

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการเรียนในชั้นเรียนรวม นิสิตส่วนใหญ่ร้อยละ 35.71 เห็นว่าบรรยากาศในชั้นเรียนรวมไม่ดีเท่าที่ควร เพราะนิสิตคุยเสียงดัง รองลงมาจำนวนร้อยละ 21.43 เห็นว่า เนื้อหาบางหัวข้อไม่น่าสนใจ จำนวนร้อยละ 17.86 เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนบางหัวข้ออธิบายเนื้อหาได้ไม่ชัดเจนทำให้ไม่เข้าใจ นิสิตจำนวนร้อยละ 14.29 เห็นว่าบางหัวข้อเนื้อหามีรายละเอียดมากในขณะที่เวลาเรียนมีน้อย จึงควรเพิ่มเวลาเรียนให้มากขึ้น และนิสิตจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 10.71 เห็นว่าทุกหัวข้อที่มีการสอนในชั้นเรียนรวมควรมีเอกสารประกอบเพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ชัดเจนขึ้น

ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย นิสิตส่วนใหญ่ร้อยละ 41.30 เห็นว่าในชั้นเรียนย่อยแต่ละกลุ่มมีการมอบหมายแบบฝึกหัดไม่เท่ากัน บางกลุ่มได้รับแบบฝึกหัดมากเกินไป ในขณะที่บางกลุ่มได้รับน้อย รองลงมาจำนวนร้อยละ 28.26 เห็นว่าการเรียนในชั้นเรียนย่อยนิสิตมีโอกาสดูแลแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ นิสิตร้อยละ 15.22 เห็นว่าควรมีเกณฑ์หรือมาตรฐานเดียวกันในการให้คะแนนและการมอบหมายงาน นิสิตร้อยละ 10.87 เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนกลุ่มย่อยควรอธิบายรายละเอียดของแบบฝึกหัดที่มอบหมายให้นิสิตทำการส่งงานเพียงอย่างเดียว และนิสิตจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 4.35 เห็นว่าเนื้อหาการสอนในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อยควรเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน จะเป็นประโยชน์มากกว่าการสอนแตกต่างกันระหว่างชั้นเรียนรวมและในกลุ่มย่อย ตามรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 25 ดังนี้

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย

ข้อเสนอแนะ	รวม
รวม	100.00
ข้อเสนอแนะสำหรับชั้นเรียนรวม	13.42
● บรรยากาศการเรียนในชั้นเรียนรวมไม่ดีเท่าที่ควร เพราะนิสิตเสียงดัง	35.71
● เนื้อหาบางหัวข้อไม่น่าสนใจ	21.43
● อาจารย์อธิบายไม่เข้าใจ	17.86
● บางหัวข้อมีเนื้อหามาก ควรเพิ่มเวลาเรียน	14.29
● ควรมีเอกสารประกอบการเรียนทุกหัวข้อ	10.71
ไม่มีข้อเสนอแนะสำหรับชั้นเรียนรวม	86.58
รวม	100.00
ข้อเสนอแนะสำหรับชั้นเรียนย่อย	21.30
● ในชั้นเรียนย่อยบางกลุ่มมีแบบฝึกหัดมากเกินไป	41.30
● มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ในการเรียนชั้นเรียนย่อย	28.26
● ชั้นย่อยทุกกลุ่มควรมีเกณฑ์หรือมาตรฐานเดียวกันในการให้คะแนนและการมอบหมายแบบฝึกหัด	15.22
● อาจารย์กลุ่มย่อยควรอธิบายรายละเอียดงานที่มอบหมาย	10.87
● เนื้อหาในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อยควรเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน	4.35
ไม่มีข้อเสนอแนะสำหรับชั้นเรียนย่อย	78.70

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์" มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อ

1. ประเมินความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์
2. เปรียบเทียบความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ระหว่างชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย
3. เปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ของนิสิตแต่ละภาควิชาได้แก่ ภาควิชาการปกครอง ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมุติฐานการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. โดยภาพรวมนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ระดับมาก
2. นิสิตพึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนรวมและการเรียนในชั้นเรียนย่อยแตกต่างกัน
3. นิสิตภาควิชาการปกครอง ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา พึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์แตกต่างกัน

นอกจากนี้เพื่อให้ง่ายและสะดวกในการดำเนินการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. ในภาพรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในระดับใด และเพราะเหตุใด
2. นิสิตพึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนรวมระดับใด และพึงพอใจรายละเอียดการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมด้านต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด อาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

3. นิสิตพึงพอใจการเรียนรู้ในชั้นเรียนย่อยระดับใด และพึงพอใจรายละเอียดการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยด้านต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด อาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล
4. จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อยแตกต่างกันหรือไม่
5. นิสิตแต่ละภาควิชา พึงพอใจการเรียนรู้วิชานี้แตกต่างกันหรือไม่ และพึงพอใจระดับใด การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2546 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 227 คน ในการสำรวจครั้งนี้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 216 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 95.15 ของประชากรทั้งหมด โดยเก็บข้อมูลในสัปดาห์สุดท้ายของการเรียนการสอนวิชานี้ คือประมาณกลางเดือนกันยายน 2546 และตัวแปรที่ทำการศึกษาคือ ภาควิชาที่สังกัด (ได้แก่ ภาควิชาการปกครอง ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) ลักษณะชั้นเรียน (ได้แก่ การเรียนในชั้นเรียนรวม และการเรียนชั้นเรียนย่อย) และความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

การสรุป อภิปรายผล ทดสอบสมมติฐาน และตอบคำถามการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ

กลุ่มประชากรที่ผู้วิจัยทำการศึกษา เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 216 คน จากนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ทั้งสิ้น 227 คน คิดเป็นร้อยละ 95.15 ของกลุ่มประชากรทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นนิสิตภาควิชาการปกครอง 54 คน (คิดเป็นร้อยละ 91.53 ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ภาควิชาการปกครอง) นิสิตภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจำนวน 52 คน (คิดเป็นร้อยละ 96.30 ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ) นิสิตภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์จำนวน 54 คน (คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์) และนิสิตภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาจำนวน 56 คน (คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา)

2. ความพึงพอใจในภาพรวมของนิสิตที่มีต่อวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

ในการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตในภาพรวมที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์พบว่า โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนรู้การสอนวิชานี้ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$)

(ตามรายละเอียดในตารางที่ 2) และเมื่อพิจารณาแต่ละระดับพบว่า นิสิตจำนวนมากที่สุด 108 คน (ร้อยละ 50.00) พึงพอใจระดับปานกลาง รองลงมาจำนวน 80 คน (ร้อยละ 37.04) พึงพอใจระดับมาก และจำนวนน้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 1.39) พึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้น้อยที่สุด (แผนภูมิที่ 3)

การทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และตอบคำถามการวิจัยข้อ 1

อย่างไรก็ตามแม้ผลการศึกษาดังกล่าวจะไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ว่า "โดยภาพรวมนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ระดับมาก" ก็ตาม แต่อาจกล่าวได้ว่า ค่าเฉลี่ยระหว่างความพึงพอใจหรือจำนวนและร้อยละของทั้งกลุ่มนิสิตที่พึงพอใจระดับปานกลาง และกลุ่มที่พึงพอใจระดับมาก ต่างกันไม่มากนัก หากเปรียบเทียบกับจำนวนนิสิตกลุ่มที่พึงพอใจระดับน้อย (ร้อยละ 6.94) กลุ่มที่พึงพอใจระดับมากที่สุด (ร้อยละ 4.63) และกลุ่มที่พึงพอใจระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.39) ที่มีจำนวนต่างกันมากกว่ามาก

นอกจากนี้จากคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ที่ถามว่า "ในภาพรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ระดับใด เพราะเหตุใด" จากการศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตที่มีต่อการเรียนวิชานี้พบว่า นิสิตจำนวนมากถึงร้อยละ 35.71 ของผู้ที่แสดงความคิดเห็นเห็นว่า บรรยากาศการเรียนในชั้นเรียนรวมไม่น่าสนใจเพราะเป็นห้องเรียนขนาดใหญ่ มีนิสิตจำนวนมากถึง 227 คน นิสิตบางกลุ่มพูดคุยเสียงดัง คุยโทรศัพท์มือถือ หรือเดินเข้าออกห้องเรียนขณะอาจารย์กำลังบรรยาย และเนื่องจากนิสิตจำนวนมากดังกล่าว ทำให้อาจารย์ผู้สอนควบคุมหรือดูแลได้ยาก บรรยากาศดังกล่าวจึงมีผลกระทบต่อนิสิตกลุ่มที่สนใจหรือตั้งใจเรียน เพราะนอกจากทำให้ฟังอาจารย์ผู้สอนไม่ชัดเจนแล้วยังทำให้ขาดสมาธิในการเรียนอีกด้วย ข้อค้นพบบดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของ Henry (1957, 117-133) ที่เห็นว่าห้องเรียนนับเป็นสถานที่ที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในการสร้างทัศนคติและพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียน และการสร้างบรรยากาศหรือแรงจูงใจในการเรียนมีผลต่อความพึงพอใจของผู้เรียน (Hunter 1994, 1) นอกจากสาเหตุสำคัญดังกล่าวแล้ว ผลจากการศึกษายังพบว่านิสิตจำนวนร้อยละ 21.43 เห็นว่าหัวข้อการเรียนการสอนบางหัวข้อที่สอนในชั้นเรียนรวมไม่น่าสนใจเท่าที่ควร ประกอบกับนิสิตร้อยละ 41.30 เห็นว่าแบบฝึกหัดที่มอบหมายให้นิสิตในชั้นเรียนย่อยบางกลุ่มมีจำนวนมากเกินไป (รายละเอียดในตารางที่ 24)

จากเหตุผลสำคัญข้างต้นผู้วิจัยเชื่อว่ามีส่วนที่เป็นปัจจัยทำให้ผู้เรียนพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้โดยรวมระดับปานกลาง ถึงแม้จะมีนิสิตจำนวนไม่น้อยถึงร้อยละ 36.10 เห็นว่าวิชานี้เป็นประโยชน์อย่างมากก็ตาม (รายละเอียดในหน้า 45)

จากข้อค้นพบดังกล่าวเป็นไปตามทฤษฎีการจูงใจที่ให้ความสำคัญของกระบวนการจูงใจให้ผู้เรียนเรียนด้วยความพึงพอใจ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ ผู้สอนจะต้องให้ความสนใจโดยจัดสภาพแวดล้อมการเรียนให้เหมาะสม และสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ให้น่าเบื่อหน่าย (ธาริณี วิทยานิวรรตน์ 2542, 36) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียน และส่งผลถึงประสิทธิภาพในการเรียนที่สูงขึ้น ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความต้องการด้านความรู้สึกของผู้เรียนควบคู่ไปด้วย

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม

3.1 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อชั้นเรียนรวม

ในการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมพบว่า นิสิตพึงพอใจระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.09$) (รายละเอียดในตารางที่ 3) โดยในจำนวนนี้ นิสิตจำนวนมากที่สุดถึง 128 คน หรือร้อยละ 59.26 พึงพอใจระดับปานกลาง รองลงมาจำนวน 49 คน หรือร้อยละ 22.69 พึงพอใจระดับมาก และจำนวนน้อยที่สุด 5 คน หรือร้อยละ 2.31 พึงพอใจระดับน้อยที่สุด (แผนภูมิที่ 4)

3.2 อันดับที่ความพึงพอใจหัวข้อวิชาในชั้นเรียนรวม

จากการศึกษาความพึงพอใจแต่ละหัวข้อวิชาที่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมโดยให้นิสิตประเมินและจัดอันดับหัวข้อวิชาที่พึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับแรก พบว่า

อันดับ 1 นิสิตพึงพอใจหัวข้อการค้นคว้ามากที่สุด (จำนวน 55 คน หรือร้อยละ 25.46) รองลงมาพึงพอใจหัวข้อการอ้างอิงเอกสาร (จำนวน 39 คน หรือร้อยละ 18.06) พึงพอใจหัวข้อการเขียน (จำนวน 31 คน หรือร้อยละ 14.35) และพึงพอใจหัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น (จำนวน 27 คน หรือร้อยละ 12.50) ตามลำดับ (รายละเอียดในตารางที่ 4 และแผนภูมิที่ 5)

อันดับ 2 นิสิตพึงพอใจหัวข้อการคิดมากที่สุด (จำนวน 39 คน หรือร้อยละ 18.06) รองลงมาพึงพอใจหัวข้อการค้นคว้า (จำนวน 36 คน หรือร้อยละ 16.67) พึงพอใจหัวข้อการอ่าน (จำนวน 30 คน หรือร้อยละ 13.89) และพึงพอใจหัวข้อการอ้างอิงเอกสาร (จำนวน 28 คน หรือร้อยละ 12.96) ตามลำดับ (รายละเอียดในตารางที่ 4 และแผนภูมิที่ 6)

อันดับ 3 นิสิตพึงพอใจหัวข้อการคิดมากที่สุด (จำนวน 39 คน หรือร้อยละ 18.06) รองลงมาพึงพอใจหัวข้อการเขียน (จำนวน 33 คน หรือร้อยละ 15.28) พึงพอใจหัวข้อการฟังและจดบันทึก (จำนวน 31 คน หรือร้อยละ 14.35) และพึงพอใจหัวข้อการอ่าน (จำนวน 30 คน หรือร้อยละ 13.89) ตามลำดับ (รายละเอียดในตารางที่ 4 และแผนภูมิที่ 7)

3.3 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อต่างๆเป็นรายด้าน

ในการศึกษาระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนหัวข้อต่างๆในชั้นเรียนรวมได้แก่ หัวข้อการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น โดยศึกษาแต่ละหัวข้อดังกล่าวเป็นรายด้านได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล โดยสรุปผลการศึกษาดังนี้

หัวข้อการค้นคว้า โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อนี้ระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$) โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอน ($\bar{x} = 4.28$) สูงกว่าด้านอื่น รองลงมาพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชาที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นหรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 4.05$) ส่วนด้านที่นิสิตมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกว่าด้านอื่นโดยพึงพอใจระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$) ได้แก่ ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชากับเวลาเรียน (รายละเอียดในตารางที่ 5)

หัวข้อการฟังและจดบันทึก โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อนี้ระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) เช่นกัน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอน ($\bar{x} = 3.93$) สูงกว่าด้านอื่น รองลงมาพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชาที่เป็นประโยชน์ ($\bar{x} = 3.84$) ส่วนด้านที่นิสิตมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกว่าด้านอื่นได้แก่ กิจกรรมประกอบการเรียนในชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.27$) (รายละเอียดในตารางที่ 6)

หัวข้อการอ่าน นิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อการอ่านระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอน ($\bar{x} = 4.15$) สูงกว่าด้านอื่น รองลงมาพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชาที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นได้ ($\bar{x} = 3.95$) ส่วนด้านที่นิสิตมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกว่าด้านอื่นได้แก่ ด้านการประเมินผลที่มีการเก็บคะแนนทุกครั้ง ที่เรียนจบแต่ละบท ($\bar{x} = 3.58$) (รายละเอียดในตารางที่ 7)

หัวข้อการคิด โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อการคิดระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอนสูงกว่าด้านอื่น ($\bar{x} = 3.86$) รองลงได้แก่ เนื้อหาวิชาที่มีรายละเอียดเหมาะสม ($\bar{x} = 3.81$) ส่วนด้านที่นิสิตพึงพอใจระดับปานกลาง และมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นได้แก่ กิจกรรมประกอบการเรียนหัวข้อการคิด ($\bar{x} = 3.25$) (รายละเอียดในตารางที่ 8)

หัวข้อการอ้างอิงเอกสาร โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อการอ้างอิงเอกสารระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอนสูงกว่าด้านอื่น ($\bar{x} = 4.08$) รองลงมาได้แก่ พึงพอใจในเนื้อหาวิชาที่เห็นว่าเป็นประโยชน์นำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 4.00$) และด้านที่นิสิตมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำกว่าด้านอื่นคือ ความพึงพอใจในระดับความยากง่ายของแบบฝึกหัดและข้อสอบ ($\bar{x} = 3.60$) (รายละเอียดในตารางที่ 9)

หัวข้อการเขียน โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อการเขียนระดับมาก ($\bar{x}=3.64$) โดยพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา และวิธีการสอนโดยรวมในระดับมาก และในที่นี้มีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชาที่เป็นประโยชน์ ($\bar{x}=3.91$) สูงกว่าด้านอื่น รองลงมาคือ ความตรงต่อเวลาของผู้สอน ($\bar{x}=3.88$) ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x}=3.40$) และการวัดและประเมินผล ($\bar{x}=3.43$) นิสิตพึงพอใจระดับปานกลาง (รายละเอียดในตารางที่ 10)

หัวข้อการนำเสนอ โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อการนำเสนอระดับมาก ($\bar{x}=3.62$) โดยพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา และวิธีการสอนโดยรวมในระดับมาก และพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x}=3.47$) และการวัดและประเมินผล ($\bar{x}=3.43$) ระดับปานกลาง เช่นเดียวกับหัวข้อการเขียน โดยด้านที่นิสิตมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจสูงกว่าด้านอื่นคือ ความตรงต่อเวลาของผู้สอน ($\bar{x}=3.80$) รองลงมาคือเนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์นำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นๆได้ ($\bar{x}=3.79$) (รายละเอียดในตารางที่ 11)

หัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นระดับมาก ($\bar{x}=3.56$) โดยพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา และวิธีการสอน (เฉพาะด้านความเหมาะสมของสื่อและเอกสารประกอบการสอน) ในระดับมาก และพึงพอใจวิธีการสอน (เฉพาะการเปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น ($\bar{x}=3.47$)) กิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x}=3.38$) และการวัดและประเมินผล ($\bar{x}=3.39$) ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นิสิตมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอน ($\bar{x}=3.75$) สูงกว่าด้านอื่น รองลงมาคือเนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ ($\bar{x}=3.73$) (รายละเอียดในตารางที่ 12)

กล่าวโดยสรุป เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมในหัวข้อการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น โดยพิจารณาทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลพบว่า นิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนหัวข้อการอ้างอิงเอกสารมากกว่าหัวข้ออื่นๆ ($\bar{x}=3.81$) รองลงมาได้แก่หัวข้อการอ่าน ($\bar{x}=3.80$) และหัวข้อการค้นคว้าตามลำดับ ($\bar{x}=3.79$) ส่วนหัวข้อที่นิสิตพึงพอใจน้อยกว่าหัวข้ออื่นได้แก่ หัวข้อการคิด ($\bar{x}=3.54$) ตามรายละเอียดในแผนภูมิที่ 8

3.4 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อหัวข้อวิชาในชั้นเรียนรวม

ในการศึกษาระดับความพึงพอใจของนิสิตในหัวข้อต่างๆที่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมได้แก่ หัวข้อการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น โดยศึกษาเป็นรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ด้านอาจารย์ผู้สอน

เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล จากการศึกษาดังกล่าวพบว่า โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.09$) (รายละเอียดในตารางที่ 3) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า นิสิตพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชา ($\bar{x} = 3.77$) มากกว่าด้านอื่นๆ รองลงมานิสิตพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{x} = 3.75$) ส่วนด้านที่นิสิตพึงพอใจน้อยกว่าด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 3.48$) ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของอาภรณ์ แสงรัศมี (2543, 74-75) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และพบว่านักเรียนพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผลน้อยกว่าด้านอื่นๆ เช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า

ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมนิสิตพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) โดยพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนหัวข้อการอ่าน ($\bar{x} = 3.91$) มากกว่าผู้สอนหัวข้ออื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพึงพอใจในด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอน ($\bar{x} = 4.15$) และความสามารถในการสอนหรืออธิบายให้นิสิตเข้าใจ ($\bar{x} = 3.81$) (รายละเอียดในตารางที่ 7) รองลงมานิสิตพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนหัวข้อการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.90$) และการอ้างอิงเอกสาร ($\bar{x} = 3.88$) ตามลำดับ โดยพึงพอใจในด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอน และความสามารถในการสอนหรืออธิบายให้นิสิตเข้าใจเช่นเดียวกับหัวข้อการอ่าน (รายละเอียดในตารางที่ 5 และตารางที่ 9) สำหรับอาจารย์ที่นิสิตพึงพอใจน้อยกว่ากลุ่มอื่น ได้แก่อาจารย์ผู้สอนหัวข้อการคิด ($\bar{x} = 3.62$) และหัวข้อการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.62$) (รายละเอียดในตารางที่ 13)

ด้านเนื้อหาวิชา นิสิตพึงพอใจเนื้อหาวิชาในทุกหัวข้อที่มีการเรียนการสอนในวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$) โดยพึงพอใจเนื้อหาวิชาหัวข้อการค้นคว้ามากที่สุด ($\bar{x} = 3.90$) รองลงมาได้แก่ หัวข้อการอ้างอิงเอกสาร ($\bar{x} = 3.85$) และหัวข้อการอ่าน ($\bar{x} = 3.84$) ตามลำดับ (รายละเอียดในตารางที่ 14) โดยทั้ง 3 หัวข้อดังกล่าวนิสิตล้วนพึงพอใจในด้านประโยชน์ของเนื้อหาวิชาที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นหรือใช้ในชีวิตประจำวันได้ และรายละเอียดของเนื้อหาวิชามีความเหมาะสม (รายละเอียดในตารางที่ 5 ตารางที่ 7 และตารางที่ 9) ส่วนเนื้อหาวิชาที่นิสิตพึงพอใจน้อยกว่าหัวข้ออื่น คือเนื้อหาวิชาด้านการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.66$) (ตามรายละเอียดในตารางที่ 14)

ด้านวิธีการสอน นิสิตพึงพอใจวิธีการสอนของวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) โดยพึงพอใจวิธีการสอนหัวข้อการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.90$) และหัวข้อการอ้างอิงเอกสาร ($\bar{x} = 3.90$) ในระดับเดียวกัน และพึงพอใจหัวข้อการอ่าน ($\bar{x} = 3.86$) ในระดับรองลงมา โดยพึงพอใจทั้งประเด็นการเปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น และด้านสื่อและเอกสารประกอบการสอนมีความเหมาะสม (รายละเอียดในตารางที่ 5 ตารางที่ 7 และตารางที่ 9) โดยผู้สอนหัวข้อวิชาดังกล่าวนอกจากใช้ Power point เป็นอุปกรณ์การสอน และอธิบายวัตถุประสงค์และรายละเอียดเนื้อหาวิชาก่อน

การสอนทุกครั้งแล้ว ยังได้จัดทำเอกสารประกอบการสอน และคู่มือการสอนอย่างละเอียดเพื่อให้ประกอบการเรียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนิสิตที่ได้แสดงความคิดเห็นว่า ในการเรียนในชั้นเรียนรวมควรมีเอกสารประกอบการเรียนทุกหัวข้อ (รายละเอียดในตารางที่ 24) และผลการศึกษาดังกล่าวก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของอาภรณ์ แสงรัมย์ (2543, 76) ที่พบว่านักเรียนพึงพอใจที่ครูแนะนำและจัดเตรียมเอกสารตำราตลอดจนวีดิทัศน์ให้กับนักเรียน และพึงพอใจที่ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและค้นหาคำตอบด้วยตนเอง เช่นเดียวกับผลสำรวจของสมาคมรัฐศาสตร์อเมริกัน (1999) ที่พบว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาทางรัฐศาสตร์จำนวนมากถึงร้อยละ 81.40 เชื่อว่าวิธีการสอนที่ดีเป็นสิ่งสำคัญ และร้อยละ 61.50 ใช้เวลามากถึง 8 ชั่วโมง/สัปดาห์ในการเตรียมการสอน และสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ Kehl (2002, 230) ที่พบว่าความรู้จักนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเรียนการสอนในปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเป็นการช่วยเปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการสอนให้น่าสนใจ เช่น การใช้สื่อโสตทัศน์ หรือการใช้ Power point ในการสอน เป็นต้น สำหรับหัวข้อวิชาที่นิสิตพึงพอใจในวิธีการสอนน้อยที่สุดได้แก่ หัวข้อการคิด ($\bar{x} = 3.41$) โดยพึงพอใจระดับปานกลาง (ตามรายละเอียดในตารางที่ 15)

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมนิสิตพึงพอใจกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$) โดยหัวข้อที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด คือกิจกรรมการเรียนการสอนหัวข้อการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.80$) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนหัวข้อการอ่าน ($\bar{x} = 3.75$) และการอ้างอิงเอกสาร ($\bar{x} = 3.75$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากัน (ตามรายละเอียดในตารางที่ 16) โดยการเรียนรู้หัวข้อดังกล่าวผู้สอนจัดให้นิสิตได้ทำกิจกรรมหลากหลายประเภทนอกเหนือจากการฟังบรรยายในชั้นเรียน ได้แก่ การทำแบบฝึกหัดโดยการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง การทดสอบในชั้นเรียนภายหลังการเรียนจบแต่ละหัวข้อ เป็นต้น สำหรับหัวข้อวิชาที่นิสิตพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยที่สุดคือหัวข้อการคิด ($\bar{x} = 3.25$) (ตามรายละเอียดในตารางที่ 16)

ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมนิสิตพึงพอใจการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$) โดยหัวข้อที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด คือการวัดและประเมินผลหัวข้อการอ้างอิงเอกสาร ($\bar{x} = 3.66$) รองลงมาได้แก่หัวข้อการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.61$) และหัวข้อการอ่าน ($\bar{x} = 3.61$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากัน (รายละเอียดในตารางที่ 17) สำหรับหัวข้อวิชาที่นิสิตพึงพอใจน้อยที่สุดคือการวัดและประเมินผลหัวข้อการคิด ($\bar{x} = 3.35$) (ตามรายละเอียดในตารางที่ 17)

ตอบคำถามการวิจัยข้อ 2

ผลจากการศึกษาดังกล่าวสามารถตอบคำถามการวิจัยข้อ 2 ที่ว่า "นิสิตพึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนรวมระดับใด และพึงพอใจรายละเอียดการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมด้านต่างๆต่อไปนี้

ระดับใด อาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล”
ดังนี้

โดยรวมนิสิตพึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนรวมระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละด้านพบว่า นิสิตพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา วิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมาก และพึงพอใจการวัดและประเมินผลระดับปานกลาง ผลจากการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาของนงลักษณ์ ประสพสุข (2540, 35) ที่พบว่าผู้เรียนพึงพอใจการเรียนคีย์บอร์ด ในด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน สภาพการเรียนการสอนและอุปกรณ์การสอน และด้านอาจารย์ผู้สอนในระดับมาก ในทำนองเดียวกับ Gaynor (1976, 5732) ที่ได้สำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเมืองนอร์ธ ออเรนจ์ และพบว่านักศึกษาพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอนในระดับสูง และพึงพอใจด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับตัวอาจารย์ผู้สอนในระดับสูงด้วย ได้แก่ด้านวิธีการสอน การสอบ และกิจกรรมในห้องเรียน และผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคนอื่นๆ (2529, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาเอก และนักศึกษาระดับปริญญาโท พึงพอใจการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรระดับมาก และพึงพอใจด้านการประเมินผลระดับปานกลาง ทำนองเดียวกับที่กาญจนา ภาสุพันธ์ (2531, บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนในระดับมาก และการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนพึงพอใจในสภาพดังกล่าว ผู้สอนจะต้องจัดหาสิ่งจูงใจต่างๆ เช่น วิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งผลให้บรรยากาศการเรียนไม่น่าเบื่อหน่าย มีการเตรียมการสอนที่ดี และผู้สอนต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนด้านความรู้สึกและทัศนคติที่เป็นเรื่องของจิตใจด้วย (ธารณี วิทยานิวรรตน์ 2542, 37) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของปรีชา ต้นจรรย์านนท์ (2540, 136-137) ที่พบว่า นิสิตคณะพลศึกษาพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนและกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมาก เพราะอาจารย์ผู้สอนและนิสิตมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อาจารย์มีการเตรียมการสอนที่ดี มีความรับผิดชอบและกระตือรือร้นในการสอน ส่วนด้านการประเมินผลแม้นิสิตพลศึกษากลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะพึงพอใจในระดับมาก แต่ก็มีบางส่วนไม่พึงพอใจเรื่องเกรดที่ได้รับกับระดับความสามารถที่แท้จริงของนิสิตไม่ตรงกัน อันอาจเป็นผลจากการขาดการทำความเข้าใจหรือนิสิตอาจไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ซึ่งใกล้เคียงกับผลการศึกษาในครั้งนี้ที่พบว่า นิสิตคณะรัฐศาสตร์ พึงพอใจการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนรวมระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยดังกล่าวที่พบว่า นิสิตพึงพอใจอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเนื้อหาวิชา ($\bar{x} = 3.77$) และด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{x} = 3.75$) ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจสูงกว่าด้านอื่นๆย่อมแสดงให้เห็นว่า เนื้อหาวิชาที่มีการ

เรียนการสอนแต่ละหัวข้อในชั้นเรียนควรมีรายละเอียดที่เหมาะสม และเนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาอื่น หรือใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี อาจารย์ผู้สอนแต่ละหัวข้อเป็นผู้ตรงต่อเวลา มีการเตรียมการสอนอย่างดี สามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้ชัดเจน รวมทั้งมีวิธีการสอนที่หลากหลายวิธีและเหมาะสมกับเนื้อหา จึงทำให้มีความน่าสนใจ และผู้เรียนเกิดความพึงพอใจแต่ละหัวข้อโดยรวมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Ilatov, Hertz-Lazarovitz and Shamai (1998, 269) ที่เห็นว่า เนื้อหาวิชาการและวิธีการสื่อสารของผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนการสอน

อย่างไรก็ตามแม้ผู้เรียนจะพึงพอใจการเรียนแต่ละหัวข้อในระดับมากดังกล่าว แต่ในภาพรวมทั้งหมดกลับพึงพอใจระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะลักษณะการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมเป็นการสอนชั้นใหญ่ที่มีผู้เรียนจำนวนมากและเน้นการบรรยายเป็นหลัก แต่รูปแบบการสอนดังกล่าวยังมีความจำเป็นในปัจจุบันแม้จะมีข้อจำกัดเรื่องขนาดของห้องเรียน และจำนวนผู้เรียน ดังนั้นการที่จะจัดให้ผู้เรียนต้องเรียนในลักษณะชั้นเรียนเช่นนี้ จึงควรมีการจัดการเรียนการสอนอย่างดีทั้งตัวอาจารย์ที่ต้องเตรียมการสอนที่ดี สามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้ ใช้วิธีการสอนหลากหลายวิธีโดยให้เหมาะสมกับเนื้อหาและมีความน่าสนใจเป็นประโยชน์ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ และรายละเอียดของเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน ผู้สอนจัดเตรียมเอกสารประกอบการสอนและใช้สื่อการสอนต่างๆได้อย่างเหมาะสม มีกิจกรรมการเรียนที่หลากหลายนอกเหนือจากการบรรยายในชั้นเรียน นอกจากนี้ในการวัดและประเมินผลซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะตรวจสอบว่าการเรียนการสอนดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ ผู้สอนจึงควรเตรียมการสำหรับการประเมินผลด้วย เช่น ประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียนทุกครั้งที่ยอมรับแต่ละหัวข้อ หรือการสอบเก็บคะแนน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้สอนต้องเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลาอีกด้วย ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะอาจารย์มหาวิทยาลัยที่พึงประสงค์ เช่นเดียวกับที่อุทุมพร ทองอุไทย (2523, 74-86) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นจากอาจารย์ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต และนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าลักษณะอาจารย์ที่พึงปรารถนาที่จะทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจและประทับใจ ได้แก่ เป็นผู้ที่อธิบายโดยการยกตัวอย่างเปรียบเทียบได้อย่างเหมาะสม มีการเตรียมการสอนที่ดี มีความตั้งใจและสนุกในการสอน นำเสนอความคิดใหม่ๆ และสามารถจูงใจให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนอย่างดีที่สุด เช่นเดียวกับ Leonard II (1973, 10-13) ได้ทำการศึกษาและพบว่าครูในอุดมคติของผู้เรียน ควรใช้นโยบายการสอนที่ยืดหยุ่น บรรยายโดยใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน และอุทิศเวลาเพื่อการสอนอย่างจริงจัง ทำนองเดียวกับ McDaniel and Revitz (1971, 217-218) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยเคนตักกีที่มีต่อประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ที่นักศึกษาคิดว่ามีประสิทธิภาพในการสอนต้องเป็นผู้ที่เตรียมการสอนที่ดี สามารถใช้อุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสม สร้างข้อสอบที่มีเนื้อหาครบถ้วน มีความยุติธรรมในการให้คะแนนและให้ความสนใจในตัวผู้เรียน

4. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย

4.1 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อชั้นเรียนย่อย

จากการศึกษาระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยพบว่า นิสิตพึงพอใจระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) (รายละเอียดในตารางที่ 18) โดยในจำนวนนี้ 101 คน (ร้อยละ 46.80) พึงพอใจระดับมาก รองลงมาจำนวน 52 คน (ร้อยละ 24.10) พึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 46 คน (ร้อยละ 21.30) พึงพอใจระดับปานกลาง และจำนวน 7 คน (ร้อยละ 3.20) พึงพอใจระดับน้อยที่สุด (รายละเอียดในแผนภูมิที่ 9)

4.2 ความพึงพอใจประเภทแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อย

จากการศึกษาอันดับที่ 1-3 ของแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อยที่นิสิตพึงพอใจมากที่สุด พบว่า **อันดับ 1** นิสิตมากที่สุดจำนวน 92 คน (ร้อยละ 42.59) พึงพอใจแบบฝึกหัดประเภทการเขียนเสริมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาจำนวน 44 คน (ร้อยละ 20.37) พึงพอใจการเขียนวิจารณ์ และจำนวน 32 คน (ร้อยละ 14.82) พึงพอใจการสรุปความ ตามลำดับ (รายละเอียดในตารางที่ 19 และแผนภูมิที่ 10)

อันดับที่ 2 นิสิตมากที่สุดจำนวน 54 คน (ร้อยละ 25.00) พึงพอใจแบบฝึกหัดการจับประเด็นและการสรุปความมากที่สุดเป็นอันดับ 2 และรองลงมาจำนวน 47 คน (ร้อยละ 21.76) พึงพอใจการเขียนวิจารณ์ (รายละเอียดในตารางที่ 19 และแผนภูมิที่ 11)

อันดับ 3 นิสิตมากที่สุดจำนวน 56 คน (ร้อยละ 25.92) พึงพอใจแบบฝึกหัดประเภทการจับประเด็นมากที่สุดเป็นอันดับ 3 รองลงมาจำนวน 49 คน (ร้อยละ 22.69) พึงพอใจการสรุปความและจำนวน 41 คน (ร้อยละ 18.98) พึงพอใจการเขียนวิจารณ์ ตามลำดับ (รายละเอียดในตารางที่ 19 และแผนภูมิที่ 12)

4.3 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยเป็นรายด้าน

จากการศึกษารายละเอียดความพึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยโดยพิจารณาแต่ละด้านพบว่า โดยรวมนิสิตพึงพอใจระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) และพึงพอใจรายละเอียดทุกด้านทั้งด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านวิธีการสอนในประเด็นการเปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 4.32$) สูงกว่าด้านอื่น รองลงมาได้แก่ เนื้อหาวิชาในชั้นเรียนย่อยเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 4.16$) และพึงพอใจความสามารถใน

การสอนหรืออธิบายให้นิสิตเข้าใจ ($\bar{x} = 4.13$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่นิสิตพึงพอใจน้อยกว่าด้านอื่นได้แก่ ความเหมาะสมของสื่อการสอนและเอกสารประกอบการสอน ($\bar{x} = 3.68$) รายละเอียดในตารางที่ 20

ตอบคำถามการวิจัยข้อ 3

จากผลการศึกษารายละเอียดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อย ทั้งการ ศึกษาในภาพรวมและการศึกษาเป็นรายด้านในด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลดังกล่าวข้างต้น สามารถตอบคำถามการวิจัยข้อ 3 ที่ว่า "นิสิตพึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนย่อยระดับใด และพึงพอใจรายละเอียดการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยด้านต่างๆต่อไปในระดับใด ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล"

ผลการศึกษาพบว่า นิสิตพึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยระดับมาก และพึงพอใจรายละเอียดการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยทุกด้านทั้งด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลในระดับมากเช่นเดียวกัน การที่ปรากฏผลการวิจัยเช่นนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่าบรรยากาศในชั้นเรียนมีผลอย่างมากต่อประสิทธิภาพในการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียน การเรียนแบบกลุ่มย่อย หรือที่เรียก Small group tutorial เป็นกลุ่มการเรียนที่มีขนาดเล็ก ผู้เรียนมีจำนวนไม่มาก ผู้เรียนจึงมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายโต้แย้งได้อย่างเต็มที่ ทำให้เกิดการเรียนรู้มากมาย (ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์ 2534, 1-11) อีกทั้งการเรียนการสอนลักษณะนี้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้มีโอกาสใกล้ชิดกัน ผู้สอนสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดและชี้แนะให้เกิดการอภิปรายระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองได้ อันเป็นแนวทางให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สารกสิประเสริฐ และคนอื่นๆ 2534, 13-14) นอกจากนี้การเรียนกลุ่มย่อย ผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นเป็นการเรียนที่สนุกและท้าทาย การเรียนลักษณะดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน (Mierson and Parikh 2000, 22) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ที่นิสิตได้แสดงความคิดเห็นว่า การเรียนในชั้นเรียนย่อย ทำให้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ (ตารางที่ 24)

5. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตในประเด็นต่างๆ

5.1 ระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม และชั้นเรียนย่อย

เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนรวมและการเรียนชั้นเรียนย่อยพบว่า นิสิตพึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.09$) ใน

ขณะที่พึงพอใจการเรียนรู้ในชั้นเรียนย่อยระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) (รายละเอียดในแผนภูมิที่ 13) และเมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาดังกล่าวพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (รายละเอียดในตารางที่ 21)

ทดสอบสมมติฐานข้อ 2 และตอบคำถามการวิจัยข้อ 4

ผลจากการศึกษาวิจัยข้างต้นเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ว่า "นิสิตพึงพอใจการเรียนรู้ในชั้นเรียนรวม และการเรียนในชั้นเรียนย่อยแตกต่างกัน" และตอบคำถามการวิจัยข้อ 4 ที่ว่า "จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อยแตกต่างกันหรือไม่" ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า นิสิตพึงพอใจการเรียนรู้การสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านิสิตชอบและพึงพอใจการเรียนรู้ในลักษณะกลุ่มย่อยที่มีผู้เรียนไม่มากกว่าการเรียนรู้ในห้องเรียนขนาดใหญ่ที่มีผู้เรียนจำนวนมากและเน้นการสอนแบบบรรยายเป็นหลัก ผลจากการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Shepherd (1998) ที่ใช้รูปแบบการศึกษาแบบสืบเสาะหรือการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักซึ่งเป็นการเรียนในกลุ่มขนาดเล็กเพื่อศึกษาทักษะการคิด ผลจากการศึกษาดังกล่าวพบว่าการเรียนลักษณะนี้ เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการปรับปรุงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีเจตคติที่ดีต่อการแก้ปัญหา และผู้ที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนี้มักมีทัศนคติในด้านบวกและพึงพอใจต่อการเรียนการสอนมาก (Kaufman and Mann 1996; Relshafel 1998; อัญญา จงคำ 2535) เช่นเดียวกับ Albanese and Mitchell (1993, 63) ที่กล่าวว่า "การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักเป็นการเรียนที่ให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้" และ Hmelo and Evensen (2000, 3) เห็นว่า "การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น"

อย่างไรก็ตามแม้ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่าความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนรวมที่เป็นห้องเรียนขนาดใหญ่และใช้การบรรยายเป็นหลัก จะมีความแตกต่างจากการเรียนในชั้นเรียนย่อยที่เป็นกลุ่มขนาดเล็ก โดยผู้เรียนส่วนใหญ่พึงพอใจการเรียนรู้ในชั้นเรียนย่อยในระดับมาก ในขณะที่พึงพอใจการเรียนรู้ชั้นเรียนรวมระดับปานกลางก็ตาม และแม้การสอนแบบบรรยายจะได้รับการวิจารณ์และมีข้อจำกัด แต่การสอนลักษณะนี้ก็ยังมีความจำเป็นและเป็นประโยชน์โดยเฉพาะการสอนผู้เรียนที่มีจำนวนมาก และใช้ได้ผลดีกับจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาวิชา แนวคิดเบื้องต้นหรือคำนิยามหลักหรือข้อมูลที่จำเป็นต้องมีการอธิบายเพิ่มเติม (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2520, 91) ในขณะที่การสอนแบบกลุ่มย่อย มักเป็นการสอนในกลุ่มที่มีผู้เรียนไม่มาก ผู้เรียนจึงมีโอกาสอภิปรายโต้เถียงและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากการอภิปราย

(ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน 2520, 107-108) บรรยากาศในห้องเรียนจึงน่าสนใจ เกิดความใกล้ชิดระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยตนเอง ผู้สอนประจำกลุ่มมีบทบาทในการสอนแบบบรรยายน้อย แต่จะมีบทบาทเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำในเวลาที่มีข้อสงสัยนอกประเด็น (ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์ 2534, 7) ด้วยบรรยากาศการเรียนดังกล่าวที่ผู้สอนได้มีโอกาสกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักขบคิด และศึกษาประเด็นปัญหาด้วยตัวเอง ผู้วิจัยเชื่อว่าเป็นเหตุให้ผู้เรียนไม่น้อยที่สนใจ และชอบการเรียนรู้รูปแบบนี้มากกว่าการเรียนในชั้นเรียนใหญ่

อย่างไรก็ตามหลักการสอนระดับอุดมศึกษานั้น ไม่มีวิธีสอนใดที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุดกับทุกวิชา อย่างเช่นที่ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน (2520, 78) ได้กล่าวว่า “ไม่มีวิธีสอนใดที่ดีกว่าวิธีสอนอื่นในทุกๆแง่ แต่วิธีสอนอย่างหนึ่งย่อมจะเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายบางประการ วิธีสอนแบบหนึ่งย่อมเหมาะสมกับเนื้อหา ผู้เรียน ผู้สอน และสภาพแวดล้อมอย่างหนึ่ง แต่อาจไม่เหมาะสมกับสภาพอีกอย่างหนึ่ง วิธีสอนอย่างหนึ่งย่อมจะดีกว่าอีกวิธีในบางแง่ แต่จะด้อยกว่าวิธีอื่นในบางแง่”

ดังนั้นแม้การสอนแบบการบรรยายยังมีความจำเป็น และยังคงต้องใช้เพื่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องคิดค้นและปรับปรุงการสอนด้วยรูปแบบการบรรยายให้น่าสนใจ มีความรู้ในเรื่องที่จะสอนเป็นอย่างดี สามารถลำดับประเด็นสำคัญของเนื้อหาได้อย่างต่อเนื่องและเป็นเหตุเป็นผล สามารถจับประเด็นหลัก วิเคราะห์ประเด็น ประเมินค่า สรุปรวบรวมได้ดี รวมทั้งรู้จักใช้อุปกรณ์การสอน หรือรูปแบบการสอนที่น่าสนใจ (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน 2520, 89) เพื่อพัฒนาให้การสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์น่าสนใจ และมีประสิทธิภาพรวมทั้งตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนของอาจารย์ในห้องเรียนนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนอย่างเช่นที่ Anderson (1970, 135-152) พบว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกลุ่มผู้เรียนเอง และระหว่างผู้เรียนกับอาจารย์มีอิทธิพลอย่างมากต่อคุณภาพของบรรยากาศในห้องเรียนซึ่งมีผลอย่างมากต่อการเรียนรู้ทางวิชาการ

5.2 ระดับความพึงพอใจของนิสิตแต่ละภาควิชาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

จากการศึกษาระดับความพึงพอใจของนิสิตทั้ง 4 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชาการปกครอง ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์พบว่า นิสิตแต่ละภาควิชาพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ทดสอบสมมุติฐานข้อ 3 และตอบคำถามการวิจัยข้อ 5

ผลจากการศึกษาดังกล่าวสามารถทดสอบสมมุติฐานข้อ 3 ที่ว่า "นิสิตภาควิชาการปกครอง ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา พึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์แตกต่างกัน" และตอบคำถามการวิจัยข้อ 5 ที่ว่า "นิสิตแต่ละภาควิชาพึงพอใจการเรียนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์แตกต่างกันหรือไม่ และพึงพอใจระดับใด" ผลจากการศึกษาพบว่านิสิตแต่ละภาควิชาพึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตภาควิชาการปกครอง พึงพอใจการเรียนการสอนวิชานี้แตกต่างจากนิสิตภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ นิสิตภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีความพึงพอใจแตกต่างจากนิสิตภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์และนิสิตภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ส่วนนิสิตภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์มีความพึงพอใจแตกต่างจากนิสิตทั้ง 3 ภาควิชา และนิสิตภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มีความพึงพอใจแตกต่างจากนิสิตภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (ตารางที่ 24)

6. ข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

นิสิตได้แสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์เป็นอย่างมากทั้งในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อยดังนี้

1. บรรยายภาคในชั้นเรียนรวมไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นห้องเรียนขนาดใหญ่ นิสิตคุยเสียงดัง จึงควรแบ่งขนาดของชั้นเรียนให้มีขนาดเล็กลง เช่น แบ่งเป็น 2 กลุ่มๆ ละประมาณ 100 คน หรือแบ่งเป็น 4 กลุ่มตามภาควิชา กลุ่มละประมาณ 60 คน ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผู้วิจัยได้เคยสำรวจไว้เมื่อปี 2546 และได้ข้อสรุปเช่นเดียวกันว่าควรแบ่งชั้นเรียนรวมให้มีขนาดเล็กลง (นฤมล กิจไพศาลรัตน์ 2546)
2. เนื้อหาการเรียนในชั้นเรียนรวมบางหัวข้อไม่น่าสนใจ และเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนอธิบายไม่เข้าใจ เห็นควรให้งดการเรียนการสอนหัวข้อนั้นเพื่อเพิ่มเวลาสำหรับหัวข้อวิชาอื่น
3. เนื้อหาวิชาในชั้นเรียนรวมบางหัวข้อมีรายละเอียดมาก และมีความจำเป็นที่นิสิตควรทราบ ในขณะที่เวลาเรียนมีจำกัด จึงควรพิจารณาเพิ่มเวลาเรียนบางหัวข้อให้เหมาะสมกับรายละเอียดของเนื้อหาวิชา เช่นจากการศึกษาในครั้งนี้นิสิตพึงพอใจประเด็นความเหมาะสมของเนื้อหาวิชากับเวลาเรียนของหัวข้อการค้นคว้า และหัวข้อการคิดในระดับปานกลาง ในขณะที่พึงพอใจหัวข้อวิชาอื่นในระดับมาก ย่อมแสดงให้เห็นว่าเวลาเรียน

- กับเนื้อหาวิชาของหัวข้ออื่นมีความเหมาะสมดีแล้ว ยกเว้นหัวข้อการค้นคว้าและหัวข้อการคิด ที่ควรเพิ่มเวลาเรียนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
4. ควรมีการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมทุกหัวข้อ
 5. สำหรับการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยบางกลุ่มอาจารย์มอบหมายแบบฝึกหัดให้นิสิตจำนวนมากเกินไป
 6. รูปแบบการเรียนการสอนแบบกลุ่มย่อย (Small group tutorial) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนในหัวข้อการคิด และการวิจารณ์ และแสดงความคิดเห็น ซึ่งสามารถเปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ อันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก
 7. การเรียนการสอนแบบชั้นเรียนย่อย เป็นการสอนที่มีผู้สอนหลายคน จึงควรมีเกณฑ์หรือมาตรฐานทั้งในการมอบหมายแบบฝึกหัดและเกณฑ์ในการให้คะแนนที่เป็นทำนองเดียวกันเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมสำหรับนิสิตทุกกลุ่ม เช่นเดียวกับที่ McDaniel and Revitz (1971, 217-218) ได้แสดงความคิดเห็นว่า อาจารย์ที่นักศึกษาเห็นว่ามีประสิทธิภาพในการสอนควรเป็นผู้ที่มีความยุติธรรมในการให้คะแนน ในขณะเดียวกันควรมีการตรวจคณงาน เพื่อนิสิตจะได้ทราบข้อบกพร่องเพื่อสามารถแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการเรียนแบบฝึกหัดให้ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับที่สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2535, 222) เห็นว่า อาจารย์ควรมีการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยเฉพาะการตรวจงานคณงานให้แก่ นิสิตให้รวดเร็วทันท่วงทีในระหว่างการเรียนการสอนยังดำเนินอยู่ เพื่อจะได้เป็นประโยชน์กับ นิสิตและเป็นการประเมินการสอนของผู้สอนด้วย
 8. นอกจากนี้ นิสิตยังเห็นว่าอาจารย์บางกลุ่มควรอธิบายรายละเอียดของแบบฝึกหัดที่มอบหมายในชั้นเรียนแทนการสั่งงานเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และควรให้คำแนะนำปรึกษาสาระที่มีการสอนในชั้นเรียนรวม เพื่อให้เนื้อหาในชั้นเรียนรวมกับชั้นเรียนย่อยมีความเกี่ยวข้องกันซึ่งจะเป็นลักษณะการสอนแบบ tutorial อย่างแท้จริงที่ผู้สอนชั้นเรียนย่อยทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนรวม

ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาหรือประเมินความรู้สึกของ นิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและ ประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนเป็นระยะๆสม่ำเสมออยู่แล้ว โดยจะนำผลจากการศึกษาดังกล่าวมาเป็น

แนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนวิชานี้ให้น่าสนใจ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะผู้วิจัยเห็นว่าผลจากการวิจัยเป็นภาพสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียนในแง่มุมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยจะได้นำผลการวิจัยดังกล่าวมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาประเด็นที่นิสิตพึงพอใจมากอยู่แล้วก็จะพยายามรักษาระดับการจัดการเรียนการสอนให้คงที่หรือเพิ่มมากขึ้นในปีการศึกษาต่อไป ส่วนประเด็นที่นิสิตพึงพอใจระดับปานกลาง หรือประเด็นที่เป็นปัญหา ผู้วิจัยจะได้นำมาพิจารณาหาวิธีการเพื่อการยกระดับความพึงพอใจให้มากขึ้น หรือหาทางแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้นไปดังนี้

1. ผู้วิจัยจะทำการอย่างไรให้ผู้เรียนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์สนใจและพึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนรวมในระดับมาก และมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จากข้อเสนอแนะที่นิสิตได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์พบว่า
 - 1.1 ควรเพิ่มเวลาเรียนบางหัวข้อวิชาให้มากขึ้น เช่นหัวข้อการค้นคว้า และหัวข้อการคิด ซึ่งมีเนื้อหามากและเวลาเรียนมีน้อย สำหรับการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2546 นี้ ผู้สอนต้องงดเว้นการสอนเนื้อหาที่สำคัญบางส่วนโดยเฉพาะหัวข้อการค้นคว้า แม้จะมีเอกสารหรือหนังสืออ่านประกอบที่ได้จัดทำอย่างละเอียดแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพราะผู้เรียนต้องการการอธิบายเพิ่มเติม
 - 1.2 ควรจัดทำเอกสารประกอบการเรียนทุกหัวข้อที่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม เพื่อผู้เรียนจะได้ทราบล่วงหน้าถึงหัวข้อหรือรายละเอียดของเนื้อหาที่จะมีการบรรยายแต่ละครั้ง
 - 1.3 สร้างบรรยากาศการเรียนในชั้นเรียนรวมให้น่าสนใจ โดยผู้สอนจัดเตรียมอุปกรณ์การสอนอื่นๆ เพื่อประกอบการบรรยาย ได้แก่ การใช้ Power point การใช้เครื่องฉายแผ่นทึบ และเครื่องฉายแผ่นใส เป็นต้น
 - 1.4 ผู้สอนอธิบายวัตถุประสงค์ วิธีการเรียนการสอน ตลอดจนรายละเอียดเนื้อหาการสอนให้ผู้เรียนได้เข้าใจก่อนการบรรยายแต่ละหัวข้อ
 - 1.5 จัดให้มีกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบนอกเหนือการบรรยายเพียงอย่างเดียว เพราะการมีกิจกรรมที่หลากหลายเป็นการกระตุ้นความสนใจและสร้างให้นิสิตมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ในบทเรียนนั้นๆ มากขึ้น เช่น การทำแบบทดสอบในชั้นเรียนเมื่อบรรยายจบในบางหัวข้อ มอบหมายให้นิสิตค้นคว้าเพิ่มเติมในหัวข้อที่ฟังจากการบรรยาย หรือมอบหมายให้นิสิตทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม เป็นต้น

- 1.6 ผู้สอนอธิบายความเชื่อมโยงระหว่างหัวข้อที่บรรยายในชั้นเรียนรวมให้นักเรียนได้เห็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในการเรียนในชั้นเรียนย่อยหรือการเรียนวิชาอื่น หรือแม้แต่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น หัวข้อการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น
2. สำหรับการเรียนในชั้นเรียนย่อย แม้นิสิตจะพึงพอใจในระดับมากอยู่แล้วก็ตาม แต่นิสิตบางกลุ่มยังแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ที่กลุ่มผู้ร่วมสอนหรืออาจารย์ประจำกลุ่ม น่าจะได้นำไปคิดพิจารณาเพื่อประโยชน์ในการสอนวิชานี้ในปีการศึกษาต่อไป ดังนี้
- 2.1 เกณฑ์การให้คะแนนและการมอบหมายแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อยแต่ละกลุ่ม แตกต่างกัน ซึ่งหากจะพิจารณาในแง่ความเป็นธรรมของนิสิตโดยรวมแล้ว ผู้วิจัยก็เห็นด้วยว่าหากจะมีความแตกต่างกันบ้างทั้งจำนวน ประเภทของแบบฝึกหัดที่มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม และเกณฑ์การให้คะแนน แต่ก็ไม่ควรต่างกัน มากนักอย่างเช่นนิสิตบางกลุ่มได้รับมอบหมายให้ทำแบบฝึกหัด 3-4 เรื่อง ในขณะที่บางกลุ่มอาจารย์มอบหมายให้นักเรียนทำมากถึง 10 เรื่อง เป็นต้น
- 2.2 อาจารย์ผู้สอนกลุ่มย่อยควรตรวจคั้งงานนิสิตทุกครั้ง เพื่อนิสิตจะได้ทราบข้อบกพร่องที่ควรได้รับการแก้ไขเพื่อจะได้ไม่เกิดขึ้นซ้ำอีก และจะได้ทราบถึงพัฒนาการในการเขียนแบบฝึกหัดแต่ละครั้งว่าเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด

แนวทางการวิจัยในอนาคต

สำหรับในปีการศึกษาต่อไป ภายหลังจากการนำข้อเสนอแนะต่างๆไปแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอที่ปรากฏในผลการวิจัยครั้งนี้แล้ว ควรได้มีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์โดยละเอียดเช่นนี้ต่อไปเป็นระยะและสม่ำเสมอตามสมควร เช่น ทำการประเมินทุก 2 ปี หรือปีเว้นปี ทั้งนี้เพราะเป็นที่ยอมรับกันว่าความต้องการหรือความพึงพอใจของแต่ละคนแตกต่างกันไป และผลจากการศึกษาวิจัยแต่ละครั้งย่อมแตกต่างกันไปด้วย เช่นเดียวกับที่ Andaleeb and Simmonds (1998, 157) ได้กล่าวว่า "ความต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้ และการตอบสนองย่อมแตกต่างกันไป"

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเชื่อว่าผลจากการศึกษาวิจัยทุกครั้งโดยเฉพาะในส่วนที่เป็นข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะย่อมเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- Albanese, Mark A. and Susan Mitchell. 1993. Problem-based learning: A review of literature on its outcomes and implementation issue. *Academic Medicine* 68(January): 52-81.
- American Political Science Association. 1999. *Survey of political science departments*. Washington, DC: The Association.
- Andaleeb, Syed Saad and Patience L.Simmonds. 1998. Explaining user satisfaction with academic libraries: Strategic implications. *College & Research Libraries* 59 (March): 156-167.
- Anderson, G.J. 1970. Effect classroom social climation individual learning. *American Educational Research Journal* 7: 135-152.
- Gaynor, Arnold Ehret. 1976. A student satisfaction survey in the North Orange County Regional Occupational Program. *Dissertation Abstracts International* A37/09(March): 5732.
- Henry, J. 1957. Attitude organization in elementary classroom. *American Journal of Orthopsychiatry* 27: 117-133.
- Hmelo, Cindy E. and Dorothy H.Evenson, eds. 2000. *Problem-based learning: A research perspective on learning interactions*. Mahway, N.J.: Lawrence Erlbaum Associates.
- Hunter, Madeline. 1994. *Motivation theory for teachers: A programmed book*. El Segundo, CA.: TIP Publications
- Ilatov, Zinaida Z., Rachel Hertz-Lazarovitz and Shmuel Shamai. 1998. Teacher-student classroom interactions: The influence of gender, academic dominance, and teacher communication style. *Adolescence* 33(Summer): 269-277.
- Kaufman, David M. and Koren V.Mann. 1996. Comparing student attitudes in problem-based and conventional curricula. *Academic Medicine* 71(October): 1096-1099.
- Kehl, Jenny. 2002. Indicators of the increase of political science scholarship on teaching and learning in political science. *PS, Political Science & Politics* 35(June): 229-232.
- Leonard II, Wilbert M. 1973. Student preference for what makes a good college teacher. *Improving College and University Teaching* 21(Winter): 10-13.

McDaniel, Ernest and Leonard Revitz. 1971. Student's perceptions of college instruction.

Improving College and University Teaching 19(Summer): 217-218.

Mierson, Sheella and Anuj A. Parikh. 2000. Stories from the field. *Change* 32(January-

February): 21-27.

Relshafel, Donna L. 1998. Problem-based and traditional learning in algebra. *Dissertation*

Abstracts International A60/01(July): 225.

Shepherd, Norman G. 1998. The probe method: A problem-based learning model's affect on

critical thinking skills of fourth and fifth grade social studies student. *Dissertation*

Abstracts International A59/03 (September): 779.

กาญจนา ภาสุรพันธ์. 2531. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์. 2534. กระบวนการเรียนการสอนแบบสืบสอบ (Inquiry method) สารพัฒนา
คณาจารย์ 4(กันยายน-ตุลาคม): 1-11.

ธาริณี วิทยาอนิวรรณ. 2542. ผลการเรียนรู้การสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ ประสพสุข. 2540. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนวิชาคีย์บอร์ด 1 ของนิสิตวิชาเอกดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับการฝึกทักษะคีย์บอร์ดแบบนี้ว่าเสี่ยง. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นฤมล กิจไพศาลรัตน์. 2546. รายงานผลการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ปีการศึกษา 2544. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปรีชา ตันจรรย์านนท์ 2540. รายงานการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคนอื่นๆ 2529. รายงานการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหาวชิราวุธวิทยาลัย ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ไพฑูริย์ สิ้นลารัตน์, บก. 2520. คู่มืออาจารย์ด้านการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: หน่วยพัฒนาคณาจารย์ด้านการเรียนการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2535. ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนวิชา 412646: การประเมินตนเอง. ใน *หลักการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน: เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตร Mini M.ED. สำหรับอาจารย์โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สารภี ลีประเสริฐ และคนอื่นๆ. 2534. การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในหลักสูตรอนามัยชุมชน. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกอบรมและวิจัยอนามัยชนบท คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

อันธิมา จงคำ. 2535. เปรียบเทียบประสิทธิผลการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักและการเรียนการสอนแบบปกติ เรื่องบุหรืกับสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสันป่าตองวิทยา อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

อาภรณ์ แสงรัศมี. 2543. ผลของการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักต่อลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทุมพร ทองอุไทย. 2523. ลักษณะอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ. *การวิจัยการศึกษา 3* (ธันวาคม): 74-86.

สถาบันนวัตกรรมการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความพึงพอใจ

ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

1. ภาควิชาที่สังกัด

การปกครอง

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

รัฐประศาสนศาสตร์

สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ตอนที่ 2 : ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

1. โดยรวม นิสิตรู้สึกพึงพอใจการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

เพราะเหตุใด.....

.....

ตอนที่ 3 : ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนรวม

1. นิสิตรู้สึกพึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมระดับใด

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

2. เรียงลำดับหัวข้อที่พึงพอใจจากมากที่สุดไปยังน้อยที่สุด (ลำดับที่ 1 พึงพอใจมากที่สุด – 8 พึงพอใจน้อยที่สุด)

การค้นคว้า

การฟังและจดบันทึก

การอ่าน

การคิด

การอ้างอิงเอกสาร

การเขียน

การนำเสนอ

การวิจารณ์/แสดงความคิดเห็น

ตอนที่ 4 : ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวมในด้านต่างๆ
หัวข้อการค้นคว้า นิสิตพึงพอใจรายละเอียดในประเด็นต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด

รายละเอียด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาจารย์ผู้สอน (อ. นฤมล)					
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ					
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ					
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน					
เนื้อหาวิชา					
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม					
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้					
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (5 ชม.)					
วิธีการสอน					
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม					
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น					
กิจกรรมการเรียนการสอน					
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบทดสอบในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน					
การวัดและประเมินผล					
10. การประเมินผลทุกครั้งที่เรียนจบแต่ละ บทเรียนแล้วเก็บคะแนน					
11. ระดับความยากง่ายของแบบฝึกหัด และข้อสอบ					
12. คะแนนสอบและคะแนนเก็บมี อัตราส่วนเท่ากัน (50:50)					

หัวข้อการฟังและจดบันทึก นิสิตพึงพอใจรายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด

รายละเอียด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาจารย์ผู้สอน (รศ. ดร. จันทนา)					
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ					
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ					
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน					
เนื้อหาวิชา					
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม					
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้					
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (2 ชม.)					
วิธีการสอน					
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบการ การสอนมีความเหมาะสม					
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น					
กิจกรรมการเรียนการสอน					
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบทดสอบในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน					
การวัดและประเมินผล					
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					

หัวข้อการอ่าน นิสิตพึงพอใจรายละเอียดในประเด็นต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด

รายละเอียด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาจารย์ผู้สอน (อ. นฤมล)					
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นักศึกษาเข้าใจ					
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและนำสนใจ					
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน					
เนื้อหาวิชา					
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม					
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้					
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (2 ชม.)					
วิธีการสอน					
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบการ การสอนมีความเหมาะสม					
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น					
กิจกรรมการเรียนการสอน					
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบทดสอบในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน					
การวัดและประเมินผล					
10. การประเมินผลทุกครั้งที่เรียนจบแต่ละ บทเรียนแล้วเก็บคะแนน					
11. ระดับความยากง่ายของแบบฝึกหัด และข้อสอบ					
12. คะแนนสอบและคะแนนเก็บมี อัตราส่วนเท่ากัน (50:50)					

หัวข้อการคิด นิสิตพึงพอใจรายละเอียดในประเด็นต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด

รายละเอียด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาจารย์ผู้สอน (รศ. สุชาย / อ.ดร. วีระ)					
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ					
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ					
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน					
เนื้อหาวิชา					
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม					
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้					
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (4 ชม.)					
วิธีการสอน					
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม					
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น					
กิจกรรมการเรียนการสอน					
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบทดสอบในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน					
การวัดและประเมินผล					
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					

หัวข้อการอ้างอิงเอกสาร นิสิตพึงพอใจรายละเอียดในประเด็นต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด

รายละเอียด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาจารย์ผู้สอน (อ. นฤมล)					
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ					
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ					
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน					
เนื้อหาวิชา					
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม					
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้					
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (4 ชม.)					
วิธีการสอน					
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม					
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น					
กิจกรรมการเรียนการสอน					
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบทดสอบในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน					
การวัดและประเมินผล					
10. การประเมินผลทุกครั้งที่เรียนจบแต่ละ บทเรียนแล้วเก็บคะแนน					
11. ระดับความยากง่ายของแบบฝึกหัด และข้อสอบ					
12. คะแนนสอบและคะแนนเก็บมี อัตราส่วนเท่ากัน (50:50)					

หัวข้อการเขียน นิสิตพึงพอใจรายละเอียดในประเด็นต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด

รายละเอียด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาจารย์ผู้สอน (อ. ดร. วีระ)					
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ					
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ					
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน					
เนื้อหาวิชา					
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม					
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้					
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (4 ชม.)					
วิธีการสอน					
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม					
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น					
กิจกรรมการเรียนการสอน					
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบทดสอบในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน					
การวัดและประเมินผล					
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					

หัวข้อการนำเสนอ นิสิตพึงพอใจรายละเอียดในประเด็นต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด

รายละเอียด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาจารย์ผู้สอน (รศ. ดร. วัฒนา)					
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ					
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ					
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน					
เนื้อหาวิชา					
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม					
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้					
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (2 ชม.)					
วิธีการสอน					
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบ การสอนมีความเหมาะสม					
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น					
กิจกรรมการเรียนการสอน					
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบทดสอบในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน					
การวัดและประเมินผล					
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					

หัวข้อการวิจารณ์ / แสดงความคิดเห็น นิสิตพึงพอใจรายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด

รายละเอียด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาจารย์ผู้สอน (อ. สุรัตน์)					
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นักศึกษาเข้าใจ					
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ					
3. ความตรงต่อเวลาของผู้สอน					
เนื้อหาวิชา					
4. เนื้อหาวิชามีรายละเอียดเหมาะสม					
5. เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ นำไปใช้ในการ เรียนวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันได้					
6. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (2 ชม.)					
วิธีการสอน					
7. สื่อการสอนและเอกสารประกอบการ การสอนมีความเหมาะสม					
8. เปิดโอกาสให้ถามและแสดงความคิดเห็น					
กิจกรรมการเรียนการสอน					
9. มีกิจกรรมประกอบการเรียนหลากหลาย เช่น ทำแบบทดสอบในชั้นเรียน และ แบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน					
การวัดและประเมินผล					
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนรวม

.....

.....

ตอนที่ 5 : ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนในชั้นเรียนย่อย

1. ในชั้นเรียนย่อย นิสิตได้รับมอบหมายให้ทำแบบฝึกหัด จำนวน เรื่อง
2. เป็นแบบฝึกหัดประเภทใดบ้าง (เช่น การเขียนเส้นรี การจับประเด็น การสรุปความ การเขียนวิจารณ์ การเขียนโต้แย้ง หรืออื่นๆนอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น)
 - 2.1
 - 2.2
 - 2.3
 - 2.4
 - 2.5
3. นิสิตรู้สึกพึงพอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อยระดับใด

☐ มากที่สุด	☐ มาก	☐ ปานกลาง
☐ น้อย	☐ น้อยที่สุด	
4. เรียงลำดับประเภทแบบฝึกหัดที่พึงพอใจจากมากที่สุดไปยังน้อยที่สุด (ลำดับที่ 1 พึงพอใจมากที่สุด – 5 พึงพอใจน้อยที่สุด)

☐ การเขียนเส้นรี
☐ การจับประเด็น
☐ การสรุปความ
☐ การเขียนวิจารณ์
☐ การเขียนโต้แย้ง

ตอนที่ 6 : นิสิตพึงพอใจรายละเอียดในประเด็นต่างๆในชั้นเรียนย่อยต่อไปนี้ในระดับใด

รายละเอียด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาจารย์ผู้สอน (อาจารย์ประจำกลุ่ม)					
1. ความสามารถในการสอนหรืออธิบาย ให้นิสิตเข้าใจ					
2. ความสามารถในการใช้วิธีสอนหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ					
3. ความตรงต่อเวลาในการเข้าชั้นเรียนของผู้สอน					
4. ความตรงต่อเวลาในการตรวจคืบงาน					

ภาคผนวก ข
รายละเอียดการเรียนการสอน
วิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์

ในการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ผู้สอนได้กำหนดรายละเอียดในประมวลรายวิชา (Course syllabus) ซึ่งประกอบด้วยรหัสวิชา ชื่อวิชา จำนวนหน่วยกิต ผู้สอน จำนวนชั่วโมงเรียน เนื้อหาวิชา ประมวลการเรียนการสอน และรายชื่อหนังสืออ่านประกอบ เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนการสอนวิชานี้ดังนี้

	ประมวลรายวิชา (Course syllabus)									
รหัสวิชา	240-0102									
ชื่อวิชา	ทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ (Skills in Social Inquiry)									
จำนวนหน่วยกิต	3 หน่วยกิต									
คณะ	รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย									
ภาคการศึกษา	ภาคต้น									
ปีการศึกษา	2546									
ชื่อผู้สอน	ชั้นเรียนรวม มีผู้รับผิดชอบการบรรยายแต่ละหัวข้อวิชาดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● การค้นคว้า อ.นฤมล กิจไพศาลรัตนา ● การฟังและจดบันทึก รศ.ดร.ฉันทนา หวันแก้ว ● การอ่าน อ.นฤมล กิจไพศาลรัตนา ● การคิด รศ.สุชาย ตรีรัตน์/อ.ดร.วีระ สมบูรณ์ ● การอ้างอิงเอกสาร อ.นฤมล กิจไพศาลรัตนา ● การเขียน อ.ดร.วีระ สมบูรณ์ ● การนำเสนอ รศ.ดร.วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ ● การวิจารณ์/แสดงความเห็น อ.สุรัตน์ โหราชัยกุล 									
	ชั้นเรียนย่อย มีผู้รับผิดชอบกลุ่มย่อยตามภาควิชาแต่ละกลุ่มดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● ภาควิชาการปกครอง <table border="0" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>กลุ่มที่ 1</td> <td>รศ.ใจ อึ้งภากรณ์</td> </tr> <tr> <td>กลุ่มที่ 2</td> <td>รศ.สุชาย ตรีรัตน์</td> </tr> <tr> <td>กลุ่มที่ 3</td> <td>อ.เวียงรัฐ เนติโพธิ์</td> </tr> <tr> <td>กลุ่มที่ 4</td> <td>อ.กนกรัตน์ เลิศชูสกุล</td> </tr> </table> 		กลุ่มที่ 1	รศ.ใจ อึ้งภากรณ์	กลุ่มที่ 2	รศ.สุชาย ตรีรัตน์	กลุ่มที่ 3	อ.เวียงรัฐ เนติโพธิ์	กลุ่มที่ 4	อ.กนกรัตน์ เลิศชูสกุล
กลุ่มที่ 1	รศ.ใจ อึ้งภากรณ์									
กลุ่มที่ 2	รศ.สุชาย ตรีรัตน์									
กลุ่มที่ 3	อ.เวียงรัฐ เนติโพธิ์									
กลุ่มที่ 4	อ.กนกรัตน์ เลิศชูสกุล									

- ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 - กลุ่มที่ 5 อ.ณัฐนันท์ คุณมาศ
 - กลุ่มที่ 6 อ.สุรัตน์ โหระชัยกุล
 - กลุ่มที่ 7 อ.ดร.วีระ สมบูรณ์
 - กลุ่มที่ 8 รศ.ดร.อภิญา รัตนมงคลมาศ
 - กลุ่มที่ 9 อ.ศุภมิตร ปิติพัฒน์
- ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
 - กลุ่มที่ 10 ศ.ดร.สุภางค์ จันทวานิช
 - กลุ่มที่ 11 ผศ.ดร.สุภาวดี มิตรสมหวัง
 - กลุ่มที่ 12 ผศ.ดร.บุญยง ชื่นสุขวิมล
 - กลุ่มที่ 13 รศ.ดร.กุลลดา เกษบุญชู มีดี
- ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์
 - กลุ่มที่ 14 รศ.ดร.วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์
 - กลุ่มที่ 15 รศ.ดร.ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ
 - กลุ่มที่ 16 ผศ.ดร.กฤษณา กิตติชาติชัย
 - กลุ่มที่ 17 อ.ฉัตรมงคล แน่นหนา

สถานภาพของวิชา วิชาบังคับสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ชื่อหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต
 วิชาระดับปริญญาตรี
 จำนวนชั่วโมงที่สอน 3 ชั่วโมง / สัปดาห์ โดยเป็นการบรรยายในชั้นเรียนรวม 2 ชั่วโมง / สัปดาห์ และทำแบบฝึกหัดการเขียนในชั้นเรียนย่อย 1 ชั่วโมง / สัปดาห์

เนื้อหารายวิชา เนื้อหาวิชาในชั้นเรียนรวมแบ่งเป็น 8 หัวข้อได้แก่ การค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ส่วนเนื้อหาในชั้นเรียนย่อยเป็นการทำแบบฝึกหัดการเขียนประเภทต่างๆแตกต่างกันไปแต่ละกลุ่ม โดยทั่วไปได้แก่ การเขียนเสรี การบรรยายรูปภาพ การจับประเด็น การพิสูจน์ความถูกต้อง การสรุปความ การเขียนวิจารณ์ และการเขียนรายงานเชิงโต้แย้ง

ประมวลการเรียนรู้รายวิชา (Course outline)

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การเรียนการสอนวิชานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บัณฑิตสามารถ

1. ทำการค้นคว้าได้ผล ซึ่งหมายถึงการรู้จักเลือก และรู้จักใช้แหล่งข้อมูลต่างๆในการค้นคว้า เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบหรือการมีปัญหาใหม่ๆ
2. คิดเป็น ในแง่การรู้จักได้ตอบกับปัญหา และแสวงหาช่องทางของการให้คำตอบ
3. เขียนรายงาน ที่มีกรนำเสนอความคิด และการค้นพบของตนเองได้อย่างมีหลักเกณฑ์ทั้งในเรื่อง "ท่วงทำนอง" (Style) ของการนำเสนอ ภาษาที่ใช้ การให้เหตุผลที่มีความคงเส้นคงวา และการคำนึงถึงความเป็นระบบซึ่งมีความต่อเนื่องของการนำเสนอด้วยรูปแบบที่เหมาะสม
4. อ้างอิง ในลักษณะที่ถูกต้องเหมาะสมทั้งรูปแบบและวิธีเขียน
5. วิจัยหรือแสดงความคิดเห็น ได้อย่างมีเหตุผล
6. นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ได้ในรูปแบบที่เหมาะสมและน่าสนใจ

เนื้อหารายวิชา (Course description)

วิชานี้มีชั่วโมงการเรียนทั้งหมดประมาณ 42 ชั่วโมง โดยแต่ละสัปดาห์มีชั่วโมงการเรียน สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง แบ่งเป็นการบรรยายในชั้นเรียนรวมสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ประกอบด้วยเนื้อหาด้านการค้นคว้า การฟังและจดบันทึก การอ่าน การคิด การอ้างอิงเอกสาร การเขียน การนำเสนอ และการวิจารณ์ และแสดงความคิดเห็น และการเรียนในชั้นเรียนย่อยสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง โดยแบ่งนิสิตเป็นกลุ่มตามภาค วิชา กลุ่มละประมาณ 10-15 คน แต่ละกลุ่มมีอาจารย์รับผิดชอบกลุ่มละ 1 คน โดยมีกำหนดการ เนื้อหาการเรียน และกิจกรรมการเรียนการสอนตามรายละเอียดดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับคำ	เนื้อหาในชั้นเรียนรวม	ผู้สอน	เนื้อหาในชั้นเรียนย่อย*
ลำดับคำที่ 1			
(พจนานุกรมที่ 5 มิ.ย 46)	แนะนำรายวิชา	นฤมล	
(ศุกรีที่ 6 มิ.ย 46)	การค้นคว้า	นฤมล	กลุ่ม รศ.ใจ/อ.ศุภมิตร เริ่มเรียน
ลำดับคำที่ 2	การค้นคว้า	นฤมล	กลุ่ม รศ.ใจ/อ.ศุภมิตร เรียน
(พจนานุกรมที่ 12/ศุกรีที่ 13 มิ.ย 46)			(ศุกรีที่ 13 มิ.ย 46)
ลำดับคำที่ 3	การค้นคว้า	นฤมล	ชั้นเรียนย่อยทุกกลุ่มเริ่มเรียน
(พจนานุกรมที่ 19/ศุกรีที่ 20 มิ.ย 46)			(ศุกรีที่ 20 มิ.ย 46)
ลำดับคำที่ 4	การฟัง/จดบันทึก	ดร.ฉันทนา	ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียนย่อย
(พจนานุกรมที่ 26/ศุกรีที่ 27 มิ.ย 46)			(ศุกรีที่ 27 มิ.ย 46)
ลำดับคำที่ 5	การอ่าน	นฤมล	ส่งแบบฝึกหัดการจดบันทึก
(พจนานุกรมที่ 3/ศุกรีที่ 4 ก.ค 46)			(ศุกรีที่ 4 ก.ค 46)
ลำดับคำที่ 6	งดการเรียน (พิธีพระราชทานปริญญาบัตร)		-
(พจนานุกรมที่ 10/ศุกรีที่ 11 ก.ค 46)			
ลำดับคำที่ 7	การอ่าน	นฤมล	แบบฝึกหัดการอ่าน
(พจนานุกรมที่ 17/ศุกรีที่ 18 ก.ค 46)			(ศุกรีที่ 18 ก.ค 46)
ลำดับคำที่ 8	งดการเรียน (สอบกลางภาค)		-
(พจนานุกรมที่ 24/ศุกรีที่ 25 ก.ค 46)			
ลำดับคำที่ 9	การคิด	รศ.สุชาย	แบบฝึกหัดการอ่าน
(พจนานุกรมที่ 31 ก.ค/ศุกรีที่ 1 ส.ค 46)			(ศุกรีที่ 1 ส.ค 46)
ลำดับคำที่ 10	การคิด	ดร.วีระ	การระดมสมอง
(พจนานุกรมที่ 7/ศุกรีที่ 8 ส.ค 46)			(ศุกรีที่ 8 ส.ค 46)
ลำดับคำที่ 11	การอ้างอิง	นฤมล	การอภิปราย
(พจนานุกรมที่ 14/ศุกรีที่ 15 ส.ค 46)			(ศุกรีที่ 15 ส.ค 46)
ลำดับคำที่ 12	การอ้างอิง	นฤมล	แบบฝึกหัดการอ้างอิง
(พจนานุกรมที่ 21/ศุกรีที่ 22 ส.ค 46)			(ศุกรีที่ 22 ส.ค 46)
ลำดับคำที่ 13	การเขียน	ดร.วีระ	แบบฝึกหัดการเขียน
(พจนานุกรมที่ 28/ศุกรีที่ 29 ส.ค 46)			(ศุกรีที่ 29 ส.ค 46)
ลำดับคำที่ 14	การเขียน	ดร.วีระ	ส่งแบบฝึกหัดการเขียน
(พจนานุกรมที่ 4/ศุกรีที่ 5 ก.ย 46)			(ศุกรีที่ 5 ก.ย 46)
ลำดับคำที่ 15	การนำเสนอ	ดร.วัฒนา	แบบฝึกหัดการเขียน
(พจนานุกรมที่ 11/ศุกรีที่ 12 ก.ย 46)			(ศุกรีที่ 12 ก.ย 46)
ลำดับคำที่ 16	การวิจารณ์/แสดงความเห็น	อ.สุรัตน์	การนำเสนอผลงานเขียน
(พจนานุกรมที่ 18/ศุกรีที่ 19 ก.ย 46)			(ศุกรีที่ 19 ก.ย 46)
● รายละเอียดการเรียนในชั้นเรียนย่อยแตกต่างกันแต่ละกลุ่ม			

การจัดการเรียนการสอน

- การบรรยายในชั้นเรียนรวม
- แบบทดสอบในชั้นเรียนรวม
- แบบฝึกหัดนอกห้องเรียน
- แบบฝึกหัดการเขียนในชั้นเรียนย่อย ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม

สื่อการสอน

- การใช้ power point ประกอบการบรรยายในชั้นเรียนรวม
- หนังสือและเอกสารประกอบการสอน

การวัดและประเมินผล

1. การสอบกลางภาค เนื้อหาการค้นคว้า	15 คะแนน
2. การสอบปลายภาค เนื้อหาการอ้างอิงเอกสาร	15 คะแนน
3. แบบทดสอบและแบบฝึกหัดในชั้นเรียนรวม	20 คะแนน
4. แบบฝึกหัดการเขียนประเภทต่างๆในชั้นเรียนย่อย	50 คะแนน

เกณฑ์การประเมินผล เนื่องจากวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์มีการเรียนการสอนทั้งในชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อยที่มีผู้สอนหลายคน มีการประเมินผลหลายครั้งและหลายรูปแบบ ทั้งการสอบกลางภาค การสอบปลายภาค การทำแบบทดสอบ แบบฝึกหัดในชั้นเรียนรวม และการเขียนแบบฝึกหัดประเภทต่างๆในชั้นเรียนย่อย ตามหลักในการวัดและประเมินผลจึงไม่สามารถนำคะแนนดิบของแต่ละส่วนดังกล่าวมารวมกันได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งคะแนนในชั้นเรียนย่อยที่มีผู้สอนหลายคน และมีการมอบหมายแบบฝึกหัดหลากหลายประเภท และในจำนวนที่ไม่เท่ากัน ทั้งนี้เพราะคะแนนดิบแต่ละส่วนหรือแต่ละชุดดังกล่าวมีน้ำหนักไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการหาคะแนนมาตรฐานดังนี้

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนในชั้นเรียนรวม ซึ่งมีคะแนนเต็ม 50 คะแนน
2. จากนั้นหาค่าคะแนนมาตรฐานจากคะแนนเฉลี่ยในชั้นเรียนรวม (คะแนน Z หรือ Z-Score) ซึ่งหาได้โดยเอาคะแนนที่ได้ลบด้วยคะแนนเฉลี่ย หารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนดิบ ($Z = \frac{X - \bar{x}}{S.D.}$)

3. หาค่าคะแนน T (T-Score) ซึ่งเป็นการปรับคะแนน Z เพื่อไม่ให้คะแนนมาตรฐานที่ได้ติดลบ โดยปรับให้คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) = 50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 10 ($T=50+10Z$)
4. หาค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มซึ่งมีคะแนนเต็ม 50 คะแนนเช่นเดียวกัน เนื่องจากผู้สอนแต่ละกลุ่มมีวิธีการสอน และการให้คะแนนแตกต่างกัน การหาค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจึงต้องแยกคิดแต่ละกลุ่ม
5. รวมค่าคะแนนมาตรฐานของชั้นเรียนรวมและชั้นเรียนย่อย หาค่าด้วย 2 เพื่อให้ค่าคะแนนไม่เกิน 100 และนำไปหาค่าพิสัย (Range) เพื่อเป็นเกณฑ์ในการแบ่งระดับคะแนน
6. หาค่าพิสัย โดยคิดจากคะแนนสูงสุด ลบด้วยคะแนนต่ำสุดหารด้วยจำนวนเกรด และตัดเกรดจากค่าพิสัยดังกล่าว

รายชื่อหนังสืออ่านประกอบ

Dochartaigh, Niall O. *The internet research handbook: A practical guide for students and researchers in the social sciences*. London: SAGE, 2002.

Leki, Ilona. *Academic writing: Exploring processes and strategies*. 2nd ed. New York: St. Martin's Press, 1995.

Lester, James D. and James D. Lester, Jr. *Writing research papers: A complete guide*. 10th ed. New York: Longman, 2002.

การค้นคว้าและการเขียนรายงาน. พิมพ์ครั้งที่ 5 แก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ขวัญฤดี อัตวาวุฒิชัย และคนอื่นๆ. "การอ่าน." ใน *การใช้ภาษาไทย* 1, 46-64. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

จิราพรรณ สวัสดิพงษ์. *เทคนิคและวิธีการสืบค้นสารสนเทศ*. เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

นอำนาจ วุฑฒิภรณ์รักษา. "การอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสาร." ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา 10202 การอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1-7*, 277-378. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.

- ชุตินันท์. "การอ่านหนังสืออ้างอิง." ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา 10202 การอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 8-15*, 489-555. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. "การอ่านด้วยการวิเคราะห์." ใน *ภาษาไทย 2*, บก. ม.ล. อัจจิมา เกิดผล และอรทัย วิมลโนธ, 123-129. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- นฤมล กิจไพศาลวัฒนา. *การสืบค้นสารสนเทศด้านการบริหารรัฐกิจ (Information search strategies in public administration)*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- . *การสืบค้นสารสนเทศทางด้านสังคมศาสตร์จากฐาน CU Reference Databases*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- . *การอ้างอิงเอกสาร (Documentation)*. พิมพ์ครั้งที่ 4 แก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารการสอน คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ. "การอ่านจับใจความและการย่อความ." ใน *ภาษาไทย 4*, บก. วรพันธ์ อักษรพงศ์, 21-42. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- มาลินี ชาญศิลป์. "การอ่านและการตีความ." ใน *ภาษาไทย 2*, บก. ม.ล. อัจจิมา เกิดผล และอรทัย วิมลโนธ, 102-107. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- รังสรรค์ จันดี๊ะ. *เอกสารประกอบการสอนวิชา ศท 130 ภาษาไทย*. เชียงใหม่: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ไป คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2541.
- ลลิตา กิตติประสาร. "การอ่านงานวิชาการ." ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา 10202 การอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 8-15*, 435-488. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.
- สุชาย ตรีรัตน์. *การเขียนขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
(เอกสารอัดสำเนา).
- . *พื้นฐานการคิด*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541. (เอกสารอัดสำเนา).
- . *ลักษณะรายงานที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
(เอกสารอัดสำเนา).
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. "การอ่านจับใจความ." ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา 10202 การอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1-7*, 93-152. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.
- . *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2537.
- สุภาณี พัดทอง. "การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็น." ใน *การใช้ภาษาไทย 1*, 65-74. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.